

Uniós csúc – megújuló energia

Tizenhét pontból álló átfogó energiacsomagot fogadtak el 2007. március 9-én az Európai Unió tagállamainak vezetői az elmúlt két évben jelentkező válságok elkerülése, és a globális klímavédelem érdekében. A német elnökség sikerként könyvelheti el, hogy a kötelező érvényű megállapodás szerint az EU 2020-ig legalább 20 százalékkal csökkenteni fogja széndioxid-kibocsátását az 1990-es évek szintjéhez képest, 20 százalékos energiamegtakarítást vezet be, és 20 százalékra növeli a megújuló energiák arányát energiafelhasználásában.

Az éghajlatváltozás kivédésének szentelt csúc előtt Angela Merkel német kancellár, az Európai Unió soros elnöke kiemelte, hogy Európa sokat veszíthet, ha nem lép a jelenleginél is gyorsabban a széndioxid-kibocsátás csökkentése érdekében, s nem fektet be a környezetbarát energiaforrások elterjesztésben. José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke az ülést megelőző sajtótájékoztatón hangsúlyozta, hogy az Európai Unió tagországainak kötelezően vállalniuk kell, hogy 2020-ig 20 százalékra emelik a megújítható energiaforrások részesedését az energiatermelésből.

Az uniós cél teljesült, de nem tagországonként. Hosszadalmas vitát vont maga után a megújuló energia kötelező arányszáma, a klímaváltozás és az átfogó energiapolitika melletti elkötelezettség ütközött a nemzeti érdekek védelmével. A legtöbb tagország, köztük Magyarország is méltánytalannak tartja, hogy ugyanolyan erőfeszítéseket tegyen, mint a jóval gazdagabb, régi tagállamok. De ez utóbbiak között sem volt egység, Franciaország is ellenezte a megújuló források kötelező kvótáját, főként azért, mert az atomenergiát, amely Franciaországban domináns, nem tekinti az Unió megújuló forrásnak.

Magyarország kedvezőtlen földrajzi adottságai miatt nem támogatja az országonkénti kötelezettségvállalást. Gyurcsány Ferenc kormányfő elmondása szerint ez más beruházásoktól vonna el forrásokat, emellett az így előállított energia háromszor többbe kerül, mint a hagyományos. „Azt akartuk elérni, hogy váljon egyértelművé: az Európai Bizottság nem kaphat felhatalmazást a nemzeti célszámok brüsszeli meghatározására.” – hangsúlyozta a magyar kormányfő, aki szerint a magyar delegáció mellett mindvégig kitartott a cseh miniszterelnök, és sokáig támogatóan állt mögötte a szlovák és a lengyel küldöttség.

Nagy a tét. Szakértői számítások szerint a mai szintek szerint a megújuló energiaforrások arányának egy százalékpontnyi emelése több, mint 30 milliárd forintba kerül. Jelenleg Magyarországon 7 százalék a megújuló energia aránya, 2020-ig 15-16% elérése a reális. Ezt ösztönzően a következő hét évben a megújuló hasznosítására, és az energiatakarékosságra 100 milliárd forint forrást biztosít a költségvetés. A 2007-2013 közötti keretből elérhető, hogy a megújuló felhasználásának aránya a villamosenergia termelésen belül elérje a 6,5 százalékot, az összenergián belül pedig 7,5 százalékot. A meghirdetés előtt álló 2007-es Nemzeti Energiatakarékossági Programban a megújuló, azon belül a napenergia felhasználására, napkollektorok vásárlására is várható támogatás.

A viták lezárását követően történelmi áttörésnek nevezte a csúcson született klímavédelmi döntéseket Barroso, ezenfelül

kesztyűt dobta a nemzetközi közösség elé, hogy annak tagjai is kövessék az Unió példáját a légköri felmelegedés elleni küzdelemben, és egy új valóságos ipari forradalom előtt nyithatják meg az utat. A 27-ek állam és kormányfői a globális kihatású döntések mellett az emberek mindennapi életére is hatással bíró döntése még az volt, hogy a hagyományos égőket energiatakarékos izzókra váltják az egész EU-ban. Sigmar Gabriel német környezetvédelmi miniszter szerint Európa nem teheti meg, hogy továbbra is olyan termékeket használ, mint például a hagyományos izzók, amelyek hatékonysága mindössze öt százalékos. Gabriel Stavros Dimas környezetvédelmi biztosnak februárban írt levelében rámutat: az EU-ban évente 25 millió tonnával lehetne csökkenteni a széndioxid kibocsátást, ha a háztartásokban és a szolgáltatási szektorban is energiatakarékos égőket használnának.

Magyar vonatkozásban még említésre méltó az International Herald Tribune párizsi napilap 2007. március 12.-én vezető helyen megjelent, Hungary chooses Gazprom over Eu című cikke. A megjelent írás szerint mialatt az Európai unió azért küzdött, hogy létrehozzon egy közösségi energiapolitikát, a magyarok mindezt romba döntötték azzal, hogy csatlakoztak egy orosz projekthez, miközben az Unió egyik célja pontosan az orosz energiaállománytól való függetlenedés. A Gazprom Blue Stream vezetéke Törökországból indul és Románián, valamint Bulgárián keresztül lényegében ugyanazt az útvonalat követné, mint az EU tervezett vezetéke, hozzávetőleg ugyanannyiba kerülne, és ugyanakkorra készülne el – írja az IHT budapesti tudósítója. A lap szerint nem érthető, hogy Budapest miért csatlakozott hirtelen az orosz projekthez, mert az végül is azt jelentheti, hogy hozzá kell járulnia a vezeték építési költségeihez. Az IHT a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumtól úgy tudja, hogy a Blue Stream támogatása azt a célt szolgálja, amely szerint Magyarország a közép európai régió energiaközpontja lehet. A lap idézi Gyurcsány Ferencet, aki egy interjúban úgy fogalmazott, hogy a Nabucco vezeték építése lényeges késéseket szenvedett, és további problémák adódhatnak, míg az orosz projekt realistább. A miniszterelnök a Nabucco vezetéket egy régi álomnak nevezte és kijelentette: nem álmokra, hanem projektekre van szükségünk.

A brüsszeli csúcson az éghajlatváltozás kivédése mellett szó esett a berlini deklarációról is, amelyet az Unió alapításának ötvenedik évfordulója alkalmából fogalmaznak meg a tagországok. Magyarország azt szeretné, hogy a kisebbségi jogok védelmére egyértelműen utaljon a nyilatkozat, és megerősítse a bővítési politika nyitottságát. A dokumentumot 2007. március 25-én adják ki közösen a tagállamok állam- és kormányfői.

Kondert Annamária

Kaphatnak előleget a nyertes pályázók

A projektvégrehajtás biztonságát szolgálta az 52/2005. számú kormányrendelet, amelynek értelmében a megítélt támogatás 25 százaléka erejéig előleget kaphatnak a nyertes pályázók. Rákérdeztünk a Nemzeti Fejlesztési Ügynökségnél (NFÜ), kaphatnak-e előleget a most pályázók is. A válasz lényegében igen volt. Az igénylőlapot a nyertesek a támogatási szerződés dokumentációjának részeként kapják meg, ezt kitöltve kérhetik az előleget – közölte az NFÜ. A pályázati útmutatókat végigböngészve a jelenleg elérhető európai uniós támogatású nyolc kiírás közül öt kínálja fel az előleg lehetőségét. Ezeknél lényegében egyformán rendelkeznek a kiírók. A Gazdaságfejlesztési operatív programban a kis- és középvállalkozások komplex vállalati technológiájának fejlesztését szolgáló GOP-2007-2.1.1/B kódjelű pályázatnál például az útmutató szerint indokolt esetben az elnyert támogatás 25 százaléka erejéig igényelhető előleg. Ezzel a lehetőséggel a támogatási szerződés hatálybalépésének napjától számított három hónapon belül a projekt elindításához, az első kifizetési kérelem benyújtása előtt élhetnek a kedvezményezettek. Fontos számításba venni azt is, hogy az előleg és az időközi kifizetések együttes összege nem haladhatja meg a megítélt támogatás 80 százalékát. Amennyiben a támogatás elnyerése esetén a kedvezményezett biztosítékok nyújtására köteles, úgy az előleg folyósítása csak akkor engedélyezhető, ha a megkövetelt biztosítékok rendelkezésre állnak. Hasonló az előlegszabályozás a komplex vállalati technológia fejlesztését támogató GOP-2007-2.1.1/C, a hátrányos helyzetű kistérségekben megvalósuló, munkalehetőség-teremtő beruházásokat támogató GOP-2007-2.1.2/B, és a GOP-2007-2.1.2/C kódjelű pályázatoknál, valamint a Közép-magyarországi operatív program kis- és középvállalkozások komplex vállalati technológia fejlesztését támogató, KMOP-2007-1.2.1/B kódjelű kiírásánál is. Ugyanakkor a mikro- és kisvállalkozások technológiafejlesztését támogató GOP-2007-2.1.1/A, és a hasonló tartalmú KMOP-2007-1.2.1/A kódjelű pályázatnál nincs lehetőség előleg igénylésére.

Forrás: Világgazdaság Online

Bajnai az Új Magyarország Fejlesztési Terv intézményrendszeréről

A kormány az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) intézményrendszerének kialakításában, működtetésében a decentralizáció, a partnerség és a szubszidiaritás elvét követve jár el – mondta *Bajnai Gordon* fejlesztéspolitikai kormánybiztos az ÚMFT

végrehajtását felügyelő eseti bizottság ülésén. Elmondta: a kormány szándéka a régiók erősítése. Példaként említette, hogy a közigazgatást ezen a szinten szervezi a kormány, illetve az régióknál megjelenő forrás az I. NFT-ben szereplő 110 milliárd forinttal szemben a következő két évben 1.500 milliárd forintra nőtt, és önálló operatív programjuk van. A kormánybiztos beszámolt arról, hogy a regionális fejlesztési tanácsok hatásköre bővült, és kezdeményezési joguk van fejlesztési kérdésekben, jelen vannak a végrehajtást követő monitoring bizottságokban. Bajnai Gordon kitért arra, hogy erősödött a regionális fejlesztési ügynökségek szerepköre is az ÚMFT intézményrendszerében, míg korábban a lebonyolításba kapcsolódott be ez az intézmény, most közreműködő szervezetként vesznek részt a regionális operatív programokban. *Pelczné Gáll Ildikó* fideszes képviselő, az eseti bizottság elnöke úgy vélekedett, hogy decentralizáció helyett centralizáció valósul meg az intézményeknél. Elfogadhatatlannak nevezte, hogy politikai szintet megtestesítő államtitkár hatáskörbe került a monitoring vezetése, és nem tartotta jó megoldásnak a regionális igazgatók kinevezésének gyakorlatát sem. Szerinte a regionális fejlesztési ügynökségek nincsenek felkészülve a kibővült feladatra. *Pelczné Gáll Ildikó* felvetette azt a kérdést is, hogy miért kell kormányzati többség az uniós források felhasználásához, az uniós forrás nem a kormány, hanem az országé. Bajnai Gordon erre reagálva elmondta, azaz, hogy a Fejlesztéspolitikai Irányító Testület (FIT) tagjai vezetik a monitoring bizottságokat köztisztviselők helyett, ezzel szétválasztották azt a funkciót, amely szerint az irányító hatóság vezetője ellenőrizte saját területét. Az uniós források felhasználásáért a magyar kormány felel, nagyobb önállóságot lehetne adni a régióknak ebben a kérdésben, ha választott testület lenne a regionális fejlesztési tanács, és anyagi felelősséget tudna vállalni döntéseiért. *Szatmáry Kristóf* fideszes képviselő az első körben kiírt pályázati feltételek utolsó napokban történt megváltoztatása iránt érdeklődött. Bajnai Gordon válaszában hibának nevezte, hogy az árbevétel kiszámításának képletét rosszul jelentették meg, de a kormányzati szándék teljesülése érdekében, azaz három év átlagában az éves árbevétel növekedés 8-15 százalékos legyen, korrigálni kellett a kiszámítás módján. A fejlesztéspolitikai kormánybiztos elmondta, a társadalmi egyeztetésnél figyelembe vették az észrevételeket, és példaként említette, hogy ennek hatására csökkentették a végleges kiírásban az egy főre vetített árbevételi elvárást a hátrányos helyzetű kistérségekben.

Az Európai Unió alkotmányának elfogadását sürgette Barroso

Alig néhány nappal az Európai Unió jubileumi csúcstalálkozója előtt minden korábbinál határozottabban sürgette az uniós alkotmányának mielőbbi elfogadását az Európai Bizottság elnöke. *José Manuel Durao Barroso* a mérsékelt baloldali *Berliner Zeitung* című lapnak adott, hétfőn (2007.03.19) megjelent nyilatkozatában nyomatékosan utalt arra, hogy szükség van az ötvenéves szervezet intézményeinek megreformálására és az új alkotmányra. A bizottsági elnök hangsúlyozta: a hétvégi, berlini csúcstalálkozó, illetve az elfogadásra kerülő, ünnepélyes nyilatkozatnak történelmi szerepet kell betöltenie az EU életében. Ezzel összefüggésben a konzervatív portugál politikus valamennyi tagállamot együttműködésre szólított fel.

Nincs egyetértés Németország és Hollandia között az európai alkotmány ügyében

Nem közeledtek az álláspontok az Európai Unió elnöki tisztét betöltő Németország és Hollandia között az európai alkotmány ügyében. Ezt erősítették meg a két ország kormányfőjének Berlinben folytatott tárgyalásai. Miközben a házigazda *Angela Merkel* német kancellár ismételen kiállt az alkotmányozó folyamat felgyorsítása, illetve alapvetően a jelenlegi szerződés mellett, a közelmúltban újjá-választott *Jan Peter Balkenende* holland miniszterelnök elutasította azt. Hollandia – akárcsak Franciaország – 2005-ben népszavazáson vetette el az alkotmány tervezetét, és a hágai kormány álláspontja a tervezet megítélésével kapcsolatban azóta sem változott.

Merkel Rómában az EU születésnapjáról tárgyal

Angela Merkel német kancellár hétfőn (2007.03.19) délután Rómában *Romano Prodi* olasz kormányfővel tárgyal. A fő téma az Európai Unió közelgő születésnapja, illetve a jubileumi nyilatkozatot, amelyet az EU állam- és kormányfői március 25-én, az uniót alapító római szerződés ötvenedik évfordulóján szándékoznak aláírni és nyilvánosságra hozni. *Angela Merkel* pénteken és szombaton Varsóban járt, ahol tárgyalópartnereitől ígéretet kapott rá, hogy a tervezetet leginkább bíráló, abból a keresztény értékek hangsúlyozását hiányoló Lengyelország hajlandó aláírni azt az ünnepélyes nyilatkozatot.

Egységes minőségi munkaerőpiaci szolgáltatások az Európai Unióban

Március végén Rómában vonják meg annak a 2005 decemberében indított uniós

Szerinte a társadalmi egyeztetésen észre kellett volna venni, hogy ellentét van az árbevétel számítási képlet és az árbevételi elvárás között. A kormánybiztos kérdésre válaszolva elmondta, hogy valóban külső támadás érte az NFÜ szerverét a múlt héten, a hibát még aznap kijavították. Az ügyben rendőrségi feljelentést tettek, és azt kérte, erősítsék meg a biztonságot annak érdekében, hogy ilyen ne forduljon elő. Bajnai Gordon képviselői kérdésre válaszolva elmondta, hogy az első körben kiírt pályázatokra eddig mintegy 50 ajánlat érkezett, ezek döntő többsége a mikro cégeknek szóló 1-5 millió forintos normatív támogatást érinti, a mintegy másfél hónapos beadási határidő alatt még több ezer pályázatot várnak.

Forrás: MTI Eco

Delors: az EU 20 éven belül felbomolhat, ha nem teszi hatékonyvá döntéshozatalát

Az Európai Unió 20 éven belül felbomolhat, ha nem reformálja meg intézményeit, hogy ezáltal hatékonyabbá tegye döntéshozatalát – figyelmeztetett egy brüsszeli interjúban az EU történelmének egyik legjelentősebb személyisége, Jacques Delors, aki tíz éven át, 1985 és 1994 között állt a brüsszeli bizottság élén, és ezalatt új lendületet adott a közös Európa építésének. Az immár 81 éves francia politikus – akinek nevéhez olyan eredmények fűződnek, mint például az egységes belső piac kiépítésének befejezése, a döntés a közös pénz, az euró bevezetéséről, vagy éppen az unió közös kül- és biztonságpolitikájának elindítása – az EU elődjét létrehozó Római Szerződés közelgő ötvenedik évfordulója kapcsán mondta el véleményét a szervezet jelenlegi helyzetéről. Delors azt hangsúlyozta, hogy az Európai Unió döntés-előkészítő rendszere ma nem megfelelő, nem tükrözi sem azt, hogy az uniót immár 27 ország alkotja, sem pedig a világ realitásait. Mint hozzátette: ő attól tart, hogy az EU 490 millió lakosának túl nagy része, főként a régi tagállamokban, természetesnek véli a szervezet nyújtotta előnyöket, miközben vezetőik a brüsszeli tanácskozásokon ódzkodnak a bonyolult kérdések alapos megvitatásától. „Van egyfajta európai kifáradás, ami hozzáadódik az EU-bővítéssel szembeni alaptalan értetlenkedéshez és a globalizációtól való félelemhez” – vélte Delors. Egyúttal aggódalmát fejezte ki, hogy az érintett kormányzatok nem akarják meghozni az integráció szorosabbra fűzéséhez szükséges, kemény politikai döntéseket. A francia politikus ugyanakkor hangsúlyozta: büszke arra, hogy az EU hozzájárult a béke, a jólét, a demokrácia és a jogállamiság terjedéséhez egy olyan kontinensen, amelyet korábban háborúk, diktatúrák, atrocitások jellemeztek. Azt

is kiemelte, hogy a fejlesztési segélyek nyújtásában az Európai Unió az első helyen áll a világon. Úgy vélte: az EU újra lendületet vehet az olyan kezdeményezésekkel, mint a múlt heti brüsszeli csúcson született, a légkör melegedése elleni harc fokozásáról szóló megállapodás, illetve ha sikerül a jelenleginél is jobban előtérbe helyezni az uniós együttműködés szociális dimenzióját.

Forrás: MTI

Európa végleg lemaradhat a világgazdasági versenyben

Amennyiben az Európai Unió, elsősorban a szolgáltatási szektorban, nem gyorsítja a fel a liberalizációt, akkor 10-15 év múlva végleg elveszti meghatározó szerepét a világgazdaságban – mondta Inotai András igazgató a Világgazdasági Kutatóintézetben (VKI) szervezett konferencián Budapesten. Hét évszázada először fordul elő, hogy Európa nem a világ egyik meghatározó növekedési központja. A kilencvenes évek közepétől ez a központ Ázsiába tevődött át, és nincs reális esélye annak, hogy belátható időn belül Európában legyen – mondta Inotai András. „A lemaradásból fakadó következmények 10-15 év múlva válhatnak világossá, és igen fájdalmasak lehetnek” – figyelmeztetett a közgazdász professzor. Ahhoz, hogy a munkahelyek nettó száma bővüljön, az EU régi tagjainál legalább három százalékos növekedésre van szükség, az új tagoknál öt százalékra – fogalmazott Inotai András. Optimizmusra csak az európai multinacionális cégek gyors fejlődése ad okot, igaz ezek a társaságok Európán kívül teljesítenek jól, és beruházásaik döntő része sem az EU-n belül valósul meg – mondta. Megjegyezte azt is, hogy az Európai Unió GDP-jének 70 százalékát ma már a szolgáltatások adják, de évi 350 milliárd euró – a magyar GDP háromszorosa – többletköltséget szenvednek el a cégek azért, mert késlekedik a szolgáltatások liberalizációja. Amíg a multinacionális társaságok gyorsítani kívánják a globalizációt, addig egyes országokban terjed a gazdasági patriotizmus iránti igény, és ez Európa felzárkózását gátolja, növekedését lassítja, világgazdasági szerepét gyengíti – érvelt a VKI igazgatója. A hét éve bevezetett euró eddig megállta a helyét, a világpiacon jelentős szereppel rendelkező tartalékvaluta – mondta Rácz Margit. A VKI tudományos főmunkatársa ugyanakkor megemlítette azt is, hogy az EU 27 tagországból 14 saját nemzeti valutával rendelkezik. Az euró bevezetése Magyarország számára egyértelműen haszonnal járna, ráadásul kötelezettséget vállaltunk arra, hogy a stabilitási és növekedési paktum előírásait betartjuk – hangsúlyozta a kutató.

Forrás: MTI Eco

programnak az eddigi tapasztalatait, amely célja az egész Európai Unióban egységes minőségi elvek mentén működő munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtása – tájékoztatta Borbély Tibor Bors, a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal szakmai tanácsadója, a nemzetközi program magyar irányítója az MTI-t. Ez annyit jelentene, hogy valamennyi tagállamban az állami és a magán munkaerőközvetítők egyaránt az egységes követelményekhez igazodó minőségi szolgáltatást nyújtanának ügyfeleknek, az álláskeresőknél, a munkavállalóknak és munkáltatóknak.

Szerbia már jövőre EU-tagjelölt lehet a bővítési biztos szerint

Szerbia már a jövő évben elnyerheti az Európai Unió tagjelöltjének státusát, ha kormánya teljes mértékben felújítja együttműködését a hágai Nemzetközi Törvényszékkel a háborús bűnökkel vádolt személyek ügyében – mondta Olli Rehn, az EU bővítési biztosa. Hangsúlyozta Boris Tadic szerb elnökkel folytatott brüsszeli tárgyalása után tartott sajtótájékoztatóján: az EU és Szerbia partnerségéről kezdett, de tavaly befagyasztott tárgyalások újramegnyitásának előfeltétele, hogy Belgrád együttműködjék a Nemzetközi Törvényszékkel. Leszögezte: továbbra is a volt Jugoszlávia területén lezajlott háborúkban elkövetett háborús bűnöket vizsgáló hágai törvényszék hivatott megítélni, eléggé együttműködő-e Szerbia.

Jóváhagyták az EU-pénzügyminiszterek a konvergenciaprogramokat

Jóváhagyták az Európai Unió tagországainak pénzügyminiszterei kedden Brüsszelben az Európai Bizottság értékelését húsz tagállam, köztük Magyarország stabilitási, illetve konvergenciaprogramjáról – közölték uniós források a helyszínen. Tájékoztatásuk szerint az ülésen a programok tartalmáról érdemi vita nem zajlott. Február 7-i értékelésében az Európai Bizottság elfogadta a szeptemberihez képest kevés változtatással decemberben beadott magyar programot, tarthatónak minősítette a hosszú távú magyar konvergenciacélokat, de egyúttal kockázatok veszélyére is intett. A testület azt kérte Magyarországtól, hogy szigorúan hajtsa végre idei költségvetését, „tekintettel arra, hogy ez évben várhatók a nagy kiigazítások”.

Elhalasztották a román EP választásokat

Romániában egy sürgősségi kormányrendelettel elhalasztották a május 13-ra tervezett Európai Parlamenti választásokat, miután a kormánytagok nem tudtak meg-

EU-pénz intelligens energiaprojektekre

A jövő hónapban teszik közzé az első pályázati kiírást a 2007–2013-as időszakra szóló Intelligens energia – Európa II (IEE II) közösségi program keretében, és erről április 19-én információs napot tartanak Brüsszelben – jelentette be az Európai Bizottság. Az idén az Európai Unió költségvetéséből hozzávetőleg 55 millió eurót szánnak ebben a témakörben új projektek és úgynevezett „integrált kezdeményezések” támogatására. Fontos változás, hogy 2007-től a korábbi 50 százalékról az elszámolható költségek 75 százalékára terjed ki a társfinanszírozási ráta. Lapunk Brüsszélből kapott információi szerint az idei munkaprogram az energiahatékonyságra, a megújuló energiaforrásokra és a közlekedésre koncentrálna, az egyes projektek támogatásával ezeken a területeken kívánja fölgyorsítani az EU a változásokat. Összességében a 2007–2013-ra vonatkozó közösségi program teljes kerete 780 millió euró. A korábbi – 2003–2006-os – időszakban 250 millió euróra pályázhattak a közösség tagállamaiból, és jelenleg 280 projekt van folyamatban. Az IEE II-ben jelentős forrásra számíthatnak az olyan kezdeményezések, amelyek jobb piaci feltételeket teremtenek az intelligens energiák számára, e téren előmozdítják az innovációt, az oktatást és képzést, a megfelelő intézményrendszer és információ hálózat kiépítését. Az idén 52 millió eurót irányoztak elő az energiahatékonyságot és -megtakarítást szolgáló *Save*, az alternatív, megújuló forrásokat ösztönző *Altener* és a mindezek közlekedési hasznosulását előmozdító *Steer* programból mintegy 70 projekt támogatására, és további 3 millió euró jut integrált kezdeményezésekre, hozzávetőleg 12 projekt esetében. Az EU 2007-től indítja útjára versenyképességi és innovációs keretprogramját (CIP), összesen 3,6 milliárd eurós forrással. Ennek kell egyszerre szolgálnia a gazdaság növekedését, a versenyképesség javítását és a munkahelyteremtés előmozdítását a közösség országaiban. A közösségi keretprogramban kap helyet a megfigyelők szerint egyre inkább felértékelődő intelligens energiaprogram mintegy 20, a vállalkozási és innovációs program csaknem 70, valamint az információs és kommunikációs technológiák támogatási programja valamivel több mint 10 százalékos részesedéssel.

Pályázható területek:

Save: hatékonyabb energiafelhasználás és -megtakarítás (lakó- és ipari épületek)

Altener: alternatív, megújuló energiaforrások felhasználásának támogatása

Steer: hatékonyabb energiafelhasználás és megújuló energiaforrások a közlekedésben

Coopener: helyi/regionális energiaügynökségek létrehozása

Forrás: Világgazdaság Online

Berlin az európai szociális modellt tartja a legfontosabbnak a berlini nyilatkozatban

A német elnökség az európai szociális modell fontosságát szeretné kihangsúlyozni a berlini nyilatkozatban, amelyet a tagállamok március 25-én írtak alá. *Frank-Walter Steinmeier* német külügyminiszter az EP-képviselők előtt tartott beszámolójában úgy fogalmazott, hogy az EU egy valódi sikertörténetet ünnepelhet Berlinben. A politikus úgy vélte, „ha el akarjuk nyerni az európaiak bizalmát, meg kell mutatnunk, hogy az Európai Uniónak van értelme a számukra”. Szerinte a legutóbbi brüsszeli EU-csúcs nagy siker volt, ugyanis megmutatta, hogy „az EU képes cselekedni, ahol az emberek cselekvést várnak tőlünk”, mint például a klímaváltozással és az energiakérdéssel kapcsolatban. Steinmeier elmondta: a berlini nyilatkozatnak az EU eredményeiről szóló részében a béke, a stabilitás, a prosperitás szerepel majd, és a szöveg kiemelten foglalkozik a 2004-es bővítéssel is. A dokumentum az EU-integráció jellemzőit – például a tagállamok egyenrangúságát – szintén ebben a részben említi majd meg. Az értékekről szóló rész utal majd az emberi méltóságra, a szabadságra és felelősségvállalásra, a szolidaritásra, a sokszínűsége és a toleranciára. A jövő kihívásaival foglalkozó rész szól majd az energiakérdésről, a klímaváltozásról, a közös kül- és biztonságpolitikáról, a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni harcról és az illegális bevándorlás kérdéséről. A kulcsüzenet az európai szociális modell fontosságának hangsúlyozása lesz – mondta a német külügyminiszter. Ez megmutatja, hogy „a gazdasági versengés összeegyeztethető a szociális és a környezet iránt érzett felelősséggel” – mondta Steinmeier, hozzátéve „emeljük ki azt, ami összeköt bennünket”. A szociális dimenzióról szóló szöveg Franciaországnak fontos, amelynek lakossága 2005-ben részben az európai szociális modellel kapcsolatos féltelmek miatt utasította el az EU alkotmányos szerződését. Nagy-Britannia és Csehország, amelyek inkább a liberális gazdaságpolitika hívei, azonban nem szeretnék túl sok szociális témát a dokumentumban. A szöveg negyedik része Steinmeier szerint arról szól majd, hogy az EU-nak még 2008 előtt meg kell tennie a szükséges lépéseket a reformfolyamatban. Az intézményi reform szükségességére tett homályos utalás ugyanakkor – az eredeti német elképzelésekkel ellentétben – nem állapít majd meg határidőt az új alapszerződés újratárgyalására.

Forrás: MTI

egyezni a dátumban. *Calin Popescu Tariceanu* érvei szerint azért kell elhalasztani a választásokat, mert a jelekből ítélve ez most nem prioritás romániai pártoknak. Jelenleg belpolitikai csaták dúlnak, az államelnök az egyéni választókerületes rendszer bevezetéséről szóló népszavazást sürgeti, míg a legnagyobb ellenzéki tömörülés, a Szociáldemokrata Párt az államelnök menesztését szorgalmazza. „Ahelyett, hogy az európai parlamenti választásokról folytatnánk komoly beszélgetéseket, a pártok továbbra is értelmetlen politikai csatározásokat vívnak” – fejezte korábban Tariceanu. A választások időpontját a pártokkal való egyeztetéseken határozzák meg.

Áprilisban jelenik meg a fejlesztő vállalkozókat segítő új termék a piacon

Áprilistól bankgaranciára kezességet válaló új termékkel kívánja segíteni a pályázó, ám finanszírozási nehézségekkel küzdő kis- és középvállalkozásokat a Start Tőkegarancia Zrt. Az elkövetkező hónapokban megnő az olyan kiírások, támogatási formák száma, amelyekre kevésbé tőkeerős vállalkozások is pályázhatnak; számukra a saját forrás előteremtésénél jól jöhet a banki garanciákra szóló pályázati kezességvállalás. Az áprilistól meghirdetendő újabb kiírásokra várhatóan jóval szélesebb vállalkozói kör pályázhat. Számukra a bankokkal való szoros együttműködés révén a saját erő előteremtésében biztonságot jelenthet az új Start-termék igénybevétele. Például ha 100 millió forintos garanciára van szüksége a vállalkozónak, de csak 50 millió fedezete van, és a bank szerint a projekt meg a cég is életképes, akkor a Starthoz fordulhatnak a további 50 millió forintot szóló kezességvállalásért. Az igényt megvizsgálva a cég a hitelintézet számára kezességvállaló nyilatkozatot bocsát ki, erre adja ki a pénzügyintézet a bankgaranciát. Ehhez rendelkezésre áll a hatmilliárd forintos Start Garancia Alap. A cég évente 100-200 projektet darabonként átlagosan 40 millió forint kezességvállalási értékkel kalkulál, a nemzetközi tapasztalatokat figyelembe véve legfeljebb 5-10 százalékos lehívási aránnyal.

Merkel szerint történelmi hiba lenne a tétlenség

Történelmi hiba lenne, ha a következő, 2009-es európai parlamenti választásokig nem sikerülne előrelépni az Európai Unió új alapokmánya ügyében – jelentette ki a varsói egyetemen Angela Merkel német kormányfő. A kettős minőségben – német kormányfőként és az Európai Unió sörös elnökeként – Varsóba látogató kan-

Montenegróval társulási megállapodást köt az EU, de Bosznia még nem érett a közeledésre

Bosznia-Hercegovina még nem érett meg a közeledésre az Európai Unióhoz – állapította meg *Ollie Rehn*, az Európai Bizottság bővítési kérdésekért felelős tagja Szarajevóban. A biztos szerint az EU hamarosan társulási megállapodást köt Montenegróval. Rehn Boszniában szenvedélyes hangú beszédben buzdította a parlamenti képviselőket az előcsatlakozási szerződés aláírásához szükséges reformok végrehajtására. A bővítési biztos mindenekelőtt a rendőrségi reform elmaradása, és a délszláv háborús bűnöket vizsgáló ENSZ-törvényszékkel való együttműködés hiányosságai miatt mondta magát csalódottnak Szarajevóban, ahol megbeszélést folytatott a háromfős államelnökség tagjaival is. Ollie Rehn szerint a stabilizációs és társulási egyezmény megkötése előtt még több feltételt teljesítenie kell Boszniának, mindenekelőtt egyesíteni kell a horvát-muzulmán föderáció és a Bosznián belüli szerb miniállam rendőrségét, valamint „javítani kell” a hágai Nemzetközi Törvényszékkel való együttműködésén. Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy el kell fogni és ki kell adni a két legkeresettebb háborús bűnöst, *Radovan Karadzic* volt boszniai szerb vezetőt és *Ratko Mladic*-ot, a szerbek egykori katonai vezetőjét. Az előcsatlakozási szerződésről már lezártak a tárgyalások, de a boszniai szerbek akadályozzák az abban foglalt egyik feltétel teljesítését, a két államalakulat rendőrségének egybeolvasztását. A felek közti legutóbbi, szerdai tárgyalások sem hoztak eredményt. Rehn szerint a rendőrségi reform halogatásán elbukhat az ország uniós csatlakozása. Feltette a költői kérdést a boszniai parlamenti képviselőknek, hogy valóban végleg le akarják-e kézni az Európai Unió vonatát az államáson való örökös perlekedéssel. Ollie Rehn Montenegróban is látogatást tett, ahol *Zeljko Sturanovic* miniszterelnökkel találkozott. A tárgyaló felek megállapodtak, hogy az EU és Montenegró között Stabilizációs és Társulási megállapodás jöhet létre, ha a függetlenségét nemrégiben megszavazó országban további belső reformokat hajtanak végre. Rehn szerint a megállapodás kereskedelmi lehetőségeket, munkahelyteremtést, gazdasági fejlődést és a szervezett bűnözés elleni harcban való együttműködést jelent. A biztos elmondta: Montenegró egy lépéssel közelebb került az EU-tagsághoz. Szerbia és Montenegró 2005-ben kezdte meg a tárgyalásokat a Stabilitási és Társulási Megállapodásról az EU-val, ám a Szerbiával való tárgyalásokat az EU felfüggesztette, mert

Belgrád nem működött együtt teljeskörűen a Hágai Nemzetközi Bírósággal. Montenegró tavaly májusban szavazott a Szerbiától való elszakadásra és egyedül folytatta a tárgyalásokat az EU-val.

Forrás: MTI

Megindult az eljárás a magyar médiatörvény miatt

Az Európai Bizottság hivatalosan is megindította a kötelezettségszegési eljárást Magyarország ellen a médiatörvény kábeltelevíziózásra vonatkozó hiányosságai miatt. A magyar médiatörvény vitatott rendelkezése a kábelszolgáltatók műsorelosztási jogát akkora területre korlátozza Magyarországon, amelyen nem több mint a lakosság egyharmada él. A Bizottság hivatalosan annak megállapítását kéri az Európai Bíróságtól, hogy „a Magyar Köztársaság az 1996. évi I. a rádiózásról és televíziózásról szóló törvény (a médiatörvény) 115. cikkének (4) bekezdése korlátozza a kábeltelevíziós szolgáltatások nyújtását, és ezzel Budapest nem teljesíti az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások piacain belüli versenyéről szóló, 2002. szeptember 16-i 2002/77/EK bizottsági irányelv 2. cikkének (3) bekezdésében foglalt kötelezettségeit”. Az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások piacain belüli versenyéről szóló bizottsági irányelv (a Bizottság 2002/77/EK irányelve) célja biztosítani, hogy a növekedés és a beruházások elősegítése érdekében az Európai Unió teljes területén versenyügyi feltételek érvényesüljenek. Az irányelv szerint a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy nem vezetnek be, vagy tartanak fenn az elektronikus hírközlési szolgáltatások – ide értve a műsorszóró adatátviteli szolgáltatásokat is – nyújtására vonatkozó korlátozásokat. A versenypolitikai szabályok értelmében Magyarországnak az EU csatlakozás napjáig kellett volna megszüntetnie a médiatörvény azon rendelkezését, mely szerint a kábeltelevíziós szolgáltatók a magyar lakosság mindössze egyharmadának nyújthatnak szolgáltatásokat. *Neelie Kroes* versenypolitikai biztos még 2006 decemberében úgy nyilatkozott, hogy a médiatörvény kábeltelevíziós szolgáltatókat sújtó korlátozása a magyarországi fogyasztók választási szabadságának kárára korlátozza a versenyt a szélessávú szolgáltatások piacán. A médiatörvény módosítását a Parlament 2005-ben nem szavazta meg, s bár a kormány ígéretet tett arra, hogy ebben az évben előterjeszti az egyharmados korlátozás megszüntetésére irányuló új javaslatát, ez eddig nem történt meg.

Forrás: MTI

cellár asszony egyetemi előadásában óva intette Európát a megosztottságtól biztonsági kérdésekben, mondván, hogy a „megosztott biztonság gyenge biztonság” lenne. Egyes varsói illetékesek szerint Lengyelországnak kétoldalú biztonsági megállapodást kellene kötnie az Egyesült Államokkal, mert szerintük a NATO-ból hiányzik az eltökéltség az igazán komoly fenyegetésekkel való szembenézésre. A lengyel fővárosba érkezésekor Angela Merkel békülékeny hangot ütött meg és kijelentette, látogatásával jelezni kívánja, hogy Németország kormányfőjeként mennyire fontosnak tartja a Lengyelországhoz fűződő jó kapcsolatokat, az EU soros elnökeként pedig a problémák együttes erővel való megoldására törekszik és ebben rendkívüli jelentőséget tulajdonít Varsó véleményének.

Uniók iroda a Second Life-ban

Brüsszel a Second Life területén létrehozandó hivatalos képvisellel szeretne javítani az európai állampolgárokkal folytatott jelenlegi gyenge kommunikációján. A lépést az is indokolja, hogy a Second Life-t üzemeltető Linden Lab adatai szerint a látogatók több mint 54 százaléka, vagyis 4,4 millió felhasználó valamelyik európai ország állampolgára. „Az európai uniós irodával közelebb akarunk kerülni az uniós állampolgárokhoz és javítani szeretnénk a kommunikációnkon is. De ezenkívül más, nem hagyományos kommunikációs utakat is keresünk” – jelentette ki *Mikolaj Dowgielewicz*, az Európai Bizottság szóvivője. Mint ismeretes, a virtuális világban már a multik is megvetették a lábukat és a francia elnökválasztási kampány plakátjai is megtalálhatók a programban.

Turizmus 2007: 100 milliárd forintos fejlesztés

Állami és európai uniós támogatással az idén összesen mintegy 100 milliárd forint értékű turisztikai beruházás indulhat el – mondta Pál Béla, az Országgyűlés sport és turisztikai bizottságának MSZP-s alelnöke. Kedvező fejlemény az érdeklődők számára, hogy amíg ezen a célleíráson belül az elmúlt években sokszor milliárdos nagyságrendet tettek ki az áthúzódó források, addig az idén csak 105 millió forint ez az összeg. A hazai forrásokból mintegy 2,5 milliárd forint jut az idén a műemlék gyógyturisztikai fejlesztésekre, amelyek keretében 2-2 vidéki és fővárosi létesítmény újulhat meg. Pénz igényelhető még sportesemények szervezésére, tájékoztató táblarendszerek bővítésére, kisvasút-fejlesztésre, szünnyogyéri-tésre. Ebből a keretből készítik elő a Kongresszusi Központ fejlesztését is.

Gazdasági kérdések megvitatásáról szolt az Európai Tanács tavaszi ülése

A március 8-án és 9-én zajló brüsszeli európai tanácsi ülésnek két fontos témája volt: a lisszaboni gazdaság-élénkítő program jelenlegi helyzetének elemzése, valamint a közös éghajlatváltozás megelőzése és az energia-politika. Most a 2000. óta futó lisszaboni versenyképességi stratégia következő lépéseit foglalom össze.

Mivel Európában jelenleg gazdasági fellendülés zajlik¹, a reformok hatásai pedig kimutathatóak a gazdasági növekedésben, és a foglalkoztatás bővülésében is, ki kell használni ezeket a pozitív fejleményeket – áll az elnökségi következtetésekben². Ahhoz, hogy az európai gazdaság magasabb szintű jólétet, több munkahelyet és nagyobb társadalmi kohéziót tudjon nyújtani, elengedhetetlenül fontos a gazdaság további modernizálása.

Az állam- és kormányfők kétnapos találkozásán ezért ismét napirenden volt a *Lisszaboni stratégia*, amely a növekedésről és a foglalkoztatás bővítéséről szolt.

A LISSZABONI STRATÉGIA TÖRTÉNETE

2000. március: az EU állam- és kormányfői deklarálták, hogy 2010-re a világban az EU lesz a legversenyképesebb és legdinamikusabb tudásalapú gazdaság, amely fenntartható gazdasági növekedést képes felmutatni több és jobb munkahely teremtésével, és nagyobb szociális kohézió létrehozásával.

2001.: a fent említett nyilatkozatot kiegészítették a környezetvédelem, és a fenntartható fejlődés támogatásával (ez volt a göteborgi deklaráció).

2004. március: Wim Kok, volt holland miniszterelnök elnöklétével a független szakértők tanácsa felülvizsgálja a 2000-es lisszaboni stratégiát; a félidős áttekintés, javaslatokat és tanácsokat fogalmazott meg az Európai Tanács részére.

2005-ös tavaszi tanácsi ülés: az állam- és kormányfők úgy döntöttek, hogy a lisszaboni stratégiát ismét újjá kell indítani, de most már csak két területre kell, hogy koncentráljon: a növekedésre és a foglalkoztatásra. Továbbá megegyeztek abban, hogy a stratégia végrehajtásához elengedhetetlen a feladatok jobb koordinálása.

2005. július: megszületett az Integrált Útmutató, amely a 2005 és 2008 közötti időszakra felsorolja a feladatokat, megnevezve azok felelőseit.

2005. ősz: nemzeti reformprogramokat nyújtanak be a tagállamok arról, hogyan képzelik el a lisszaboni program saját nemzeti végrehajtását.

2005.: az Európai Bizottság közzéteszi a Közösségi Lisszaboni Program c. dokumentumot, amelyben leírja, hogy közösségi szinten mit kell tenni a stratégia sikeres megvalósításához. Ez az új lisszaboni stratégia nem csak abban új, hogy két területre koncentrál, hanem abban is, hogy a hatásköröket és a felelőségeket pontosan megfogalmazza, különbséget téve nemzeti és közösségi kompetencia között.

2006-os tavaszi tanácsi ülés: megerősíti a két fő célirányt, és az alábbi négy területen kíván azonnali lépéseket tenni: az üzleti lehetőségek jobb kihasználása, a speciális foglalkoztatásúak munkalehetőségeinek fejlesztése az európai energiapolitika és az innováció területein.

2006. ősz: a tagállamok megvitatják a nemzeti parlamentjeikben a saját lisszaboni végrehajtási jelentésüket, majd benyújtják azt az Európai Bizottságnak³

2006. december 12.: az Európai Bizottság közzéteszi az Éves Jelentését a lisszaboni stratégia nemzeti és közösségi helyzetéről, országokra lebontva, valamint további ajánlásokat fogalmaz meg. Megállapítja, hogy a tagállamok komoly erőfeszítéseket

¹ 2007-ben a várható növekedés eléri a 2,7%-ot, valamint 7 millió új munkahely teremtése várható

² CONCL 1 7224/07

³ Az alábbi honlapon megtalálható az EU-25-ök lisszaboni jelentése: http://ec.europa.eu/growthandjobs/annual-report_en.htm

tettek, bár az eredmények szakpolitikaként és tagállamonként igen eltérőek. A kohéziós politika szintén jelentősen hozzájárult a célok eléréséhez.

2007. március 8-9. tavaszi tanácsi ülés: az Európai Bizottság jelentésének megvitatása.

A TAVASZI TANÁCSI ÜLÉSEN AZ ALÁBBIKRÓL DÖNTÖTTEK:

A jelenlegi európai gazdasági lendületet ki kell használni, hogy Európa globális versenyképességi helyzete tovább javuljon, az Európai Tanács ezért felkéri a Bizottságot, hogy ennek szellemében dolgozza ki 2007. őszére a következő három évre (2009-2010) szóló közösségi és nemzeti végrehajtási programot, amelyet a tagállamok nemzeti reformprogramjairól szóló második nemzeti jelentés leadása előz meg⁴.

A sikeres program végrehajtása csak egy hatékony és kiegyensúlyozott *pénzügyi politika* (konszolidált állami költségvetés elérése érdekében⁵) és további tagállami *strukturális reformok*⁶ megvalósítása mentén valósulhat meg.

A *belső piac* bár jól működik, további lépések megtételére van szükség. Pl. a fogyasztói és az üzleti bizalmat erősíteni kell, a KKV-kra jobban oda kell figyelni, főleg a kulturális és kreatív ágazatokban.

A *belső piac* négy alapszabadságának a folyamatos kiterjesztése az EU versenyképességének a növeléséhez elengedhetetlenül fontos. A tanácsi dokumentum a négy alapszabadság közül megemlíti az *árak és a szolgáltatások szabad áramlását*. Az előzővel kapcsolatban kiemeli a fogyasztóvédelem és az áruk biztonságára vonatkozó szabályok szigorú betartását, valamint az erre a területre vonatkozó jogszabály-harmonizáció javítását. A szolgáltatásokról megjegyzi, hogy a szolgáltatási irányelv rendelkezéseit mihamarabb át kell ültetni a nemzeti szabályozási anyagba. A *belső villamosenergia- és gázpiac* összekapcsolása, az egységes fizetési térség kialakítása, valamint a postai piacok liberalizációja jelentős további lépéseket jelent majd a *belső piacon*. Továbbá 2007. I. félévében le kell zárni a roaming vagy barangolási szolgáltatási tarifák csökkentésére vonatkozó szabályalkotást.

Az uniós *jogszabályok átültetéséről* is szó volt. A jól működő *belső piac* előfeltétele, hogy a közösségi joganyagot időben, helyesen és jó minőségben átültetik a tagállamok. Bár történt előrelépés a lemaradás lefaragásában, sajnos még mindig van mit behozni.

2007 áprilisában kerül sor az *USA – EU csúcstalálkozóra*. A tanácsi ülésen megfogalmazódott egy új, transzatlanti gazdasági partnerségről szóló egyezmény megkötése, amely a szabályozások harmonizálását, a szellemi tulajdonjogok védelmét, és az energia és környezetvédelem területén történő együttműködést tűzné ki zászlajára.

Az *európai vállalkozásokat* támogatni kell. A szellemi tulajdonjogok védelmét, és a pénz- és termékhamisítás visszaszorítását ezért prioritásként kell kezelni. Az Európai Bizottság feladatul kapta, hogy az európai szabványokra vonatkozó szabályokat gyorsan dolgozza ki. Az innovatív és tudásalapú piac támogatása kiemelt hangsúlyt kapott, így várható, hogy a közeljövőben az Európai Bizottság még az idén vázolja elképzeléseit.

Az *innováció* támogatásának fontossága külön fejezetben is megjelenik. Az a cél, hogy a GDP 3%-át K+F-re kell fordítani 2010-re, ismét támogatókra talált. További feladat, hogy a kutatási eredményeket innovatív szolgáltatásokká alakítsák át a tagállam-

ok. A jövő technológiáiba való befektetés mindenképpen egy megtérülő befektetés, ezért a tagállami innováció-politikai stratégiát minden tagállamnak érdemes végrehajtania. A közeljövőben ehhez kapcsolódóan a Bizottság az állami kutatás és az ipar közötti együttműködésről és technológiaátadásról fog iránymutatásokat megfogalmazni. Szintén újabb bizottsági megbízatás, hogy a tagállamok közös technológiai kezdeményezéseket nyújthassanak be a Bizottsághoz, amely dönt arról, hogy mely programok indulhatnak el már 2007-től. A nemrég felállított Európai Kutatási Tanácsnak vezető szerepet kell játszania (és bizonyos feladatokat át is vesz majd a Bizottságtól) a humánerőforrás és a tudás szabad áramlásának a megvalósításában.

Az *oktatás és a képzés* az innovációt kell, hogy erősítse, ezért az „Oktatás és Képzés 2010.” program tagállami végrehajtása, amely a terület modernizálását tűzte ki célul, rendkívül fontos.

A *környezetvédelmi technológiák és az öko-innováció* támogatása külön ki lett emelve a tanácsi ülésen. 2008-ra várható egy összehangolt európai stratégia bemutatása.

A lisszaboni stratégia második pillérjét jelentő *foglalkoztatással* kapcsolatban a Tanács megállapította, hogy jobban oda kell figyelni a munkavállalók jogaira, az esélyegyenlőségre, a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre, valamint a családbarát munkahelyek megteremtésére. Nagy várakozás előzi meg az Európai Bizottság új közleményét, amely a rugalmas biztonságról (szakzsargon: flexicurity) fog szólni, e dokumentum a munkaerő-piaci részvétel igényeit méri majd fel, és ad ajánlásokat annak fokozására. E dokumentum is már a munka életciklus alapú felfogásán fog nyugodni.

Az *európai szociális modell* támogatása ismét napirenden volt. Már készül egy közös foglalkoztatási jelentés, valamint a szociális védelemről, és a társadalmi befogadásról szóló együttes jelentés. A társadalmi kohézió erősítése témája kapcsán szó volt a szegénység elleni küzdelemről, valamint a társadalmi kirekesztettség felszámolásáról.

AZ ADMINISZTRATÍV TERHEK CSÖKKENTÉSE

A lisszaboni stratégia megvalósítását támogatja az a kezdeményezés, amely azt a nevet kapta, hogy „*Better regulation*”, vagy jobb szabályozás. Ennek a kezdeményezésnek az a célja, hogy minden olyan (jog)sabályt el kell törölni, amely feleslegesen – és sok esetben igen költségesen – komplikálja a vállalkozók életét. Az adminisztratív terhek EU-n belüli csökkentése elkezdődött. Jelenleg kb. kétszáz olyan szabály van, amelyet „kivonnak”. A túlbürokratizált eljárások egyszerűsítése meglehetősen nehéz feladatnak bizonyul. Községi szinten az Európai Bizottság végzi e feladatot, de helyi szinten a tagállamok nemigen vállalták fel, hogy az otthoni közigazgatásukat is átvilágítsák, kiszűrve azokat a szabályokat, amelyekre nincs szükség. Pedig az adminisztratív terhek csökkentése a KKV-k számára életbe vágóan fontos kérdés. A községi szintű, 2012-re szóló 25%-os csökkentés jó példával próbál szolgálni a tagállamoknak, amelyek többsége e tekintetben még gyerekcipőben jár. A Bizottság mindenesetre elindítja az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló cselekvési programját, és az már a tagállamoktól függ, hogy melyik milyen gyorsan tudja lefaragni az otthoni bürokráciát.

Dr. Voller-Szenci Ildikó
Brüsszel, 2007. március

⁴ A magyar Országgyűlésnek még a tavaszi évadban napirendre kell tűznie a nemzeti stratégia megvitatását.

⁵ „Az államháztartás minőségét javítani kell a kiadások hatékonyságának és eredményességének javítása, a közkiadások a termelékenységet és innovációt előmozdító intézkedések javára történő átalakítása, valamint a humánerőforrás potenciáljának erősítése révén.”

⁶ Nyugdíj- és egészségügyi rendszerek további reformja, az államadósság csökkentése, foglalkoztatási ráta és a termelékenység növelése a cél.

Pálháza városának AVOP-pályázata

Pálháza Város Önkormányzata 2005 áprilisában adta be pályázatát az AVOP, „Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése” (Kódszám: 3.2) című intézkedés, „Helyi piacok és felvásárlóhelyek felújítása, átalakítása, bővítése és újak létrehozása (Kódszám: 3.2.23)” című alintézkedésre. A pályázat címe: „Helyi piac és felvásárlóhely kialakítása Pálházán” volt. Az alintézkedésben 65%-os támogatási intenzitás mellett, maximum 25.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatást lehetett igényelni, a pályázótól függően (mezőgazdasági vállalkozás, vagy önkormányzat) nettó vagy bruttó. A pályázatban elszámolhatóak és támogathatóak voltak (12%-os költségek) a pályázatkészítés és menedzselés, a tervezés, a műszaki ellenőrzés, valamint a közbeszerzés költségei is.

A PÁLHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL BENYÚJTOTT PÁLYÁZAT RÉSZLETEI RÖVIDEN

Az önkormányzat a pályázatot a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Regionális Igazgatóság Kirendeltségéhez (Miskolc) nyújtotta be. A hiánypótlás után két héttel, 2005 júniusában befogadták a pályázatot. Az önkormányzat 2006 februárjában kapta meg a hivatalos értesítőt arról, hogy a pályázat nyert. A támogatási szerződés megkötése után (2006. május 24.), 30 napon belül megkezdte az önkormányzat a közbeszerzési eljárást, majd ennek lezárultát követően megkezdte a nyertes kivitelező kiválasztásával a beruházás megvalósítását. A közbeszerzési eljárás nyertes kivitelező a pályázatban rögzített áron vállalta el a munkát. Az eredeti pályázatban meghatározott megvalósítási és elszámolási időpontokat (mérőföldkövek) többször kellett módosítani, egyrészt azért, mert a kivitelező nem tudta tartani a munkateljesítési határidőket, másrészt az önkormányzat előfinanszírozási gondjai miatt.

A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÉRFÖLDKÖVEI

MÉRFÖLDKŐ	Időpont
1. Terepmunkák	2006. augusztus 31.
2. Csarnoképítés	2006. november 17.
3. Szociális Blokk építése	2006. december 15.

A beruházáshoz szükséges önerőt (35%) az önkormányzat hitel felvételével biztosította, hogy a fejlesztés lezárultával igényelhesse az államtól a BM-EU önerőt, amely ennél a projektnél az önerő 60%-a volt.

2.3. A projekt kezdetének időpontja:	2006. július 1.
2.4. A projekt befejezésének időpontja:	2006. december 15.
2.5. Projekt elszámolható költségei (amennyiben ÁFA visszatérítésre jogosult, a támogatási hányadra eső, a PM arányosítási útmutatója szerint meghatározott, vissza nem igényelhető ÁFA összegével növelt összeg, egyébként az ÁFA-val növelt összeg):	35.567.467 Ft 100%
2.6. Projekt bruttó értéke:	35.567.467 Ft
2.7. Igényelt AVOP támogatás összege:	23.118.853 Ft 65 %

A fejlesztésnek köszönhetően, a Pálháza város központjában kialakított piactér és felvásárlóhely lehetőséget fog nyújtani a helyi, illetve környező településeken élő őstermelők, mezőgazdasági vállalkozók, kiskereskedők árucikkeinek értékesítésére, valamint jó helyet fog biztosítani a XXI. századi igényeknek és Európai Unió normáknak megfelelő, rendezett körülmények közötti értékesítéshez. A terület az önkormányzat tulajdonában van, teher- és igénymentes. A közművek (villany, gáz, ivóvíz, csatorna) biztosítva voltak. Eredetileg fűvel, cserjékkel, és elszórtan fákkal borított volt a megvalósítás helyszíne. A terület rendbetétele 2004-ben (bozótirtás, tisztítás) megtörtént, továbbá meddővel feltöltötték, valamint ideiglenes bejárókat és egy tűzcsapot is kialakítottak a helyszínen. A kiskereskedők eddig a Pálháza belterületén lévő összekötő úton árusították termékeiket kirakodóvásár jelleggel, évente négy alkalommal. A fejlesztést követően heti rendszerességgel szeretné az önkormányzat üzemeltetni az új piacot.

Az önkormányzat régóta tervezte a piac kialakítását, amellyel folyamatossá válna a mezőgazdasági termelők részvétele a helyben történő értékesítésben, az önkormányzat anyagi helyzete azonban ezt nem tette eddig lehetővé. Pálháza és térsége alapvetően vidéki jellegű, vagyis az emberek többsége a mezőgazdaságból, a hozzá kapcsolódó kereskedelmi tevékenységből és az idegenforgalomból (elsősorban falusi turizmus) él. A Hegyköz 14 települése számára (Pálháza központi szerepével és elhelyezkedésével a kistérségben, továbbá Hollóháza, Füzérkomlós, Nyíri, Bózsza, Nagybózsza, Füzér, Pusztafalu, Kishuta, Nagyhuta, Filkeháza, Füzérkajata, Füzérradvány, Kovácsvágás, Vágáshuta) egyik kitörési pont a mezőgazdaság és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése és a térség által kínált turizmustermékek számának növelése.

A PROJEKT LÉTREHOZÁSÁNAK HOSSZÚ TÁVÚ STRATÉGIAI CÉLJAI

- Legfőbb cél a településen, és vonzáskörzetében élők élet-színvonalának emelése.
- Megfelelő értékesítési csatorna biztosítása az előállított termékek számára.
- A helyi mezőgazdasági és idegenforgalmi vállalkozások megerősödésének segítése.

AZ OPERATÍV CÉLOK, AMELYEKET A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA SEGÍT

- Esztétikus és rendezett településképp kialakítása.
- A vegyespiac (népi készítmények) elősegíti a turisztikai programkínálat bővítését.
- A kistérségben lévő gazdálkodók és kiskereskedők értékesítésének segítése

A MEGVALÓSULT BERUHÁZÁS FŐBB PARAMÉTEREI

- Fedett eladótér (csarnok): 344,18 m²,
- Szociális blokk összesen: 44,82 m², ebből
- Jegykiadó, gombavizsgáló: 5 m²,
- Női mosdó: 2,28 m²,
- 2 db Női WC: 2*1,08 m², összesen 2,16 m²
- Férfi mosdó: 3,65 m²,
- Férfi WC: 1,08 m²,
- Mozgás korlátozott WC: 4,25 m²,
- Járdakészítés: 13,9 m²
- Terasz: 26,4 m²
- Csatorna (betonelemekből): 75m
- Tér és Járdaburkolat (Leier PIAZZA térburkoló kővel): 660 m²
- Szegély készítése: 311 m
- Betonpálya burkolat: 312,5 m²
- Térvilágítás kiépítése

A fejlesztés megvalósult és várható előnyei

- az áruszolgáltatás minőségi és mennyiségi javulása;
- kiszolgáló létesítmények létrehozása (jegykiadó, gombavizsgáló, vizesblokk);
- költségcsökkenés;
- a hazai és EU-s környezetvédelmi és élelmiszerhygiéniai követelményeknek való megfelelés;
- munkaerő számának növekedése;
- kezeletlen hulladék csökkenése;
- zöldfelület rendbetétele, gondozása.

A PROJEKT EREDMÉNYEIT SZÁMSZERŰSÍTŐ MUTATÓK ÉRTÉKEI (INDIKÁTOROK) A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

MUTATÓ	PÁLYÁZATI ADATLAP BE-ADÁSAKOR	PROJEKT FIZIKAI MEGVALÓSULÁSA UTÁN
Fejlesztéssel érintett mezőgazdasági vállalkozások száma (db)	28	61
Fejlesztéssel érintett települések száma (db)	0	14
Létrehozott/ felújított piacokkal, felvásárló helyeken az eladók száma összesen	40	82
Létrehozott/ felújított piacokkal, felvásárló helyeken az eladók száma összesen, ebből mg termelők aránya (%)	0	74,3
Fejlesztéssel létrehozott munkahelyek száma (db)		1
● ebből női munkahelyek száma (db)		1
Fejlesztéssel megtartott munkahelyek száma (db)		2
● ebből női munkahelyek száma (db)		0

A három mérföldkő kivitelezési munkálatainak elvégzését, és kifizetését, a pályázatba beépített egyéb költségek rendezését, valamint a három mérföldkőhöz kapcsolódó támogatás-igénylési csomag leadását követően 2007 januárjában (az 1. és 2. támogatási-igénylési csomag hiánypótlása után) került sor az 1. és 2. mérföldkő helyszíni ellenőrzésére. A helyszíni ellenőrzésen az MVH munkatársai mindent rendben találtak, így a jegyzőkönyvek átadásával befogadták a támogatás-igénylési csomagokat, amellyel engedélyt adtak a támogatás kifizetéséhez. A befogadás után a Magyar Államkincstár 60 napon belül utal a pályázati felhívás alapján. Pálháza Város Önkormányzata 2007. február közepén kapta meg az 1. mérföldkőhöz tartozó támogatást. A 3. mérföldkő elszámolás hiánypótlása 2007 márciusában volt, az utolsó helyszíni ellenőrzés azonban még nem történt meg. A fejlesztés időtartama alatt (2006. május 24. – 2006. december 15.) 3 projekt előrehaladási jelentés leadására volt szükség. További 2 monitoring adatlap leadása történt meg eddig: az első a szerződéskötést követően, a második pedig a záró mérföldkő elszámolással együtt került leadásra. A projekt lezárása után 5 éven keresztül, minden év május 31-ig kell majd leadni, a projekt fenntartási/működtetési idején érvényes adatokkal, az ún. éves jelentéseket.

Svédá Szabolcs
vezető tanácsadó
Aditus Kft.

Megújult óvoda „szemünk fényeinek”

Minden beruházás rendkívüli esemény Szerep község életében, ezért március 10-én ünnepi díszbe öltözött a sárréti falu. Ekkor adták át ugyanis a XIX. században készült óvoda felújított és kibővített épületét.

Mint azt Győri Balázs polgármester elmondta, a régi épület, különösen annak konyhája és étkezője nem adott okot a büszkeségre. 2004-ben pályáztak a felújításra és bővítésre – sajnos eredménytelenül. Majd 2005. második felében érkezett az örömhír: a Regionális Operatív Program (ROP) keretében mintegy 53 millió forintot nyertek, míg a tízszázalékos önerőt az akkori Belügyminisztérium nyújtotta Szerepnek. A pályázatot az Aditus Kft. készítette el, a megvalósítás útját is a cég tanácsadói kísérték figyelemmel. A kivitelezést egy püspökladányi vállalkozó végezte.

A kívül-belül megújult épületben kicserélték a nyílászárókat, a hideg-meleg burkolatot, a teljes tetőszerkezetet, elvégezték a külső és belső festést, mázolászt is. A beruházás kapcsán immár a Sárrét szívében is európai körülmények között nevelődhet a jövő nemzedéke. Örömteli bejelentéssel is szolgált a polgármester, ugyanis ellentétben más településekkel, Szerepen nem csökken a gyermeklétszám: 78 óvodás, illetve 183 általános iskolás diák tanul a többcélú intézményben. Üröm az örömben, hogy a pályázat semmilyen berendezési tárgyat nem tartalmazott az ebédlő és konyha esetében – jegyezte meg Győri Balázs. A vezető reményét fejezte ki azonban, hogy mind a település, mind a haza hasznára tevékenykedő gyerekeket fognak nevelni az ízlésesen felújított óvodában.

AZ ÓVODA MÉG A XIX. SZÁZADBAN ÉPÜLT

FOTÓ: NYÍRÓ GIZELLA

SZEREK KÖZSÉGBEN NEM CSÖKKEN A GYEREKLÉTSZÁM

FOTÓ: NYÍRÓ GIZELLA

KULTURÁLT KÖRÜLMÉNYEK VÁRIÁK AZ ÓVODÁSOKAT

FOTÓ: NYÍRÓ GIZELLA

Kocsis Róbert, a megyei közgyűlés alelnöke annak adott hangot, hogy 53 millió forint nem nagy összeg – van, akinek ez éves jövedelme. Szerepnek azonban óriási segítséget jelentett ez a támogatás, hiszen hosszú időre meghatározza az itt élők sorsát az intézmény. „A nemzet nagyságát a kiművelt fők sokasága jelenti” – idézte a reformkori mondást, és ez a bölcsesség Szerepre is érvényes.

Az ünnepséget „szemünk fénye”, az óvodások műsora színesítette.

Nyíró Gizella

PÁLYÁZNI MUSZÁJ, még az Önkormányzatoknak is!

A rovatunkban feldolgozott témákkal az önkormányzati vezetőknek szeretnénk segítséget nyújtani.

Információ: Makai Attila 06 (1) 354-1638, aditus@aditus.hu

Támogatás civil szervezetek által kezdeményezett projektek megvalósításához

Az „AKTÍV EURÓPAI POLGÁRSÁGÉRT PROGRAM” és különösen annak a „Testvérvárosi tevékenységek támogatása” intézkedése eddig is ismert volt a magyarországi pályázók körében, hiszen a közösségi akció indulásának időpontja szinte egybeesett hazánk Európai Unióhoz történő csatlakozásával, és így a programban való részvétel lehetőségével. A program továbbélésének köszönhetően 2007-től ismét be lehet nyújtani a testvérvárosi pályázatokat, amely pályázati típust egy korábbi számban már bemutatunk. Az új akció azonban számos további lehetőséggel is kecsegtet, ezek közül az „Aktív civil társadalom Európában” fellépés „Civil társadalmi szervezetek által kezdeményezett projektek támogatása” pályázati formát szeretnénk részletesen ismertetni.

MIRE PÁLYÁZUNK?

A „Civil társadalmi szervezetek által kezdeményezett projektek támogatása” intézkedés célja, hogy elősegítse különböző országok civil szervezeteinek együttműködését, közös kezdeményezések, projektek megvalósítását. E meglehetősen tág meghatározás alatt rendezvények szervezését (konferenciák, kreatív workshopok, szemináriumok, találkozók, tréningek és szocio-kulturális tevékenységek), vagy valamilyen szellemi termék előállítását (publikáció, tanulmány, elemzés, jegyzet, audio-vizuális anyag) kell érteni, amely a civil szerveződések támogatására, nemzetközi együttműködés keretében jön létre.

KIK PÁLYÁZHATNAK?

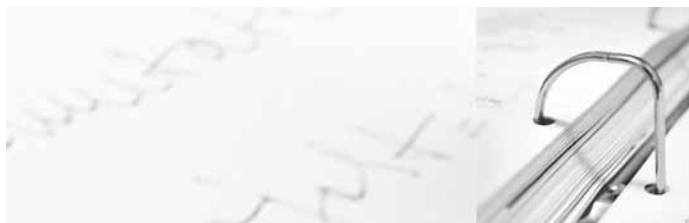
Az intézkedés jellegéből adódóan a lehetséges pályázók köre a jogi személyiséggel rendelkező non-profit szervezetekre terjed ki, mint például nem-kormányzati szervek, (NGO-k) egyesületek, vallási szervezetek, oktatási, vagy önkéntes feladatokat ellátó intézmények és think-tank szervezetek. Éppen ezért ez a pályázati forma elsősorban az adott településen működő civil szervezet(ek) tevékenységéhez nyújthat támogatást. Az intézkedés keretében megvalósuló projektek hangsúlyos eleme a nemzetközi

jelleg, vagyis a tevékenység megvalósításához legalább két civil szervezet szükséges, amelyek az Európai Unió valamelyik tagállamában működnek. Azok a pályázatok, amelyek régi és új tagállamokban honos és/vagy román illetve bolgár civil szerveződések is bevonnak, előnyt élveznek az elbírálás során. További elvárás, hogy az intézmények rendelkezzenek megfelelő szervezeti és pénzügyi kapacitással a projekt lebonyolításához.

PROJEKTÜNK ILLESZKEDÉSE A PROGRAM EGÉSZÉHEZ ÉS AZ INTÉZKEDÉSHEZ

Az „Európa a polgárokért” program általános céljai közé az európai polgárok találkozásának elősegítését; az uniós polgárság fejlesztését; egy közös értékeken, történelmen és kultúrán alapuló európai identitás kialakítását; az európai polgárok közötti tolerancia és

kölcsönös megértés előmozdítását; a kulturális és nyelvi sokféleség támogatását, valamint a kultúrák közötti párbeszédhez való hozzájárulást sorolhatjuk. Ezekből az általános célokból vezethetők le azok az egyedi, vagy operatív célkitűzések, amelyekhez projektünk közvetlenül is kapcsolódik. Az operatív célkitűzések közül az intézkedés szempontjából az európai polgársággal és demokráciával, a közös értékekkel, történelemmel és kultúrával kapcsolatos megmozdulások, eszme- és tapasztalatcserek támogatása nevezhető a legfontosabbnak, de releváns még az európai polgárok és civil társadalmi szervezetek együttműködésének ösztönzése, valamint az európai értékek és vívmányok népszerűsítése is. A projektek átláthatóságának és jobb alátámasztásának érdekében a pályázati adatlapon meg kell jelölnünk különböző tematikus területeket, más néven prioritásokat, amelyek a már bemutatott célok elérését szolgálják. (Állandó prioritások: Az Európai Unió jövője és alapértékei; Aktív európai polgárság: társadalmi részvétel és demokrácia Európában; Interkulturális párbeszéd; Jólét Európában: foglalkoztatás, társadalmi kohézió és fenntartható fejlődés; Az EU politikáinak hatása a társadalomra. Éves prioritások (2007-ben): Egyenlő esélyeket mindenkinek; Bővítés: a két új tagállam – Románia, illetve Bulgária – megismertetése.) A pályázatok elbírálásánál előnyt jelent, ha a megvalósítandó program több prioritáshoz is kapcsolódik.

A projekt tervezésénél ügyelni kell arra, hogy a partnerek közösen valósítsanak meg egy tevékenységet (ami egyaránt lehet egy konferencia, szeminárium megrendezése, vagy egy szellemi termék előállítás) lehetőség szerint az előkészítéstől a disszeminációig, elősegítsék az európai értékekről és hagyományokról szóló párbeszédet, gondolat- illetve tapasztalatcsert, valamint megteremtsék a további együttműködéshez, hálózatosodáshoz szükséges feltételeket. Mint minden európai programban, itt is fontos szerepet játszanak az ún. horizontális szempontok, vagyis az esélyegyenlőség (a résztvevők korösszetételében és nemi arányában), a megfelelő disszemináció (ezek a hazai pályázatokból is jól ismertek), az informális tanulás elterjesztése, az önkéntes tevékenység népszerűsítése, a projekt nemzetek közötti és helyi dimenziója, különböző célú és státuszú szervezetek összekapcsolódásán alapuló partnerség, valamint valorizáció (ebben az esetben az eredmények optimális hasznosulása.)

ADMINISZTRATÍV ÉS PÉNZÜGYI FELTÉTELEK

A pályázatokat eltérő formanyomtatványon kell benyújtani attól függően, hogy valamilyen eseményt kívánunk-e megvalósítani, vagy egy szellemi terméket hozunk létre. A formanyomtatványhoz csatolni kell egy kísérőlevelet, a projekt összegzését, egyéb, a szervezet jogképességét és pénzügyi kapacitását igazoló dokumentumokat, (bírósági nyilvántartásba vételt igazoló kivonat, APEH illetőségigazolás, stb.), valamint a pályázó szervezet vezetőjének és projektmenedzserének önéletrajzát, a partner szervezetek vezetőinek önéletrajzát, továbbá a konferenciák, szemináriumok valamennyi előadójának CV-jét is. A csatolandó dokumentumok közül talán ez utóbbi okozhatja a legtöbb nehézséget, tekintve, hogy az önéletrajzokat az EU ál-

tal elvárt formátumban kell elkészíteni. (Lásd: <http://europass.cedefop.europa.eu>)

Az egyes projektek támogatása szintén attól függ, hogy az intézkedés mely komponensére pályázunk. Rendezvények, konferenciák megvalósítása esetén a tervezett résztvevői létszám alapján kapunk átalánydíjas hozzájárulást (eltér a hazai és külföldi résztvevők hozzájárulása). Lehetőség van továbbá a rendezvényhez kapcsolódó publikáció, DVD vagy honlap készítésére is, kommunikációs eszközönként 1.500 eurós támogatással. A projektekre vonatkozó minimális támogatási összeg 7.000 euró, és legfeljebb 400 résztvevői napot (résztvevő \times nap) finanszíroznak. Szellemi termék előállítása esetén részletes költségvetést kell készíteni, ahol az elszámolható költségeknek legfeljebb 60%-a finanszírozható a program forrásaiból. A támogatás minimális és maximális összege itt 10.000 és 55.000 euró.

A PROJEKTEK IDŐBELI ÜTEMEZÉSE

ÉS A BENYÚJTÁSI HATÁRIDŐ

Az elfogadott pályázatokra általános szabály, hogy a megvalósításnak az adott év július 1-je és december 1-je között el kell kezdődnie. A projektek befejezésének időpontja legkésőbb a következő év június 30-a. Így a pályázat teljes lebonyolítására maximum 12 hónap áll rendelkezésre. A pályázatok benyújtási határideje várhatóan minden évben február 15. lesz, így bőven marad még idő a 2008-as projektek kidolgozására.

Chytil Mária
tanácsadó
Aditus Kft.

Kedves Olvasónk!

Jelen rovatunkban az Aditus Kft. tanácsadói által készített és szerkesztett HEFOP Projekttámogatási Füzetekből adunk ízelítőt. Hónapról-hónapra megyünk sorra a projektek tervezése, valamint a támogatott projektek megvalósításának folyamatán.

A tartalomjegyzékben kiemelten olvashatják, jelen számunkban mely témával foglalkozunk.

HEFOP Projekttámogatási Füzetek

TARTALOM

A PROJEKTEK TERVEZÉSE

Bevezetés
HEFOP támogatás a projekttervezés során
Szervezeti felkészülés
Projekt és pályázat fogalma
Projekttervezés
 Projekttervezési technikák, módszerek
 Logikai Keretmátrix – a projekttervezés bevált eszköze
 Pénzügyi tervezés
 Projektszemélyzet, partnerség
 Horizontális szempontok tervezése
 A projekt, pályázat egyéb mutatói, hatásai
Pályázatkészítés
A pályázati értékelés folyamata
Fogalomtár

TÁMOGATOTT PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA

Bevezető
HEFOP intézmény- és szabályrendszer
A projektmegvalósítás
 Döntés és tájékoztatás
 Támogatási szerződés
 Szerződéskötés
 Szerződésmódosítás
A projektmenedzsment és a partnerség
Projekt Előrehaladási Jelentés
Pénzügyi folyamatok
Beszerzések
Ellenőrzés, monitoring
Eredmények terjesztése
Projektzárás, értékelés, fenntarthatóság
Függelék
Fogalomtár

TÁMOGATOTT PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA

Bevezető

Magyarország 2004-es uniós csatlakozása után az uniós pályázati források nagysága a többszörösére emelkedett, és számos olyan intézmény, szervezet élhet ma már a pályázati támogatás lehetőségével, amelyeknek erre korábban nem volt lehetőségük. Mindezzel párhuzamosan jelentősen megszorodtak a pályázatkészítéssel, projektvégrehajtással kapcsolatos kiadványok, útmutatók és az internetről letölthető tananyagok is. Ezek nagy része azonban a projekttervezési- és végrehajtást elsődlegesen elméleti szempontból tárgyalták, és meglehetősen *kevés, gyakorlatba ültethető tapasztalatot* tartalmaznak.

A pályázati programokat lebonyolító intézményrendszernek nem csupán az a feladata, hogy a támogatások felhasználásának szabályszerűségét biztosítsa, hanem az is elsőrendű érdeke, hogy *segítséget és útmutatást adjon* a pályázatokon induló, illetve a már támogatásban részesült szervezeteknek és intézményeknek arra vonatkozóan, hogy az EU forrásból támogatni tervezett/támogatott projektek minél sikeresebben, és minél eredményesebben valósuljanak meg.

A Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program (HEFOP) két éves múltjára tekintve a pályázatot szervezők és a pályázók nagyobb része már elegendő információ birtokában van ahhoz, hogy a több száz megkezdett HEFOP pályázat lebonyolítása során felhalmozódott tapasztalatokat megfelelő formában összegyűjtsék, és ezekből praktikusán használható, a projektek megvalósítását szakmailag támogató kiadványok jelenhessenek meg, illetve hasonló jellegű szolgáltatások induljanak el.

MIBEN SEGÍT A PROJEKTTÁMOGATÁS?

Az Irányító Hatóság (IH) civil szervezetekkel, valamint külső szakértőkkel együttműködve folyamatosan fejlődő és bővülő projekt-támogatási rendszert működtet, amelynek segítségével az egyes Kedvezményezettek nem csupán hasznos információkhoz, hanem a korábban megvalósult projektek tapasztalataihoz is hozzáférnek – vagy a világháló adta lehetőségek, vagy pedig a papíralapú információs anyagok segítségével.

E projekt-támogatási rendszeren belül működik a *HEFOP GORDIUSZ* elnevezésű kezdeményezés, amely a jó gyakorlatok terjesztésére, a hatékony kommunikációs rendszerek kialakítására törekszik a HEFOP projektek megvalósítói között.

MI A PROJEKTTÁMOGATÁSI FÜZET CÉLJA?

A kiadvány célja elsősorban a projekteket megvalósító intézmények és szervezetek gyakorlati tanácsokkal történő ellátása a megvalósítás egyes fázisaiban, valamint a gyakori hibák elkerülési módjainak, és a felmerülő problémák lehetséges megoldásainak bemutatása.

A kiadvány jól illeszkedik a HEFOP IH egyéb projekt-támogatási kiadványaihoz, szolgáltatásaihoz, amelyek szintén a 2006-os évben hozzáférhetőek az érdeklődők számára:

- projekttervezési és végrehajtási útmutató („road-map”)
- jelen kiadványhoz hasonló segédlet a projekttervezéshez,
- egy-egy mintaprojekt bemutatása esettanulmányok formájában az oktatás, a szociális szféra, valamint a foglalkoztatás és az egészségügy területéről.

Célszerű, ha ezt a füzetet együtt használjuk a fenti hasonló célból készült kiadványokkal:

- a szövegben feltüntetjük azokat a részeket, ahol különösen hasznos lehet a hasonló felépítésű *projekttervezési bemutató füzet* használata;
- a kiválasztott projekteket bemutató *esettanulmányokból* a projektek megvalósításával kapcsolatos tapasztalatok, megoldások közül néhányat külön keretes részben is kiemeltünk.

A PROJEKTTÁMOGATÁSI FÜZET RÉSZEI

1. A támogatási füzet a következő tematikus egységekből épül fel:
2. A HEFOP végrehajtási intézményrendszer

- A projektvégrehajtás
- Általános jellemzők
- Támogatási szerződés megkötése, módosítása
- Projektmenedzsment, partnerség
- Projekt előrehaladási jelentések
- Projektek pénzügyi megvalósítása
- Közbeszerzési eljárások
- Belső és külső ellenőrzés, monitoring rendszerek
- Tájékoztatás (disszemináció)
- A projekt zárása, értékelése, fenntarthatósága

MILYEN INFORMÁCIÓKAT BIZTOSÍT

A PROJEKTTÁMOGATÁSI FÜZET?

A Projekt-támogatási Füzet természetesen nem helyettesíti a Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Programhoz kapcsolódó, és egy projekt szakterületére érvényes jogszabályok ismeretét, illetve azt a speciális szaktudást (pénzügyi, jogi, közbeszerzési, stb.), amelynek megléte feltétlenül szükséges az adott projekt probléma nélküli, és sikeres megvalósításához. Nem helyettesítheti továbbá az egyes kiírásokhoz tartozó pályázati útmutatókat sem, amelyek részletesen bemutatják az adott pályázati program feltételrendszerét (ld. www.hefop.hu)

A Projekt-támogatási Füzet éppen ezen szabály- és feltételrendszerek között segít eligazodni. Áttekintést ad arról az időszakról, amely a támogatási szerződés megkötésének előkészítésével veszi kezdetét, és a már befejezett projekt utánkövetési időszakának végeztével zárul, és amely (természetéből adódóan) sokkalta több rizikóval és veszélyforrással jár, mint a projektek tervezési időszaka, vagy a pályázat megírásának folyamata.

HEFOP intézmény- és szabályrendszer

A sikeres projektvégrehajtás egyik előfeltétele, hogy tudjunk kitől kérdezni. Ehhez azonban ismerni kell a HEFOP szervezetrendszerét, a részt vevő szervezetek feladatait, szolgáltatásait, valamint a program lebonyolítását szabályozó feltételrendszert.

KIK VESZNEK RÉSZT A HEFOP LEBONYOLÍTÁSÁBAN?

Közreműködő Szervezetek legfontosabb feladatai

(pályázók/kedvezményezettek felé a projektvégrehajtás során):

- szerződéskötés, módosítás előkészítése
- projektindító és monitoring információk napok megszervezése
- Projekt Előrehaladási Jelentés (PEJ) elfogadása
- kifizetések végrehajtása
- helyszíni ellenőrzés (szakmai, pénzügyi, eljárásrendi)
- monitoring

A program végrehajtásáért a **HEFOP Irányító Hatóság** felelős. Az egyes intézkedések végrehajtásával kapcsolatos bizonyos feladatokat az Irányító Hatóság ún. *közreműködő szervezetek*hez delegálja

HEFOP-ról BOVEBBEN – www.hefop.hu

- Operatív Program: az intézményrendszeréről, feladatairól és struktúrájáról
- Működési Kézikönyv: a megvalósítás részletes szabályrendszere.

Irányító Hatóság

A Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program és EQUAL Program Irányító Hatóság (HEFOP IH) 2002 nyarán a Foglalkoztatási és Munkaügyi Minisztérium szervezeti keretei között jött létre. Az Irányító Hatóság feladata a HEFOP és EQUAL Program szabályos és hatékony megvalósítása. E munka keretében az IH közreműködik a tervezési, programozási dokumentumok elkészítésében és véglegesítésében, a közreműködő szervezetek bevonásával irányítja a HEFOP keretében meghirdetett pályázatok és központi programok végrehajtását.

HEFOP IH legfontosabb feladatai

(pályázók/kedvezményezettek felé a projekt végrehajtás során):

- tájékoztatói feladatok (információs anyagok, segédletek)
- projektámoogatási rendszer,
- támogatási döntés, és az erről történő tájékoztatás
- szerződéskötés
- köztes kifizetések jóváhagyása

Közreműködő Szervezetek

A HEFOP-hoz tartozó egyes pályázati tevékenységek operatív végrehajtását, a Pályázókkal/Kedvezményezettekkel való kapcsolat-tartást, a tájékoztatást a közreműködő szervezetek látják el, az

Irányító Hatóság szakmai felügyeletével.

A program végrehajtásában részt vevő közreműködő szervezetek:

1. Speciális közreműködő szervezetek:

- Foglalkoztatási Hivatal (FH) – www.afsz.hu
- Magyar Államkincstár (MÁK) – www.allamkincstar.hu

2. Szakmai közreműködő szervezetek:

- egészségügyi, szociális projektek: Egészségügyi Minisztérium Strukturális Alapok Programiroda (STRAPI) – www.strapi.hu
- szociális, foglalkoztatási projektek: Európai Szociális Alap, Nemzeti Programirányító Iroda, Társadalmi Szolgáltató Közhazsnú Társaság (ESZA Kht.) – www.esf.hu
- oktatási projektek: Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatósága (OMAI) – www.oi.hu

Mi az „EGYABLAKOS RENDSZER”?

A HEFOP keretei között az ún. „Egyablakos rendszer” érvényesül, amely azt jelenti, hogy a Kedvezményezettek – a szerződéskötést követően – a projektvégrehajtás során (a helyszíni ellenőrzést leszámítva) csak egy közreműködő szervezettel, valamint a monitoring szakértőkkel állnak hivatalos, napi munkakapcsolatban. Mindez azt jelenti, hogy minden – a projektvégrehajtással kapcsolatos – adminisztrációs tevékenység, levelezés, ügyintézés ezen az „egy ablakon keresztül” zajlik, és speciális szakmai tevékenységet végző közreműködő szervezetek (szakmai KSZ-ek) is a kapcsolattartó szervezeten keresztül kommunikálnak a Kedvezményezettekkel:

- az **ESZA** pénzügyi alapjaiból finanszírozott intézkedéseknél a *Foglalkoztatási Hivatal területi egységei*,
- **ERFA** pénzügyi alapjaiból finanszírozott intézkedéseknél a *Magyar Államkincstár területi egységei* látják el az „egyablakos rendszerben” a kapcsolattartói feladatokat.

EGYABLAKOS ÜGYINTÉZÉS

A projektmegvalósítás

Nem elég a támogatást elnyerni, azt szabályosan, a pályázatunkban leírt, és a támogatási szerződésben rögzített módon kell felhasználnunk. Ha projektünk nem halad a meghatározott ütemben, ha a tervezett eredményeket nem tudjuk elérni, a támogatást nem megfelelően, szabályosan használjuk fel, komoly következményekkel kell számolnunk.

MI A VÉGREHAJTÁS HELYE ÉS SZEREPE A PROJEKT „ÉLETCIKLUSÁBAN”?

Az elmélet és az eddigi gyakorlat egyaránt alátámasztja, hogy az egyes projektek sikerkritériumai közül talán az egyik legfontosabb, hogy a projektek végrehajtását nem kezelhetjük elkülönítve a tervezési/programozási, illetőleg a visszacsatolási szakasztól. Nincs ez másképp a HEFOP keretei között támogatott projektek esetében sem, a „legjobb gyakorlatok” alapja itt is a projekttervezési, programozási, megvalósítási és visszacsatolási fázisainak szoros, és egymással kölcsönhatásban álló kapcsolata. A projektvégrehajtás alapvetően a projekt „életciklus” központi eleme, amely a tervezési időszakban meghatározott tevékenységek megkezdésével indul, és az utánkövetési/értékelési időszakkal zárul.

MI AZ A PROJEKT?

A „projekt” fogalmát a következő sajátosságokkal határozhatjuk meg:

- egy, vagy több szervezet számára megvalósítandó komplex, egyszeri feladatsor;
- a teljesítés időtartama (kezdés-befejezés) meghatározottak;
- a teljesítés költségei/erőforrásai meghatározottak;
- a megvalósítandó tevékenységek egy meghatározott cél/eredmény elérésére irányulnak

A HEFOP pénzügyi forrásaiból támogatott projektek végrehajtási folyamatát alapvetően a következő elemekre bonthatjuk:

- Támogatási szerződés megkötése (cselekvési és ütemterv aktualizálása, szervezeti felépítés véglegesítése)
- Beszerzési eljárások lefolytatása
- Beruházások, fejlesztések kivitelezése
- Pénzügyi folyamatok működtetése
- Monitoring, önellenőrzési folyamatok működtetése
- Projekt lezárása/értékelése

DÖNTÉS ÉS TÁJÉKOZTATÁS

Hurrá, nyertünk!

Valamennyi pályázatot benyújtó intézmény vezetője, képviselői reménykednek abban, hogy a pályázatok elbírálását követően postaládájukba előbb-utóbb megérkezik az „Örömmel tájékoztatjuk...” kezdetű levél. Mit tegyünk ebben a helyzetben? Hogyan készüljünk fel a támogatási szerződés megkötésére? Vannak-e ezen felül további feladatok a projektmenedzsment számára? Ezekre a kérdésekre adnak választ a következő fejezetek.

Amíg a pályázaton dolgozunk, azt gondoljuk: ha ezzel megvagyunk, túl leszünk a nehezen. Sokszor a neheze akkor következik, amikor a pályázatot megnyertük...

MIT TEHETÜNK A TÁMOGATÁSI DÖNTÉSIG?

Gyakorlati tapasztalatok mutatják, hogy a pályázat benyújtása és a támogatási döntés megszületése között adott esetben akár három-négy hónap is eltelhet. A támogatási döntésig a benyújtott pályázat alapját képező projekt „téli álmát” alussza. Ebben az időszakban a projekt keretei között sem előkészítési, sem megvalósítási tevékenységek nem zajlanak, az ezekben szerepet vállaló személyeknek sincsenek feladataik ebben az időszakban a projekttel. Hasonlóképpen a projekt előkészítésekor létrejövő partneri együttműködésben részt vevő intézmények között sem zajlik érdemi tevékenység.

Eközben azonban a benyújtott pályázatunk értékelése zajlik, első szakaszban formai, illetve jogosultsági szempontból vizsgálják meg, hogy alkalmas-e a támogatásra, második szakaszban pedig szakmai-pénzügyi szempontból értékelik, és ez alapján kerül a támogatásban részesülő, vagy nem részesülő projektek közé. A pályázati adminisztráció egyes folyamatai ma már a pályázók ré-

szére is hozzáférhetőek, egyedi azonosító révén a „Hol tartunk?” (www.holtartunk.hu) modulon keresztül követhetjük nyomon pályázatunk útját. (A támogatási döntésig tartó időszak folyamata – projekttervezés, pályázat beadás, értékelés – bővebben ld. Projektek tervezése c. kiadvány)

Fentiek miatt a támogatási döntés kézhezvételét követően a megvalósításban részt vevő személyeknek és szervezeteknek ismét „életet kell lehelnie” mind a projektbe, mind pedig az ennek végrehajtására vállalkozó partneri együttműködésbe.

MIT TEGYÜNK, HA KÉZHEZ KAPTUK A TÁMOGATÁSRÓL SZÓLÓ LEVELET?

A megoldandó feladatok akkor kezdődnek, amikor megérkezik a pályázatot benyújtó szervezethez a támogatási döntés megszületéséről szóló tájékoztatás.

A projekt tervezésében és megvalósításában részt vevő személyek (projektmenedzsment, szakértők, a szervezetek képviselői) vegyék fel egymással a kapcsolatot.

A partneri együttműködésben részt vevő intézmények és szervezetek lépjenek kapcsolatba egymással, előkészítendő a projekt megvalósításához szükséges egyes tevékenységek megvalósítását.

Jelöljék ki azokat a személyeket, (célszerű, ha ezek a projektmenedzsment tagjaiból állnak), akik felelősek lesznek a támogatási szerződés megkötéséhez szükséges feladatok ellátásáért, és akik folyamatos kapcsolatot tartanak majd támogatásban részesülő Pályázó (későbbi Kedvezményezett) intézmény és a közreműködő szervezet között.

MEGKEZDHETŐ-E A PROJEKT A DÖNTÉS/SZERZŐDÉSKÖTÉS ELŐTT?

A támogatási szerződés megkötése előtt a pályázó szervezet(ek) *saját felelősségükre és kockázataikra megkezdhetik a projekt megvalósítását az Irányító Hatóság előzetes engedélyével.*

Ez azonban meglehetősen kockázatos döntés a Pályázók részéről, amelyhez több tényezőt is érdemes mérlegre tenni. A gyakorlat azt mutatja, hogy csak abban az esetben szerencsés ezt az utat választani, ha mind az intézmény, mind pedig a projektmenedzsment megfelelő jártassággal rendelkezik a projektek végrehajtásában, naprakész ismeretei vannak a vonatkozó speciális szabályokról, valamint ha a Pályázó megfelelő pénzügyi stabilitással bír. Nem árt ilyen esetekben jogi szakértővel is konzultálni, hogy minden tevékenységünk a vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban történjen. Fontos, hogy a tervezett tevékenységek mindegyike épüljön be a végrehajtásba – még ha időben előrehozott is –, mert ennek önkényes megváltoztatása szerződészegésnek minősül.

MILYEN KOCKÁZATAI LEHETNEK, HA A SZERZŐDÉSKÖTÉS ELŐTT MEGKEZDJÜK A PROJEKTET?

Amennyiben a projektet a szerződés megkötése előtt meg kívánjuk kezdeni, számolnunk kell azzal, hogy az egyes tevékenységeink kikerülnek a támogatási szerződés által le szabályozott keretből, amely később komoly fejfájást okozhat a Kedvezményezetteknek. A támogatási szerződés megkötése előtti projektindítás további kockázati tényezői:

Speciális, a projekt megvalósítására vonatkozó naprakész ismeretek hiánya.

A közreműködő szervezetekkel történő szakmai egyeztetés hiánya. Jogi nehézségek. (A támogatási szerződés tartalma eltérhet a korábban benyújtott pályázat tartalmától)

Számviteli és pénzügyi nehézségek.

Projektkezdés szerződés megkötése előtt

Ha a szerződés megkötése előtt meg kívánjuk kezdeni a projektet, feltétlenül egyeztessünk az érintett közreműködő szervezettel!

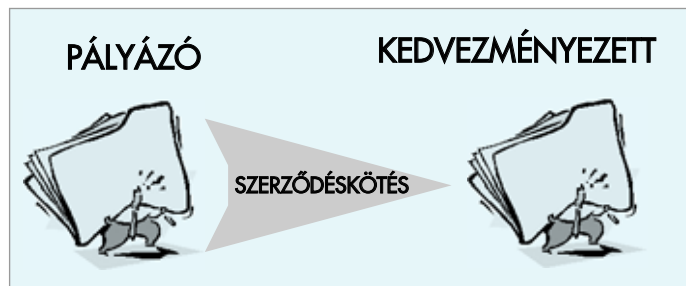
TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS

Minden kezdet nehéz

A projektvégrehajtás egyik legelső lépése a támogatási szerződés megkötése. Fontos, hogy a támogatási szerződés minél hamarabb aláírásra kerüljön, hisz ennek késése hátráltatja a projekt megvalósítását, és az előleg lehívását is. Azonban ne legyünk türelmetlenek: később igen sok kellemetlenségtől, felesleges adminisztrációtól óvhatjuk meg magunkat – és a közreműködő szervezeteket –, ha szerződés megkötésekor körültekintően járunk el.

SZERZŐDÉSKÖTÉS

A HEFOP által támogatott projektek esetében a támogatási döntés meghozatalát követően az Irányító Hatóság a pályázat alapján támogatási szerződést köt a projektet megvalósító Kedvezményezettel (addigi Pályázóval). A jövőben azonban már – épp az ügymenet gyorsítása érdekében – ezt a feladatot is a szakmai közreműködő szervezetek veszik át. A szerződés megkötését követően az abban foglalt feltételek lesznek irányadóak számunkra a projekt megvalósítása során.

A pályázat beadása utáni változások

A pályázat beadása és a döntés között sokszor hónapok tel(he)nek el, ezalatt sok minden megváltozhat, ami hatással lehet a projekt megvalósítására, ezért szerződés megkötése előtt körültekintően kell eljárunk.

MIT TEGYÜNK SZERZŐDÉSKÖTÉS ELŐTT?

Javasoljuk ilyenkor a pályázat újbóli áttanulmányozását, s ha találunk ilyen változást, azt még a szerződés megkötése előtt jelezzük a Közreműködő Szervezetnek. Mivel a pályázatunk az eredeti formájában nyert támogatást, a módosítás nem érintheti a projektünk bizonyos elemeit:

- célkitűzéseket,
- számszerűsítható eredményeit (indikátorok),
- egyéb olyan körülményeket, amelyek a támogatási döntés meghozatalában szerepet játszottak!,
- az igényelt támogatás maximumát.

A támogatási szerződés megkötését megelőző egy hónapban kerül sor a szerződés előkészítésére, amely a gyakorlatban a közreműködő szervezet, valamint a Kedvezményezett folyamatos egyeztetését és információcseréjét jelenti. A HEFOP esetében a közreműködő szervezetek tartják a kapcsolatot a Kedvezményezettekkel, majd a szerződés megkötéséhez releváns információkat közvetítik az Irányító Hatóság felé.

FELADATOK A SZERZŐDÉSKÖTÉS ELŐTT

1. Cselekvési és ütemterv aktualizálása
2. Projektmenedzsment áttekintése
3. Szükséges dokumentumok és igazolások áttekintése, frissítése
4. Egyeztetés a Közreműködő Szervezetekkel
5. A szerződés-tervezet ellenőrzése, a szerződés aláírása

MIELT KELL AKTUALIZÁLNI A CSELEKVÉSI ÉS ÜTEMTERVET?

A bírálati folyamat, valamint a szerződés megkötése előkészítése során történhetnek olyan nem várt események, amelyek az előzetesen meghatározott cselekvési, és ütemtervet komoly mértékben befolyásolhatják, ezért még a szerződés megkötését megelőzően lehetőség van a cselekvési, és ütemterv aktualizálására. Ki kell emelni, hogy mindez csupán aktualizálást jelent, a pályázathoz

képest érdemben természetesen nem módosíthatjuk cselekvési és ütemtervünket. Mindez különösen igaz az ütemtervben tervezett tevékenységek sorrendjének megváltoztatására. Arra van lehetőségünk, hogy a bíráló és a szerződéskötés közben jelentkező esetleges időbeli csúszásokat korrigáljuk.

AKTUALIZÁLT ÉS REÁLIS ÜTEMTERV – A SIKER EGYIK ZÁLOGA

Gyakran előforduló hiba, hogy a mérföldkövek kitűzésekor a pályázó nem vesz figyelembe gátló tényezőket (pl. képzési projektek esetében: toborzás nehézségei, beszerzések elhúzódnása, külső gyakorlati képzési programok időbeni eltolódása, vizsgaidőpont egyeztetés stb.), emiatt a szűkre szabott, szoros ütemterv csúszik. (Ütemezés tervezése – bővebben ld. *Projektek tervezése* című kiadvány *Ütemterv készítése* fejezetben)

JÓ GYAKORLAT- ESETTANULMÁNY!

Az érintettek bevonása segíti a zökkenőmentes projekt megvalósítást.

"Fontos volt, hogy a projekt sikerességében érdekeltté tegyünk a partnereken kívül is mindenkit, aki hozzájárulhat az eredmények eléréséhez. Építési beruházás esetén a jó együttműködés a hatóságokkal, önkormányzatokkal lehet a kulcsa az ütemtervben foglaltak betartásának. Ha érdekeltté tesszük az érintett önkormányzatot, hogy nekik is fontos ez a projekt, akkor kialakul egy jó együttműködés, és nem mindig kell bevárni egy engedélyhez a jogszabályilag előírt 30-60 napot."

(Esettanulmány részlet: Budapesti Kommunikációs Főiskola infrastrukturális fejlesztése – HEFOP 4.1.2.)

2. MIT TEHETÜNK, HA VÁLTOZIK A MENEDZSMENT?

A projektmenedzsment szervezeti felépítését már a projekt előkészítő szakaszában meg kell határoznunk, tagjait meg kell neveznünk, így számolnunk kell az eredetileg tervezett projektmenedzsment esetleges személyi változásával.

VÁLSÁGMENEDZSMENT

HOGYAN KERÜLHETÜNK VOLNA EL?

RENDSZERES KONZORCIUMI EGYEZTETÉS A TERVEZÉSTŐL A PROJEKTZÁRÁSIG

Az egyik partner nem vállalja a további együttműködést. Mit tegyünk?

Ha nem kötelező a részvételük (pl. képző intézmény), tekintjük át ki tudná átvenni a feladatukat a konzorciumban.

SZERZŐDÉSKÖTÉS ELŐTT GYŐZŐDJÜNK MEG RÓLA, HOGY A MENEDZSMENT TAGJAI RENDELKEZÉSRE ÁLLNAK-E PROJEKT VÉGÉIG!

Gyakran előfordul, hogy valamely feladatot elvállaló személy a már említett néhány hónap elteltével, a projekt megkezdésekor személyes, családi vagy szakmai okokból már nem tudja ellátni az előzetesen vállalt feladatát a menedzsmentben. A menedzsment

személyi összetételét érintő problémák megoldására lehetőségünk van a támogatási szerződés megkötése előtt. Személyi változtatás esetén igen körültekintően kell eljárunk, mivel az általunk benyújtott pályázat tartalmazta az eredeti menedzsmentben szereplő személyek önéletrajzeit, amelyek a pályázat elbírálása során komoly szerepet játszottak. Ezért ügyelni kell arra, hogy a tervezett új projektmenedzsment-tagok hasonló képzettséggel, szakmai tapasztalatokkal és kvalitásokkal rendelkezzenek, mint az eredeti személy(ek).

Ennek a változásnak a projekt költségvetésére is hatása lehet: könnyen előfordulhat, hogy az előzetesen mellékállásban alkalmazni szándékozott projektmenedzser időközben lemond megbízatásáról, és utódja szerződéses jogviszonnyal tudja csak elvállalni a munkát. Ebben az esetben a projekt költségvetése is megváltozik; nem végösszegében, hanem az egyes sorok tekintetében. Értelemszerűen a korábbi menedzsment-tagra vonatkozó járulékok eltűnnek a költségvetésből, helyette az új (szerződéses) tag díja jelenik meg, és a járulék helyett fizetendő új ÁFA tétel jelenik meg a költségvetésben.

3. A SZERZŐDÉSKÖTÉSHEZ MILYEN DOKUMENTUMOKAT ÉS IGAZOLÁSOKAT KELL ÁTTEKINTENI?

A kötelezően csatolandó igazolások, okiratok, kimutatások és egyéb dokumentumok nem csak a pályázat elbírálásakor fontosak, a támogatási szerződés megkötésénél is kiemelt szerepet játszanak.

A pályázatban nyilatkozni kell a felajánlani kívánt biztosítékról, a támogatási szerződéshez már mellékelni kell a biztosítékhoz kapcsolódó igazolásokat, szerződéseket, nyilatkozatokat és egyéb dokumentumokat.

A leggyakoribb biztosíték-formák az alábbiak:

- felhatalmazás azonnali beszedésre a Kedvezményezett összes bankszámlájára vonatkozóan (ún. inkasszó);
- ingatlan jelzálog, ingó jelzálog (dologi biztosítékok);
- bankgarancia, biztosítói garancia;
- készfizető kezesség.

Természetesen a fent említett dokumentumok csatolása nem csak a főpályázó, hanem a támogatási szerződést aláíró támogatásban részesülő partner(ek) részéről is szükséges.

A TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS ALÁÍRÁSA SZÁMOS KÖTELEZETTSÉGET ÉS NAGYFOKÚ FELELŐSÉGET RÓL A KEDVEZMÉNYEZETTEKRE

4. MIÉRT FONTOS A SZAKMAI KÖZREMŰKÖDŐ SZERVEZETTEL FOLYTATOTT EGYEZTETÉS?

A támogatási döntés megszületését követően a közreműködő szervezet ún. *szerződéskötési konzultációt* szervez a kiválasztott Kedvezményezetteknek.

A támogatási szerződés megkötése intenzív kommunikációt és kapcsolattartást igényel az adott projektet támogató intézkedés megvalósításában részt vevő közreműködő szervezet, valamint a

A Közreműködő Szervezetek és a Kedvezményezettek egyeztetéseinek szervezett formái a projektek végrehajtása során:

- szerződéskötési egyeztetés
- projektindító megbeszélés
- monitoring információs nap(ok).

Kedvezményezett között. Mivel ez az utolsó lehetőség arra, hogy a korábbi pályázatban szereplő esetleges adminisztratív, vagy egyéb hibákat korrigálják, ezért minden Kedvezményezett elemi érdeke az aktív szerepvállalás a támogatási szerződés megkötését megelőző időszakban! A projektek megvalósítását vállaló projektmenedzsment szerepe itt különösen fontos, mivel a támogatási szerződés megkötéséhez szükséges adatok és információk gyors és szakzerű biztosításához szükség lehet a menedzsmentben szereplő tagok tapasztalataira és szakértelmére is.

SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁS

A pályázó intézmény(ek) adataiban a Kedvezményezett címének, bankszámlaszámának, képviselőre feljogosított személyének megváltozásában történő változások esetén a Kedvezményezettnek bejelentési kötelezettsége van, a támogatási szerződés módosítására nincs szükség.

A támogatási szerződés esetleges későbbi módosításának okait alapvetően két nagyobb csoportra oszthatjuk:

- **formai okok:** technikai jellegű szerződésmódosítások lehetnek a vonatkozó jogszabály, vagy a működési kézikönyv változásából fakadó következmények, amelyek kihatnak a szerződésre. Számolni kell azzal, hogy bár az IH nem mérlegeli a módosítási kérelmet, mégis körülbelül húsz-harminc nap szükségeltetik a módosításhoz.
- **tartalmi okok:** a projekt lebonyolításakor olyan, előre nem várt körülmények jelentkezhetnek, amelyek hatással lehetnek projektünk valamely lényeges elemére. A számszerűsíthető indikátorokban könnyűszerrel beállhatnak olyan változások, amelyek miatt a szerződést módosítani kell. A jogszabályi változások is gyakran, és nagy számban eredményezhetik a támogatási szerződések módosítását.

MELYEK A SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁS LEGGYAKORIBB ESETEI?

- **indikátorok:** indikátorokra is a 10%-os határ vonatkozik. Tehát a 10% alatti változások nem igényelnek szerződésmódosítást, de a PEJ-ben jelezni szükséges. A 10% feletti módosítások esetében konzultálni szükséges a monitoring szakértővel, mert ez már szerződésmódosítást igényel. Jelen szabályozás változhat, emiatt a Támogatási szerződés, a jogszabályok, valamint az aktuális működési kézikönyv útmutatásait vegyük alapul.) Mindenféleképpen figyelembe kell ugyanakkor venni azt, hogy a projekt célkitűzéseihez mért 75% alatti teljesítés a szerződéses kötelezettségek nem teljesítését jelentheti, aminek következménye a szerződés felbontása, és a támogatási összeg visszafizetése!

(Indikátorok tervezése – bővebben ld. *Projektek tervezése* című kiadvány *Indikátorok* fejezetében)

- **cselekvési és ütemterv:** a projekt megvalósítása során az indikátorok változásánál is gyakrabban fordulnak elő a tervezett cselekvési és ütemtervben beálló változások. Amennyiben az ütemtervben foglaltak a projekt keretei között már nem tarthatók, úgy a támogatási szerződés módosítását kell kérelmezni az Irányító Hatóságtól.
- **projekt költségvetés:** amennyiben a beálló változások miatt az elfogadott költségvetéshez képest 10%-nál nagyobb mértékben

VÁLSÁGMENEDZSMENT

HOGYAN KERÜLHETÜNK VOLNA EL?

A TERVEZÉSKOR KOCKÁZATELEMZÉST KELL KÉSZÍTENI, ÉS EZEK INDIKÁTOROKRA VALÓ HATÁSÁT KÜLÖN IS KELL VIZSGÁLNI

változik az összköltség költségkategóriánkénti (két számjeggyel jelölt költségvetési sor, pl. 1.1, 2.3) bontása a projekt teljes időtartamára összesítve. A 10 % alatti, valamint a költségkategóriákon belüli módosításokat a PEJ-ben jelteni kell, de ez szerződésmódosítást nem von maga után. A módosítás során olyan mérvű változtatás nem kezdeményezhető, amely sértené a menedzsmentre, illetve rezsiköltségekre vonatkozó előírásokat.

- **projekt költségvetésének ütemezése:** ennek módosulása nem von maga után automatikusan szerződésmódosítást. Például, ha egy beszerzést a 2. elszámolási időszakba terveztünk, de a 3. időszakra tudtuk csak megvalósítani, az elfogadható. Amire figyelni kell, az az, hogy a költségek éves bontásai között – a teljes költségvetéshez viszonyítva – ne legyen 10%-ot meghaladó átcsoportosítás. (Költségvetés tervezés – bővebben ld. *Projektek tervezése* című kiadvány *Pénzügyi tervezés* fejezetében)
- **eszközökben bekövetkezett változás:** amennyiben a támogatási szerződésben nevesített beszerzendő eszközökben változás következik be, a támogatási szerződés szerint szerződésmódosítás szükséges.

MIT NEM LEHET MÓDOSÍTANI A SZERZŐDÉSBEN?

- A *projekt befejezésének határideje* csak az adott intézkedés, program lezárásának határidejéig „tolható ki”. Az EU a támogatások gyors és hatékony felhasználását követeli meg mindenkitől.
- Amennyiben a kedvezményezett nem teljesíti a szerződésben rögzítetteket, megfelelő indoklás esetén lehetőség van a *támogatás mértékének csökkentésére, a támogatás aránya és intenzitása* változtatására a támogatási szerződésben. Ha a projekt az eredetileg támogatásból már nem valósítható meg, úgy a Kedvezményezettnek a hiányzó pénzügyi erőforrásokat *önerejéből kell biztosítani*.

Szerződésmódosítás időtartama

Szerződésmódosításkor mindig legyünk figyelemmel arra, hogy a szerződés módosításának jóváhagyása, az adminisztratív feladatok ellátása, valamint a módosított szerződés aláírása több hetet, akár egy hónapnál több időt is igénybe vehet.

Különbségek az ESZA – ERFA projektek között

A szerződéskötés után – az egyablakos rendszer alapján – a Kedvezményezettek a szakmai és pénzügyi elszámolások, szerződésmódosítások és a napi problémák megoldása érdekében az ESZA által finanszírozott projektek esetében a Foglalkoztatási Hivatal, míg az ERFA típusú projektek esetében a Magyar Államkincstár területi egységeivel tartják a kapcsolatot.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Észak-Magyarországi Integrátor Alapítvánnyal karöltve indítottuk útjára azzal a céllal, hogy egy cikksorozat keretében bemutassuk a régiót, és annak fejlődési irányvonalait.

Adalékok az Észak-magyarországi régió fejlesztéspolitikájának nemzetközi kérdéseihöz

Az eddigi cikkek hasábjain a regionális fejlesztéspolitika egyes nemzeti vonatkozásait elemeztem részletesebben, majd ezek után tértem rá az egyes nemzetközi kérdések bemutatására a Neogradiensis eurorégió illetve, az euro-regionális struktúrák kapcsán. Érintettem mindemellett a Perspektíva 2007-13 programot is, amelyben bár részes fél Magyarország, ám konkrétan az Észak-magyarországi régió nem partnere a kooperációnak – mégis, a kooperációnak az a mintája nagyon értékes tanulságokat és lehetőségeket tartogat Észak-Magyarország számára is. Jelen cikkem pedig mindezek ismeretében egy, a konkrét nemzetközi programok csoportját bemutató sorozat első darabja.

ÁTTEKINTÉS A NEMZETKÖZI PROGRAMOK KÖRÉRŐL

Az Észak-magyarországi régió nem csak pusztán nemzeti keretek közé illeszkedő, hanem nemzetközi programokat is gondoz, amelyek megvalósításában a NORDA Kht.-nek nagy szerepe van. Az Ügynökség természetesen – a régió elhelyezkedéséből adódóan is – nagy hangsúlyt fektet a magyar-szlovák kapcsolatot ápoló, azt dinamizáló kezdeményezésekre, a Miskolc-Kassa tengely fejlesztésére, az ennek körében folyó tevékenység, együttműködés dinamizálására. Így természetesen az Ügynökség egyik legfontosabb nemzetközi projektje a NORRIS, mely tulajdonképpen egy Bilaterális Innovációs Stratégia projekt. A szlovák-magyar kapcsolatok fejlesztéséhez azonban e program mellett hozzájárulnak a KözTérKép – amely az információellátásban és koordinációban nyújt segítséget, tanulmányok elkészítése által –, valamint a LOG CBC eredményei is.

Nagyon fontos a DEPURE Interreg IIIC, valamint az Európai Kulturális Turizmus Hálózat Interreg IIIC projekt, amely szintén egy kooperációs, hálózati modell erősítését szorgalmazza. Utóbbi projekt azért is jelentős, mert összhangban van a régióban fellelhető azon jelentős törekvésekkel, amelyek a gazdaságfejlesztés egyik vezérlő elemeként, mintegy dinamizáló tényezőjeként a turizmust és a kulturális tevékenységet preferálták – továbbá pozitívuma a projektnek, hogy rendkívül széles partneri bázist mozdít összehangoltan.

Meg kell ezeken kívül említeni a CENCE és a PROACT programokat is, amelyek közös jellemzője az a tény, hogy mindkettő az EU 6-os Keretprogramjához kapcsolódik: előbbi az energia klaszterekkel, utóbbi pedig egyfajta tudásmenedzsmenttel, a regionális innovációs politikával foglalkozik.

A jelentősebb programokat egyes külön cikkekben mutatom majd be. Jelen lapszámban bővebben a REVITAE projektet vizsgálom.

A REVITAE PROJEKTRŐL

Előjáróban mindenképpen le kell szögezni azt, hogy a REVITAE Interreg IIIC, valamint Phare projektek megkülönböztetendők: mégpedig azért, mert rész-egész viszonyban állnak egymással. Az Interreg IIIC projekt részét képezi a Phare program, amely az 5 lépcsős nemzetközi program 4. komponensét képviseli.

A projekt elemei az alábbiak:

- Menedzsment és koordinálás – WFS Drezda
- Előkészítés és elemzések – Telepark Bärnbach
- Know how és tudástranszfer – PCMG
- Stratégiák kidolgozása és tudástranszfer – Miskolc MJV
- Információ-terjesztés – WFS Drezda

Ezek közül a 4. komponens felelőse Miskolc Megyei Jogú Város, a feladatok megvalósításában pedig ismét a NORDA Kht. vesz részt.

A REVITAE Interreg IIIC projekt a Szász és Stájer tartomány kezdeményezésének köszönhetően alakult ki, mivel azok közigazgatási rendszere már ezt megelőzően is kapcsolatban állt egymással. Már a kezdeti törekvések is egyfajta nemzetköziesedő tendenciát mutattak, méghozzá a regionális stratégiákra fókuszálva a figyelmet. A legfontosabb kérdéskörnek tehát a regionális gazdaság és közigazgatás szükségleteinek kielégítése számított. Hamarosan Magyarországot és Szlovéniát is bevonták a projekt együttműködési rendszerébe – ez logikus lépés volt, hiszen a régiók hasonló kihívásokkal és problémákkal szembesültek.

A REVITAE projekt így új nemzetközi stratégiák kifejlesztésére törekedett, valamint arra, hogy a meglévő és sikeres stratégiák hozzáférhetőek legyenek, és a tapasztalatok cseréje a politikák hatékonyságának fejlesztése érdekében megvalósulhasson. Mivel a projektben részes régiókban érzékelhetően a KKV szektor a domináns fejlesztési terület, ezért a kooperációs, innovációs, valamint technológia-fejlesztő tevékenység főként erre a területre koncentrálódik. Ennél fogva a projekt arra irányul, hogy a szükségletek analízise után alapot teremtsen egy közös gazdasági stratégiának, amely aztán a részes régiók között, különböző szervezeti szinteket érintve valósul meg. A tapasztalatok cseréje egy kézikönyv kiadása útján valósul meg, amely az ún. best

practice-eket tartalmazza, és teszi a partnerek számára hozzáférhetővé: eszerint dolgozhatják aztán ki az ún. pilot projekteket, és tehetik meg a szükséges intézkedéseket.

Hogy mindezt mi tette különösen időszerűvé, fontossá? Elsősorban a keleti bővítés, amely új kihívásokat teremtett az Európai Unióban, mind a régi, mind pedig az új tagállamok számára. A bővítés sikere nagymértékben a gazdaság sikerességétől és erejétől függ, valamint attól, hogy ezen felül a társadalmi-politikai együttműködés hogyan, milyen minőségben és mértékben valósul meg. Ezt a gazdaság modernizációja segítheti, ami a versenyképesség növekedését eredményezheti. Mindehhez szándékszik eszközöket szolgáltatni a REVITAE projekt azáltal, hogy segíti a különböző szinteken helyet foglaló szereplők (vállalatok, közigazgatási szervek, kutatóintézetek, stb.) potenciáljának minél teljesebb kihasználását.

A REVITAE outputja az alábbi területeken jelentkezik:

- Regionális innovációs rendszerek a határrégiókban
- Az interregionális együttműködés szélesebb körű elfogadottsága, különösen a KKV szektorban
- Pozitív hatás a regionális munkaerőpiacra, és a képzettségi összetételre
- Elhagyott, barnamezős ipari területek rehabilitációja, és hasznosítása

Mint említettem, a nemzetközi Interreg IIIC projekten felül létezik egy Phare projekt is, amely az előbbi részeként funkcionál. Ennek vezetője az Észak-magyarországi régió. A NORDA projektjének finanszírozása a Phare Projekt Alapon keresztül valósul meg, így látható, hogy két párhuzamosan futó, de jogilag különböző program valósul meg, amely sem vezetőjét, sem a partnereket tekintve nem azonos, mégis egyfajta egységes szerkezet megfigyelhető a nemzetközi projekt lépcsőzetes felépítése révén.

A Phare projekt célja sajátos: bár mint említettem, e projekt szerkezetileg a REVITAE Interreg IIIC részét képezi, mégis saját feladatokkal és célkitűzésekkel rendelkezik. A Phare projekt így elsősorban arra törekszik, hogy az Észak-magyarországi régió gazdasági és társadalmi fejlődését támogassa; a fő célcsoportjai éppen ezért a KKV szektor szereplői (regionális szinten), valamint a K+F szervezetek.

A Phare projekt keretein belül három speciális célkitűzést valósítanak meg, amelyek a következők:

- Tudásalapú innovációs rendszerek létrehozása
- Regionális gazdasági fejlődés elősegítése
- A barna mezős területek rehabilitációja és az elhagyott ipari területek revitalizációja

Ezekhez a célkitűzésekhez 6 tevékenységfajta kapcsolódik:

- Projekt menedzsment és koordináció
- Találkozók, workshopok, konferenciák, szakértői megbeszélések
- Adatgyűjtés és azok kiértékelése
- Tanulmányok készítése
- Információs és PR tevékenység
- Pilot-projektek, valamint a projekten túli jelentős tevékenységek

E téren magától értetődő, hogy a stájer és szász tapasztalatok megosztására kell törekedni az együttműködés során, mégpedig a fentebb említett specifikus célkitűzések realizálásának érdekében.

Mindehhez az EU támogatásokat is biztosít, ám nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy ebben az esetben is irányadó az addicionalitás elve, amely szerint bizonyos mértékű nemzeti társfinanszírozásra van szükség a projektek sikere érdekében.

Ez a REVITAE Interreg IIIC projekt esetében azt jelenti, hogy a támogatás, és az önerő aránya 2:1, azzal, hogy norvég nemzeti, vagy regionális hozzájárulás ebben az esetben nincs. A REVITAE Phare programjában mintegy 10% önerő figyelhető meg, amely 50-50%-os arányban oszlik meg Miskolc Megyei Jogú Város és a NORDA között. Ahhoz azonban, hogy a támogatást folyósítsák, szükséges a támogatási szerződés megkötése is, ami ebben az esetben 2004. augusztus 31-én történt meg. Ebben a szerződésben 22 hónapos projekt-tartamot határoztak meg, amelynek megfelelően a projekt záró időpontja: 2006. június 31. A szerződéskötő hatóság a Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Kht. volt.

Látható, hogy az Interreg IIIC és a Phare projekt tartama szintén különbözik, mivel míg előbbi egy szélesebb időintervallumot fog át (2004. március – 2007. február), addig utóbbi ebbe integráltan (2004. augusztus 31. és 2006. június 31. között) realizálódott.

A projektek záróakordjának a 2007. február 22-én, Drezdában tartott konferencia tekinthető, amely már a 2007-13-as programozási időszakra való felkészülés jegyében zajlott „Közös kreativitással Európáért” címmel. A rendezvény házigazdája a Szász Gazdaságfejlesztő Kft. volt, és azon a REVITAE Interreg projekt partnerein kívül jelen volt 115 szakértő és vendég Európa mintegy 12 államából. Három év projekt munkájának eredményeit összegezték e konferencián, amely arra irányult, hogy hogyan lehetne az Unió bővítéséből származó előnyöket minél teljesebb mértékben és hatékonyabban kihasználni – és milyen lehetőségei vannak a kihívások megválaszolásának. Ennek jegyében a konferencia középpontjában a tudás- és technológia-transzfer érdekében kifejtett kooperációs tevékenység állt, különös figyelemmel a klaszterek és hálózatok kialakítására a részes térségekben. A partnerek új projekt-tevékenységekre is fókuszáltak: például a Szász Gazdaságfejlesztő Kft. küldötte ismertette új projektjüket, amelynek elnevezése „eccop.net”.

Az „eccop.net” a 6. EU Keretprogram keretében került elfogadásra az Európai Bizottság Főbizottsága által. A projekt fókuszja elsősorban a kooperációra, KKV klaszter-építésre, pilot-projektek megvalósítására terjedt ki. A támogatási szerződést a Wirtschafts-förderung Sachsen GmbH-val írta alá az Európai Bizottság 2006. december 20-án.

Az „eccop.net” célcsoportjai a KKV-k és a KKV-hálózatok (ezen hálózatok különösen a környezetvédelmi tevékenység kapcsán válnak kulcsfontosságúvá, elsősorban a megújuló energiaforrásokra fókuszálva), de igen nagy jelentőségre tesznek szert a KKV-k csoportjával kapcsolatba kerülő „közvetítő környezet” is, mint amilyenek a kamarák, vagy épp a transzfer csomópontként szolgáló létesítmények. Utóbbiak, ha közvetve is, de profitálnak a projekt sikeréből.

Az „eccop.net” cél-régiói a REVITAE és egy másik nemzetközi projekt, a 3-CIP magterületei közül kerülnek ki, ám sajnos, ezek között magyar terület nem szerepel. Az együttműködés a 2007-13-as időszakra előre tekintve azonban példaértékű Magyarországra számára is, ezért a hasonló mintájú kooperáció – az előzmények ismeretében is – folytatandó. Új együttműködési struktúrák kialakítására kell törekedni.

dr. Bereznay Gábor

Miskolci Egyetem

*Állam- és Jogtudományi Kar
Közigazgatási Jogi Tanszék*

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszámoljunk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

Megjelentek az idei decentralizált hazai pályázati felhívások

2007-ben több, mint 4,5 milliárd forint támogatásról dönthet a Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács (KMRFT). A tavalyi évtől eltérően az – eddig a Pest Megyei Területfejlesztési Tanács döntési hatáskörébe utalt – helyi önkormányzati fejlesztési támogatási programok (HÖF TEKI, HÖF CÉDE) előirányzatai, és a vis maior keret felhasználása is a KMRFT-hez került, a már eddig is régiós szinten kezelt útburkolat-felújítási támogatás (TEUT) mellé.

Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat-felújításának támogatása (TEUT)

A 2007-ben több, mint 2,6 milliárd forint összköltségű támogatás célja a települési önkormányzatok törzsvagyonaiba tartozó belterületi szilárd burkolatú közutak felújításának támogatása olyan esetekben, amikor az út vízelvezetése megoldott, vagy azt a tervezett burkolat-felújítással egyidejűleg az önkormányzat saját forrásból megoldja.

A támogatás igénylésére a települési önkormányzatok jogosultak.

Az igényelt támogatás nagysága – az előző évekhez hasonlóan – nem haladhatja meg az 50 millió forintot, kivéve a Fővárosi Önkormányzat pályázatait, ahol ez az összeg 250 millió Ft.

2007-ben a KMRFT 2,6 milliárd forint támogatást tud útburkolat-felújításra megítélni.

Területi kiegyenlítést szolgáló önkormányzati fejlesztések támogatása (HÖF TEKI)

A pályázat célja a területfejlesztési szempontból kedvezményezett területekben, és a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve jelentős munkanélküliséggel sújtott településeken területi kiegyenlítést szolgáló beruházások támogatása.

A KMRFT összesen 22 millió forint erejéig támogatást nyújthat:

- a turizmushoz, a környezet- és természetvédelemhez, sporttevékenység infrastrukturális feltételrendszerének megteremtéséhez, valamint a szociális foglalkoztatáshoz kapcsolódó önkormányzati fejlesztésekhez;
- településfejlesztési koncepciók, települési környezetvédelmi programok és területrendezési tervek elkészítéséhez, módosításához;
- a címzett- és céltámogatásban részesülő fejlesztésekhez, valamint
- közfürdők korszerűsítéséhez, ha nem műemlék az épület.

Pályázatot nyújthatnak be a helyi önkormányzatok, valamint több település összefogása esetén a feladatok ellátásával megbízott (gesztor) önkormányzat, területi kötöttség szerint.

A Tanács egy pályázatra maximum 5 millió forint támogatást ítéld meg.

Önkormányzati fejlesztések támogatása területi kötöttség nélkül (HÖF CÉDE)

Összesen mintegy 946 millió forintot ítéld meg a KMRFT az alábbi célokra:

- egészséges ivóvíz biztosítása a településeken;
- az önkormányzati intézmények megközelítése, illetve a balesetveszély megszüntetése céljából járdá és/vagy parkoló építése, felújítása;
- közvilágítás korszerűsítése;
- önkormányzati tulajdonú ravatalozó felújítása, építése, kialakítása;
- meglévő önkormányzati tulajdonú okmányiroda belső felújítása, hozzá kapcsolódó helyiségek kialakítása, bővítése, ügyfélbárat átalakítása;
- a címzett és céltámogatással megvalósuló fejlesztésekre.

Pályázatot nyújthatnak be a helyi önkormányzatok, valamint több település összefogása esetén a feladatok ellátásával megbízott (gesztor) önkormányzat, területi kötöttség nélkül.

A Tanács egy pályázatra maximum 20 millió forint támogatást ítéld meg.

A pályázatok beadási határideje: 2007. április 15.

A pályázatok benyújtásának helye:

Magyar Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatósága Államháztartási Iroda

postai úton: 1364 Budapest, Pf. 288.

személyesen: 1052 Budapest, Semmelweis u. 13.

Helyi önkormányzatok vis maior feladatainak támogatása

A támogatás célja az előre nem látható természeti, vagy más eredetű veszély miatt szükségessé váló, indokolt védekezés többletkiadásainak támogatása, valamint az önkormányzati tulajdonban lévő építményt (épületet, utat, hidat, kompot, ár- és belvízvédelmi létesítményt, közművet és műtárgyait) sújtó, előre nem látható természeti, vagy más károk helyreállításának támogatása.

Kérelmet nyújthatnak be a helyi önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások.

A Közép-magyarországi régió vis maior kerete 2007-ben: 70,9 millió forint.

A pályázati kiírásokat a www.kozpontiregio.hu honlap Aktuális pályázatok menüpontjából lehet letölteni.

A KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓ 2007-ES DECENTRALIZÁLT FEJLESZTÉSI PROGRAMJAIT, A TÁMOGATÁSI KERETÖSSZEGET AZ ALÁBBI TÁBLÁZAT TARTALMAZZA:

MEGNEVEZÉS	TÁMOGATÁSI KERETÖSSZEG (MILLIÓ FT)	TÁMOGATÁSOK ODAÍTÉLÉSÉNEK TERVEZETT HATÁRIDEJE
Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolatfelújításának támogatása (TEÚT)	2612, 2	2007. május 31.
Címzett és céltámogatások	8,4	2007. május 31.
A helyi önkormányzatok fejlesztési (TEKI, CÉDE) és vis maior feladatainak támogatása	1039,8	2007. május 31.
Hazai innováció támogatása	903,5	
Összesen:	4 563,9	

A KMRFT új bizottságai

A Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács döntéseit előkészítő 10 bizottság, és 5 albizottság felállításáról határozott.

Az újonnan alakult bizottságok a következők:

- Innovációs és Vállalkozásfejlesztési Bizottság (7 fő)
- Infrastruktúrafejlesztési Bizottság (7 fő)
- Környezetvédelmi és Turisztikai Bizottság (7 fő)
- Turisztikai Albizottság (3 fő)
- Foglalkoztatási, Szociális és Egészségügyi Bizottság (7 fő)
- Egészségügyi Albizottság (3 fő)

- Szociális Albizottság (3 fő)
- Oktatási, Kulturális és Informatikai Bizottság (7 fő)
- Informatikai Albizottság (3 fő)
- Településfejlesztési Bizottság (7 fő)
- Városfejlesztési Albizottság (3 fő)
- Vidékfejlesztési Albizottság (3 fő)
- Duna-mente Bizottság (7 fő)
- Termálkincs Bizottság (7 fő)
- „M0 gyűrű” Térségfejlesztési Bizottság (7 fő)
- Ellenőrzési és Monitoring Bizottság (5 fő)

Partnerségépítés ösztönzése a Közép-magyarországi régióban

2007. március 13-ig Pest megye 14 kistérségében és Budapesten 92 tréningnapon a tervezett 690 fő helyett közel 770 fő vett részt kommunikációs, konfliktuskezelő, prezentációs és együttműködési ismereteket nyújtó, készségfejlesztő tréningeken az uniós finanszírozású „Partnerségépítés ösztönzése a Közép-magyarországi régióban” című projekt keretében, amelyet a régió fejlesztési ügynöksége a Pro Régió Kht. hajtott végre.

Tizenegy kistérségben már befejeződött a tréningorozat, amelyet a résztvevők hatékonynak és magas színvonalúnak értékeltek. A legtöbb résztvevő önkormányzati intézmények munkatársai közül került ki. Emellett nagy számban vettek részt a kistérségek vállalkozói, és a civil szférát képviselő szakemberek is.

Februárban kezdődött el a 70 partnerségépítést segítő műhelymunkából álló sorozat, amelynek keretében 8-10 közép-magyarországi projekt kapcsán segíti a Pro Régió Ügynökség a hatékony partneri viszony kialakulását. Cél, hogy kialakuljanak és

megerősödjének a kistérségi és régiós szintű együttműködések, szakmai összefogások, és ezzel növelni lehessen a 2007 és 2013 közötti időszakban a Közép-magyarországi régió forrásfelhasználási kapacitását.

Az első műhelymunkát a Pilisi Foglalkoztatási Partnerség témában tartották meg. A projekt célja, hogy feltárják a térség foglalkoztatási helyzetét, nehézségeit, a munkanélküliség és az inaktivitás okait, összehangolják a térségi szereplők gazdasági- és humán erőforrás-fejlesztési elképzeléseit, és közös megoldást keressenek a felmerülő problémákra.

Március közepéig a Gyáli-patak revitalizációja, a Pilisi kistérség és Csepel kerékpárútjainak kialakítása, a pesterzsébeti csónakház átépítése és felújítása, valamint a Márianosztra-Nagyirtáspuszta közötti kisvasút helyreállítása témájában is tartottak már partnerségi megbeszéléseket.

A partnerségépítést ösztönző projektről bővebben a www.kozpontiregio.hu/rop313 internetes oldalon olvashatnak.

A PROJEKT AZ EURÓPAI UNIÓ TÁRSFINANSZÍROZÁSÁVAL VALÓSUL MEG.
ROP 3.1.3: A HELYI KÖZIGAZGATÁS ÉS CIVIL SZERVEZETEK KAPACITÁSÉPÍTÉSE –
REGIONÁLIS ÉS KISTÉRSÉGI SZINTŰ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ÖSZTÖNZÉSE

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszéljünk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

Újraiparosítás és együttműködés

WEKLER FERENC ÉS MISZLER MIKLÓS

A régió legjelentősebb gazdasági szereplőit hívta meg március 7-re egy kötetlen beszélgetésre Dr. Wekler Ferenc, a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács elnöke. Ezek a nagyvállalatok foglalkoztatják beszállítóként a kis- és közepes vállalkozások jelentős részét is, így általuk az egész gazdaság fejlődhet. Az úttörő kezdeményezés egy rendszeres fórumsorozat kezdete.

Sok oka van annak, hogy az elmúlt másfél évtizedben a Dél-Dunántúl az országos átlagnál lassabban fejlődött. Ilyen ok például a közlekedési infrastruktúra fejletlensége vagy a piaci keresleteknek nem megfelelő műszaki felsőoktatás. Itt a legalacsonyabb a külföldi működő tőke aránya, és ez a régió exportálja a legkevesebb terméket. Amellett, hogy a gyengeségeket a lehető leghamarabb fel kell számolni, a már meglévő erőforrásaink megtöbbszörözése végett minél előbb meg kell teremteni a régióban működő legjelentősebb szervezetek közötti együttműködést is. A regionalizáció országos folyamata akadozik, ezért alulról jövő kezdeményezések kellenek. Több résztvevő felvetette azt is, hogy az újraiparosítást kell ezek fókuszába helyezni. A jelenlegi helyzetet mi sem mutatja jobban, mint az, hogy bár több mint 4400 projektötlet érkezett be a Tanács munkaszervezetéhez, a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökséghez, ezek kö-

zött csak elvétve akadt az ipar fejlesztését, és egyáltalán a gazdaságfejlesztést célzó. Mivel ezek összetettebb gondolkodást igényelnek, ezért kevésbé népszerű fejlesztési területek. De azért akadnak ilyen elgondolások is. A gazdasági szektor és a régió fejlesztési szervezeteinek közös feladata ezek felszínre hozása, életképessé formálása, segítése. Finanszírozásukhoz a pályázati források mellett kockázati tőke bevonása, és a cégek közötti összefogás megteremtése, klaszterek kialakítása. Az Európai Unió közel félmilliárd fős piaca azért elérhetetlen a térség kis és közepes vállalkozói számára, mert egyedül nem képesek azt a sorozatnagyságot legyártani, amelyet egy ekkora piacon való verseny megkövetel. Jó példa azért akad: Szekszárdon már működik az autóiipari klaszter, és a nehézségek Bonyhádon is bőripari klaszterbe tömörítették a vállalkozásokat.

A 225 milliárd forintos pályázati forrásösszegű Dél-dunántúli Operatív Programhoz (DDOP) jelenleg készül az első két év fejlesztési feladatait konkretizáló akcióterv. Ennek május közepére ütemezett elkészüléséhez igazodva hirdette meg a következő találkozót Dr. Wekler Ferenc régióelnök. A mostani jó fogadtatású összejövetel folytatásán a résztvevők az ipari projektek megindítása, és a képzés kereslethez igazítása terén elért eredményeiket is értékelik.

Deák Gábor

Társadalmi párbeszéd

Régióink gazdasági fejlődése az utóbbi években nem a kívánalmaknak, az itt élők elvárásainak megfelelően alakult. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT), és ezen belül a Dél-dunántúli Operatív Program (DDOP) uniós és hazai forrásokat helyez kilátásba, amelyek hatékony felhasználása lehetőséget kínál a gyorsabb ütemű gazdasági növekedés eléréséhez. A Regionális Fejlesztési Tanács

megkezdte a régió akciótervének kidolgozását, amelynek lehetőségeiről tájékoztatja a térségünk sikeres vállalkozásait, valamint elkészítésében a segítségüket is kéri. Az együttgondolkodás, a közös munka első lépése lenne egy társadalmi párbeszéd, amelyet a régió a nagyvállalatok vezetőivel kezdeményezett, és amelyet remélhetőleg kézzelfogható eredmények követnek.

A Tanács döntését követően meghirdették a decentralizált régiós pályázatokat

A Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács február 28-ai ülésén többek között elfogadta a decentralizált régiós pályázatokat, valamint új tagokat választott a még hiányos bizottságokba.

Dr. Wekler Ferenc, a Tanács elnöke örömteli hírral nyitotta meg az ülést, miszerint a mai napon a kormány elfogadta az M6-M60-as kétszer két sávú gyorsforgalmi út Szekszárd – Bóly, Bóly – Pécs szakaszát érintő közbeszerzési eljárás megindítását, és a következő lépésben az országgyűlés elé terjeszti a koncessziós szerződés megkötéséről szóló határozat-tervezetét. Így újabb mérföldkőhöz érkezett a régió a 2010-ig tervezett legnagyobb beruházásának megvalósításában.

A meghirdetett decentralizált helyi önkormányzati fejlesztési támogatási programok egyhangú megszavazása után a Tanács elnöke felkérte a városok vezetőit, hogy ezt az idénre leszűkült hazai forrást hagyják meg a kis településeknek, hiszen a Dél-Dunántúli Operatív Program (DDOP) elsősorban a városoknak fog kedvezni. A Tanács döntése meghozatalakor maximálisan figyelembe fogja venni a kistérségek konszenzusos javaslatait. Az említett forrás közel a felére csökkent, mivel a költségvetési törvény szerint 2006-ban összesen 5 milliárd forintos keret állt rendelkezésre, amelyből 3 milliárd volt felhasználható. A törvény módosulása szerint viszont 2007-re már 2,8 milliárdra csökkent a teljes összeg, amelyből a szabad keret mintegy 1,6 milliárd forintot tesz ki.

A keret megoszlása nagyságrendileg:

- TEKI 150 millió forint
- LEKI 725 millió forint
- TEÚT 314 millió forint
- CÉDE 380-390 millió forint
- Vis Major 121 millió forint

Ez a régió teljes kerete, a megyei bontás pedig a beérkezett, sikeres pályázatok alapján dől el. Egyedül a LEKI esetében határozza meg a törvény, hogy ott a lakosság arányában kell a forrásokat elosztani.

Döntés született a Dél-Dunántúli Regionális Külkapcsolati Bizottság további két tagjának személyéről, Kapitány Zsoltról (Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének alelnöke) és dr. Nadrai Norbertről (Kaposvár MJV Polgármesteri Hivatalának Titkársági Igazgatója), akiket a Tanács egyhangú szavazattal el is fogadott. A Dél-Dunántúli Regionális Innovációs és Gazdaságfejlesztési Bizottság további egy tagjának Halász Gábort, a Szigetvári Takarékszövetkezet elnöki tanácsadóját választották, vala-

DR. WEKLER FERENC AZ ÜLÉSEN

mint Udvari János egyéb elfoglaltságaira hivatkozva visszalépett a Bizottsági tagságtól, és helyébe Pünkösöd Márton (Országos Fejlesztési és Program Iroda (OFPI) dél-dunántúli régióigazgatója) szavazták meg a résztvevők.

Az ülés végén Mészler Miklós, a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség ügyvezetője összefoglalójában elmondta, hogy többségében a megadott határidőre beérkeztek a kistérségi akciótervek, amelyek közvetlen egyeztetésére a 2007. március 5. és április 15. között megrendezésre kerülő „roadshow” révén kerül sor. Az Ügynökség munkatársai folyamatosan felkeresik a régió valamennyi kistérségét és megyei jogú városát, hogy az érintettekkel és területfejlesztési szakemberekkel megvitassák az eddig elkészült akcióterveket. Céljuk, hogy a lehetőségekhez mérten sikerüljön a helyi prioritásokat jobban megfogalmazni, és olyan sikeres pályázatokat találjanak, amelyekkel esetleg ágazati operatív programokból is bővíteni lehetne a régió forrásait.

Értelmező szótárral a mozaikszavak tengerében

A közvetlen területfejlesztési célú támogatások körébe tartozik a területi kiegyenlítést szolgáló célelőirányzat (TEKI), és a céljellegű decentralizált támogatás (CÉDE). Sok kistépülés számára jelentett megoldást a szilárd burkolatú belterületi közutak burkolatfelújítása (TEÚT) nevű pályázat. Tavaly új jogcímként jelent meg a leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása (LEKI). A vis maior olyan esemény, amelynek bekövetkezése nem elhárítható. Jellegetesen vis maiorak tekinthetők a természeti csapások. További információ a www.deldunantul.com/palyazat honlapon olvasható.

Indulnak az idei decentralizált régiós pályázatok

A HELYI ÖNKORMÁNYZATI FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSI

PROGRAMOK PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA

Kis települések is kaphatnak nagy segítséget. Az önkormányzatok finanszírozása, kiváltképp a kistelepüléseken, köztudottan forráshiányos. A fejlesztések megvalósítása kizárólag állami támogatással, sikeres pályázatokkal lehetséges. Ezt szolgálják a TEKI, CÉDE, LEKI és TEUT pályázatok, amelyek most megyei szintről a Regionális Fejlesztési Tanácsokhoz kerültek (a TEUT már korábban is regionális volt). Az együttesen *csaknem 1,6 milliárd forint* keretösszegű pályázatok a kisebb beruházások megvalósítását szolgálják.

A DÉL-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI TANÁCS

AZ ALÁBBI PÁLYÁZATI PROGRAMOK FELHÍVÁSÁT TESZI KÖZZÉ

2007. FEBRUÁR 28-IG:

- a területi kiegyenlítést szolgáló önkormányzati fejlesztések (TEKI)
- céljellegű decentralizált támogatás (területi kötöttség nélküli önkormányzati fejlesztések) (CÉDE)
- a leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatása (LEKI)
- települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat-felújítása (TEUT)

A TÁMOGATÁSI PROGRAMOK CÉLJA

A decentralizált helyi önkormányzati fejlesztési támogatási programok (a továbbiakban: decentralizált támogatási programok) előirányzatainak rendeltetése az önkormányzati szolgáltatások, és az ezekhez kapcsolódó tárgyi eszközök fejlesztése, immateriális javak beszerzése, a meglévő egyenlőtlenségek mérséklése.

A támogatás formája vissza nem térítendő támogatás.

A pályázat benyújtási határideje: 2007. április 15.

A Tanács a befogadott pályázatokról 2007. május 31-ig dönt.

EGYÉB FELTÉTELEK

- A fejlesztés tervezett kezdési időpontja csak 2007. évi lehet.
- A fejlesztés megvalósításához az önkormányzatoknak, társulásoknak legalább a pályázati felhívás Részletes előírások fejezetben az egyes pályázatokhoz meghatározott mértékű saját forrással kell rendelkezni.

MELYIK PÁLYÁZAT MIT TÁMOGAT? NÉHÁNY PÉLDA A 2006-BAN, HASONLÓ ALAPOKBÓL MEGVALÓSÍTOTT FEJLESZTÉSEKBŐL:

TEKI: a kevesebb, mint kétszáz lelket számláló Szentkatalin tekintélyes léptékű beruházást hajtott végre tavaly: a LEKI révén 6 millió forinthez jutott, a pénzt a csapadékvíz elvezetésére szolgáló árokrendezésre használta fel.

CÉDE: Kutason mintegy harminc időszerű igényel meleg ebédet nap mint nap. A rászorulóknak egy új mikrobusszal viszik hához az ételt. A jármű beszerzéséhez a CÉDE is hozzájárult 1 millió 800 ezer forinttal. A mikrobusz összköltsége, beüzemeléssel együtt 6 millió 200 ezer forintot tett ki, a különbözetet az önkormányzat önerővel, és más pályázati segítséggel pótolta. A kilencszemélyes autó nemcsak azoknak segít, akik meleg ételben szűkölködnek. A betegeket is elfuvarozza az orvoshoz, kórházba a közeli Nagyatádra. Sőt, a jármű a helyi sport és kulturális események idején is jó szolgálatot tesz, szállította már a nyugdíjas találkozók résztvevőit is.

LEKI: Bábonymegyer 5 millió 940 ezer forintot nyert az orvosi rendelője akadálymentesítésére.

TEUT: Tavaly az addig meglehetősen lelakott Kossuth utcát, a második legforgalmasabb útját hozta rendbe Bátaszék a TEUT 12 millió forintjának segítségével. Ugyanezt tették még több, mint féltucat más utca esetében is. A minőségi javulás esztétikai szempontból is komoly pluszt adott a városnak. Ezt a jónak bizonyult irányt kívánják tartani: a jövőben is számolva a TEUT pályázatokkal.

A részletes pályázati felhívások a www.deldunantul.com/palyazat honlapon lesznek elérhetők.

Az Államreform Operatív Program és az E-közigazgatás Operatív Program Monitoring Bizottságaiba delegált dél-dunántúli személyek

A Dél-dunántúli régió képviselőire az Államreform Operatív Program (ÁROP) Monitoring Bizottságába *Pálné dr. Kovács Ilonát*, a Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központja (7621 Pécs, Papnövelde u. 22.) intézet igazgatóját, az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP) Monitoring Bizottságába pedig *Metzing Józsefet*, Pellérd Község polgármesterét delegálta a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács.

A 2007-től útjára induló Új Magyarország Fejlesztési Terv hat kiemelt területen indít összehangolt állami és uniós fejlesztéseket, tizenöt operatív programban. Ezek között szerepel az Államreform Operatív Program és az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program, amelyek célja a közigazgatás teljesítményének növelése. Ezt a célt az Államreform Operatív Program alapvetően

szervezetfejlesztési eszközökkel, és a humán erőforrás minőségének fejlesztésével támogatja, az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program pedig a közigazgatás működését, és a közigazgatási szolgáltatásokat hatékonyabbá és korszerűbbé tevő infokommunikációs fejlesztésekkel kívánja elérni. A Miniszterelnöki Hivatal kérésének eleget téve a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanácsnak mindkét operatív program esetében lehetősége van 1-1 fő delegálására a monitoring bizottságokba.

A monitoring bizottságok követik figyelemmel az operatív programok megvalósítását, és ha szükséges, akkor beavatkoznak. Ugyanígy lehetőségük van magukat az operatív programokat is felülvizsgálni, és azok módosítását kezdeményezni. Az egyes operatív programok akcióterveit is meg kell vitatniuk, mielőtt azokat a kormány elfogadja.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszámoljunk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

A 2007. évben kiírt hazai forrású pályázatok

A Tanács 2007. március elsején közzé tette a 2007. évben a nemzeti költségvetésben a döntési hatáskörébe decentralizált pályázatok felhívásait. A 2007. évi pályázati rendszer kedvezményezettjei a helyi önkormányzatok, önkormányzatok társulásai és a többcélú kistérségi társulások.

Területi kiegyenlítést szolgáló önkormányzati fejlesztések támogatása (a továbbiakban: HÖF TEKI).

Az önkormányzati fejlesztések támogatására területi kötöttség nélkül (a továbbiakban: HÖF CÉDE)

A helyi önkormányzatok fejlesztési feladatainak támogatására, az önkormányzati szolgáltatások és az ezekhez kapcsolódó tárgyi eszközök fejlesztésére, immateriális javak beszerzésére, a meglévő egyenlőtlenségek mérséklésére a 2007. évre a hátrányos és a leghátrányosabb helyzetű kistérségekhez tartozó, illetve a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, valamint az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések önkormányzatai részére *területi kiegyenlítést szolgáló önkormányzati fejlesztések támogatására* (a továbbiakban: HÖF TEKI).

362.430.687 Ft

az önkormányzati fejlesztések támogatására területi kötöttség nélkül (a továbbiakban: HÖF CÉDE)

312.162.715 Ft

támogatási keretösszeg áll rendelkezésre.

TÁMOGATÁSI CÉLOK

HÖF TEKI:

- A településeken, vagy azok egyes területein – kiemelten a kedvezőtlen teletszerű lakókörzetekben – a termelő infrastrukturális beruházásokhoz;
- a bel- és külterületen meglévő termelő infrastrukturális hálózatok felújításához, korszerűsítéséhez;
- a felszíni vízelvezető rendszerek fejlesztéséhez;
- a címzett és céltámogatásban részesülő fejlesztésekhez;
- az önkormányzati tulajdonú kötelező feladatot ellátó intézmények fejlesztéseihöz;
- közfürdők korszerűsítéséhez;
- területrendezési tervek elkészítéséhez, és azok módosításához is.

HÖF CÉDE:

- A helyi önkormányzatok feladatkörébe tartozó önkormányzati tulajdonra vonatkozó fejlesztésekhez;

- a címzett és céltámogatással megvalósuló fejlesztésekhez.

A maximálisan igényelhető támogatás összege pályázonként: 50 millió forint, a címzett és céltámogatásban részesülő fejlesztésekhez esetében 100 millió Ft.

A leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatására (a továbbiakban LEKI)

A leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatására (a továbbiakban LEKI) a települési önkormányzatok, illetve többcélú kistérségi társulások részére, amelyek a területfejlesztés szempontjából leghátrányosabb helyzetű kistérségek jegyzékén szereplő kistérségeken belül vannak, valamint azok az önkormányzati társulások, amelyek fejlesztéseiket ezen kistérségeken belül akarják megvalósítani, és a fejlesztés a kistérség fejlődését szolgálja

2.419.700.000 Ft.

támogatási keretösszeg áll rendelkezésre.

TÁMOGATÁSI CÉLOK

- A helyi önkormányzatok alapfeladatainak ellátása között meglévő színvonalbeli különbségek csökkentése érdekében, a bel- és külterületen megvalósuló humán, illetve termelő infrastruktúra fejlesztésekhez
 - A kistérségben élők életminőségének javítása érdekében a humán infrastruktúra fejlesztésekhez
 - A kistérségben élő emberek esélyegyenlősége között meglévő különbségek csökkentése érdekében
 - A kedvezőtlen teletszerű lakókörzetekben a termelő infrastrukturális beruházásokhoz
 - Az önkormányzati tulajdonú középületek akadálymentesítését szolgáló beruházásokhoz
 - Életmentő készülékek beszerzését szolgáló beruházásokhoz
 - A falu- és tanyagondnoki hálózat fejlesztését szolgáló beruházásokhoz
 - Közösségi terek kialakítását szolgáló fejlesztésekhez
 - Innovációs központ, vagy ipari terület kialakításához
- A maximálisan igényelhető támogatás összege pályázonként 200 millió Ft.*

A települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolatfelújítására (a továbbiakban TEUT)

A települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolatfelújítására (a továbbiakban TEUT)

334.600.000 Ft.

támogatási keretösszeg áll rendelkezésre.

A maximálisan igényelhető támogatás összege pályázonként 50 millió Ft.

Mindhárom pályázati felhívás esetében csak a 2007. évi forrásból biztosított támogatási keretösszeg.

A pályázatok benyújtásának végső határideje: 2007. április 16.

A támogatásra benyújtott pályázatról 2007. május 31.-ig dönt az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács.

A pályázati felhívások részletes feltételei, a pályázati adatlapok letölthetők a www.eszakalfold.hu honlapról.

VIS MAIOR támogatás 2007. évben

Ezúton tájékoztatjuk az Észak-alföldi régió önkormányzatait, hogy a 12/2007 (II.6.) Korm. rendelet 19.§ – 22.§ alapján az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács vis maior támogatást adhat önkormányzatoknak:

- a, az előre nem látható természeti, vagy más eredetű veszély miatt szükségessé váló, indokolt védekezés többletkiadásainak részbeni, vagy teljes támogatására;
- b, az önkormányzati tulajdonban lévő építményt (épületet, utat, hidat, kompot, ár-és belvízvédelmi létesítményt, közművet és műtárgyait) sújtó, előre nem látható természeti, vagy más károk helyreállításának részbeni támogatására a biztosításból, vagy egyéb, más módon megtérülő károk figyelembevételével. Az ár-és belvízvédelmi létesítmények kivételével kizárólag akkor igényelhető támogatás, ha a károk az önkormányzat kötelező feladatellátását szolgáló épületben, épületrészben következett be, illetve – utak, hidak, kompok esetében – a károsodás a helyi közlekedés biztonságát veszélyezteti.

A b, pont esetében az önkormányzatokkal azonos feltétel mellett igényelhet támogatást a többcélú kistérségi társulás, amennyiben a tulajdonában lévő építményt előre nem látható természeti, vagy más kár sújtotta, valamint a károk önkormányzati kötelező feladatot ellátó épületben, épületrészben következett be.

Vis maior támogatásra 2007. évben

134.600.000,- Ft-ot

azaz Egyszázharmincnégymillió-hatszázezer forint

áll rendelkezésre.

A támogatási kérelmek beadása folyamatos.

Támogatási kérelem nyomtatványai megtekinthető és letölthető a www.eszakalfold.hu honlapról.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ KÉRHETŐ:

Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.

4028 Debrecen, Simonyi út 14.

Tel: 06-52-524-760 (8-12 óráig!) Fax: 06-52-524-770

Innováció-menedzsment képzéssorozat indul

Elgondolkodott már azon, hogy érdemes-e belevágni egy új ötlet megvalósításába? Hogy mit értünk innováció alatt, és hogy szükség van-e vállalkozásának innovációra? Hogy egyáltalán mi kell ahhoz, hogy cége versenyképes maradjon?

Az Észak-alföldi Regionális Innovációs Ügynökség egyik feladata az, hogy hozzásegítse a régió vállalkozásait ezeknek a kérdéseknek a megválaszolásához. Ahhoz, hogy ebben segítséget nyújtsunk, szeretnénk elindítani első innováció-menedzsment képzésünket, amelynek tematikáját úgy állítottuk össze, hogy az innovációs folyamat minden egyes pontját lefedjük, és ezáltal az innováció gyakorlatát közelebb hozzuk a vállalkozásokhoz. Képzés sorozatunkat témakörök szerint 6 modulra bontottuk, megadva Önnek a lehetőséget, hogy Ön dönthesse el, hogy mely modulokon szeretne részt venni. A képzés költségeit 75%-ig a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal finanszírozza, így a képzés részvételi díja mindössze 6000 Ft + Áfa modulonként.

A 6 MODULOS KÉPZÉSSOROZAT FŐ TÉMÁI ÉS IDŐPONTJAI:

Innováció Magyarországon és nemzetközi szinten (2007. március 29.)

- Az innovatív gondolkodás, az innováció folyamata
- A nemzeti innovációs intézményrendszer
- A regionális innovációs intézményrendszer
- Az innovációs intézményrendszer Európában és Európán kívül
- Innováció nemzetközi szinten

Projekt- és innováció-menedzsment (2007. április 5.)

- A projektmenedzsment általános ismeretei
- Projekt- és innováció-menedzsment a gyakorlatban

Üzleti stratégia és tervezés (2007. április 12.)

- Az üzleti terv készítésének fortélyai
- Projekt megvalósítás és beszámolás
- Alapvető közbeszerzési ismeretek

Az innováció finanszírozása (2007. április 19.)

- Az innováció adójogi szabályai
- Mire jó az üzleti terv?
- Banki források, hitelkonstrukciók
- A pályázatkészítés alapelvei
- Lehetséges támogatási területek

Marketing az innovációs folyamatokban (2007. április 26.)

- Innovációs folyamat termékfejlesztési és marketing kérdései
- Piac- és versenytárslemezés, innovatív termékek pozícionálása
- A piaci belépés stratégiái
- Kommunikáció, prezentációs készségek és tárgyalástechnika
- Motiváció és Teljesítményértékelés
- Üzleti etika

Szellemi tulajdonjoggal való gazdálkodás (2007. május 3.)

- Szellemi tulajdonjogok fogalma, keletkezése, története, fajtái
- A szellemi tulajdonvédelem gyakorlata, a szellemi tulajdon értékelése, hasznosítása
- A technológiamenedzsment kialakulása, eszközei, Technológiai (szabadalmi) közösségek

BŐVEBB INFORMÁCIÓ ÉS JELENTKEZÉS:

Tel.: 52/524-760 (Gergely Valéria)

E-mail: vgergely@eszakalfold.hu

Résztvételi díj: 6000 Ft + ÁFA / modul

Helyszín: **INNOVA Észak-Alföldi Regionális Innovációs Ügynökség,**

4028 Debrecen, Simonyi út 14.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat a Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszéljünk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

A RÉGIÓ HÍREI

Megjelentek a hazai pályázatok a Közép-dunántúli régióban

Pályázati felhívás

A Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács pályázatot hirdet a Közép-dunántúli Régióban Területi kiegyenlítést szolgáló önkormányzati fejlesztések támogatásának elnyerésére (HÖF TEKI), Önkormányzati fejlesztések támogatásának elnyerésére területi kötöttség nélkül (HÖK CÉDE), Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolatfelújítása támogatásának elnyerésére

A pályázatok beérkezésének határideje: 2007. április 15.

A felhívások letölthetők a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. honlapjáról: www.kdrfu.hu.

Együtt egy sikeres régióért

Három megyei és tizenegy kistérségi fórumon ismertették a Közép-dunántúli Akciótervet az elmúlt hetekben a régióban. A nagy érdeklődés mellett egyértelmű sikerként értékelhető, hogy a Közép-Dunántúlon tevékenykedők nem csak megismerték de véleményezték is az uniós támogatások felhasználását szabályozó dokumentumot. A fórumokon elhangzott javaslatokat, észrevételeket felhasználják az Akcióterv véglegesítése során.

Útfelújításra és akadály-mentesítésre írják ki az első uniós pályázatokat

Önkormányzati épületek utólagos akadálymentesítésére és belterületi útfejlesztésre írják ki az első regionális pályázatokat a Közép-dunántúli Operatív Program (KDOP) keretében –hangzott el a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács ülésén. A Tanács február 23-án, Székesfehérváron, előzetesen jóváhagyta a ROP-os pályázati felhívások kritériumrendszerét. Pályázat beadására önkormányzatok jogosultak, akadálymentesítés esetében 415 millió forint, belterületi utak esetében pedig 1,8 milliárd forint fejlesztési forrás válik elérhetővé 2007-2008-ban –hangsúlyozta Pál Béla, a Tanács elnöke. A pályázati kiírások 2007. tavaszán jelennek meg. Régiós szintre kerültek, az eddig is a regionális

fejlesztési tanácsok által kezelt TEÚT pályázatok mellé a TEKI és CÉDE pályázatok, és a decentralizált Vis major keret a 2007. évi költségvetési törvény értelmében. Az önkormányzatok finanszírozása, kiváltképp a kistelepüléseken forráshiányos. A fejlesztések megvalósítása kizárólag állami támogatással, sikeres pályázatokkal lehetséges. Ezt szolgálják a TEKI, CÉDE és TEÚT pályázatok, amelyek most a Regionális Fejlesztési Tanácsokhoz kerültek.

Elsősorban az önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó infrastruktúra megteremtéséről van szó. Ez alatt a humán infrastruktúra, azaz az oktatás, művelődés, egészségügy, szociális ellátás és a sport területén megvalósuló fejlesztések értendők.

Avagy a termelő infrastrukturális beruházások, tehát a közművesítés, utak építése, továbbá a turizmushoz kapcsolódó korszerűsítés, valamint az ipari fellendülést célzó beruházás. Mindennek megfelelően a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács döntési hatáskörébe került 355,32 millió forint, amely a települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat-felújítására, 80,13 millió forint, amely a területi kiegyenlítést szolgáló önkormányzati fejlesztésekre (HÖF TEKI), 389,25 millió forint, amely a területi kötöttség nélküli önkormányzati fejlesztésekre (HÖF CÉDE) fordítható az idén, valamint 103,90 millió forint, amely a decentralizált vis major alapba kerül.

A RÉGIÓ HÍREI

Elfogadták a pólus projekteket

A kormány által meghirdetett pólusprogram célja olyan fejlesztési források megpályáztatása, amelyek a gazdaság versenyképességének növelését szolgálják – hangsúlyozta Pál Béla, a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács elnöke, miután mind a 10 benyújtott projekttervet elfogadta a Pólus Bizottság. Ezt követően a Székesfehérvár-Veszprém Fejlesztési Tengely Program keretében elkészült megvalósíthatósági tanulmányokat ismertették a projektek kidolgozói a Technika Házában. A 2005. óta folyó előkészítő munka eredményeként az ötletekből konkrét projektek lettek, sőt a pólusvárosok mára már megvalósíthatósági tanulmányokkal rendelkeznek a tervezett fejlesztésekről. A Székesfehérvár-Veszprém pólustengely keretében tíz nagyprojektet dolgoztak ki. Ezek elsősorban a mechatronikai, az informatikai, a bioenergetikai, és a környezetvédelmi területekre irányulnak.

Az *Alba Innovációs Park*, mint a kutatás-fejlesztési, oktatási, és innovációs menedzsment tevékenységek székesfehérvári helyszíne szerepel a támogatott projektek között.

A *Fehérvár Expo Kereskedelmi és Nemzetközi Vásárközpont*, a városi, regionális, országos és nemzetközi szakmai és tudományos rendezvények, kiállítások, vásárok, konferenciák helyszíne lenne, a *Technológiai Inkubátorház*, az innovációs folyamatok résztvevőit segíti majd, műszaki, technikai és technológiai támogatással, valamint ahhoz kapcsolódó tanácsadással.

A *Kodolányi Tudásközpont* a regionális gazdasági és munkaerő-piaci igényekhez igazodva a rugalmas képzési formákat kidolgozó, szolgáltató campussá kíván válni, míg a *Pannon Tudományos és Technológiai Park*, mint a Pannon Egyetem bázisán kialakuló tudásközpont és logisztikai központ a K+F, és innováció orientált iparágak betelepődését biztosítaná. Az *Innováció az Információs Technológiákban*, a Pannon Egyetem öt alprojektet (Informatikai Biztonsági, Egészségügyi Informatikai, Nano-, és Biotechnológiai, Műszaki Informatikai Kutató-Fejlesztő Központ) magában foglaló, komplex informatikai tudásközpont elképzelése; az *Ökopolisz* pedig a Pannon Egyetem környezeti iparhoz köthető tudásközpont terve, amelyet kutatások és kísérleti fejlesztések elvégzésével, a jellemző környezetipari technológiák hazai elterjesztésével kívánnak megvalósítani.

A „*Közép-Dunántúli Klaszter-közösség*”, a Fejlesztési Tengely kulcsiparágaihoz kapcsolódó klaszterek létrehozását, fenntartható működtetését tűzte ki célul, megbízható klaszter-menedzsment háttérrel.

A *Közép-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökséget* ismert és elismert innovációs hídképző menedzsment szervezetté alakítanák. A *Gazdaságfejlesztést szolgáló komplex képzési rendszer* keretében pedig a gazdasági szereplők igényeihez igazodó korszerű munkaerő képzés feltételeinek bővítését teremtenék meg, az esélyegyenlőség biztosításával.

Luxembourg Nagyrégió: Európa Kulturális Fővárosa 2007-ben

Luxembourg a környező országok szomszédos régióival együtt viselheti 2007-ben az Európa Kulturális Fővárosa címet. A Nagyrégió több száz közös kulturális programjának alap gondolata a határok túlhaladása.

A KIVÁLASZTÁS

Luxembourg város jelentkezését az Európa Kulturális Fővárosa 2007 címre kormányközi egyeztetés alapján 2004-ben fogadta el az Európai Tanács. A város 2007-ben már másodszor lesz Európa Kulturális Fővárosa (1995 után), ezúttal azonban az egész ország, valamint Luxemburg szomszédos régiói: Rajna-Pfalz és a Saar-vidék német szövetségi tartományok, a franciaországi Lotharingia megye és a belga Vallónia együtt kapta meg a címet. Először fordul elő egyébként, hogy a címet egy régió, nem pedig egy város viseli. A program kulcsfogalmai: az állampolgárok országok közötti mozgása, és az ismeretek „határnélkülisége”. A határokon átvélő „nagyrégiót” a kulturális évben 450 projekt és 5 ezer közös rendezvény hálózta majd be.

A PROGRAM ÚJDONSÁGAI, CÉLJAI

A meglévő földrajzi, kulturális határok kiszélesítése érdekében új fajta együttműködés alakult ki a nagyrégióon belül. A szervezők igyekeztek olyan programsorozatot, csereprogramokat összeállítani, amelyek felszámolják a résztvevők közötti kulturális és nyelvi akadályokat. A Luxembourg Európa Kulturális Fővárosa 2007 két vezérgondolata a határok meghaladása, illetve a szokatlan, nem mindennapos dolgok elfogadása. A koncepció szerint a több országon átvélő programok nem csak a földrajzi határok átlépését szorgalmazzák: Európa Kulturális Fővárosa 2007-ben a sokszínű, mégis egységes Európa művészeti, filozófiai és pszichológiai határainak átlépését tűzte ki célul.

A MEGVALÓSULÓ KULTURÁLIS RENDEZVÉNYEK

2007 során mind a négy évszak bővelkedik majd újdonságokban, meglepetésekben és speciális programokban. Az év során lesznek kortárs művészeti programok, színházi előadások, fotóművészeti kiállítások, irodalmi estek, kortárs és klasszikus zenei koncertek, filmfesztiválok, táncelőadások.

A változatos helyszíneken több mint 500 kulturális projektet valósítanak meg, például műhelymunkával egybekötött kiállítást rendez a European Academy of Fine Arts (Európai Szépművészeti Akadémia), és a New York-i Museum of Modern Art (Modern Művészetek Múzeuma) 15-26 éves fiatalok életét bemutató, az UNESCO által is díjazott tárlata is Luxembourgba költözik. Az

év során számos világpremiert tartanak majd; nagy várakozás előzi meg például Jonathan Harveys Wagner Dream című kortárs operájának bemutatóját. A jazz zene rajongói pedig többek között az amerikai Wayne Shorter Quartet koncertjére is jegyet válthatnak.

A tervek szerint a kulturális programok 10 és fél millió emberhez jutnak majd el, az akadálytalan közlekedés lebonyolítását a külön erre a célra létrehozott busz-, vonat- és hajójáratok segítik majd.

A KULTURÁLIS ÉVAD MEGNYITÁSA

2006. december 9-én tartották Luxembourgban az „Európa Kulturális Fővárosa 2007” programsorozat nyitóestjét, amelyen kortárs művészeti kiállításokkal, színházi előadásokkal, komolyzenei, jazz- és világzenei koncertekkel, szonestekkel, a város különböző pontjain (többek között a metró egész vonalán) meglepetés-rendezvényekkel és tűzijátékkal ünnepelték a kulturális évad kezdetét. Jean-Claude Juncker luxemburgi miniszterelnök a megnyitón a luxemburgi nagyherceg, Henrik jelenlétében elmondta, a „nagyrégió” közös identitása még hiányzik, de a közös kulturális év talán egy „új, nagy kezdetet” jelenthet. A luxemburgi belvárosban rendezett utcai látványosságokra, parádákra, zenés felvonulásokra több mint 150 ezer ember látogatott el. A múzeumok délelőtt 11-től este 7-ig ingyenesen voltak látogathatók, színházak és koncerttermek pedig éjszaka is nyitva tartottak, hogy kedvet „csináljanak” a vendégeknek a kulturális évhez.

LUXEMBOURG PÁRJA

2007-es esztendő másik európai kulturális fővárosa az erdélyi Nagyszeben (Sibiu), az egykori szász kereskedőváros. Luxembourgot 30 közös program köti össze 2007-ben Nagyszebennel. A két kulturális fővárosnak közös történelmi és nyelvi gyökerei vannak, ezáltal kulturális értékeik és hagyományaik is hasonlóak. Az együttes fellépés által még szorosabbá válhat a két város közötti kapcsolat, és a közös programok jól példázzák az európai integráció sikerességét is.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ:

A KultúrPont oldalán:

<http://www.kulturpont.hu/lux2007>

A Luxembourg 2007 program honlapja:

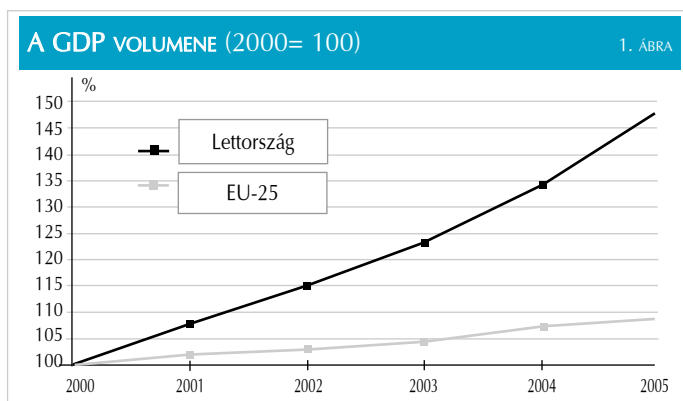
<http://www.luxembourg2007.lu>

Lettország az Európai Unióban

Lettország az 1999. decemberi Helsink-i döntés értelmében kezdhette meg a csatlakozási tárgyalásokat az Európai Unióval, és 2004. május 1-jén csatlakozott a szervezethez 9 másik országgal együtt.

GAZDASÁGI ÁTTEKINTÉS

A bruttó hazai termék volumenének éves növekedése az ezredforduló óta folyamatosan meghaladja az unió egészére számított átlagos növekedést. A különbség 2000-ben 3 százalékpont volt Lettország javára, 2005-ben meghaladta, 2006-ban elérte a 8 százalékpontot. 2006-ban 11%-kal bővült a lett gazdaság. A végső fogyasztási kiadások volumene 11%-kal nőtt, a bruttó állókefelhalmozásé 18,5%-kal; ezek a növekedési ráták az unió egészére számítva jóval alacsonyabbak. Nem ennyire markáns a különbség az export és az import esetében: míg a lett mutatók 14, illetve 18%-os bővülést jeleznek 2006-ra, az EU-25 átlagában a növekedés 10, illetve 9%-os volt. (1. ábra)

Az országok gazdasági fejlettségének összehasonlítását lehetővé tevő egyik mutató az egy főre jutó GDP vásárlóerő-paritáson. Lettországban ez az indikátor 12 800 PPS, az EU-25 átlagának valamivel több mint a fele. (2000-ben az akkor egy főre jutó 7100 PPS még csak az uniós átlag 35%-át érte el.) (1. táblázat)

GDP, 2006 1. TÁBLÁZAT		
MUTATÓ	LETTORSZÁG	EU-25
Egy főre jutó GDP, PPS, EU-25 = 100,0	52,2	100,0
A GDP volumene, előző év = 100,0	111,0	102,9
Bruttó hozzáadott érték megoszlása, % ^{a)}		
mezőgazdaság	4,1	1,9
ipar, építőipar	22,0	26,3
szolgáltatások	73,9	71,8

a) 2005

A mezőgazdaság szerepe fokozatosan és folyamatosan mérséklődik: miközben 10 évvel ezelőtt még a bruttó hozzáadott érték 9%-át adta, ma már csak 4%-át. A foglalkoztatásban azonban ennél nagyobb a jelentősége: a foglalkoztatottak 13%-a a mezőgazdaságban dolgozik. A birtokok csaknem fele legfeljebb 5 hektár művelhető területtel rendelkezik, a legalább húszhektáros birtokok aránya pedig alig haladja meg az egytizedet. Ez a birtokszerkezet nem tér el lényegesen a másik két balti országtól.

Az ország földterületének 57%-át vonták mezőgazdasági termelés alá, 20%-a rét, legelő, több mint négytizede erdő. A legfőbb mezőgazdasági termények a búza, az árpa, a burgonya, a cukorrépa. Uniós összehasonlításban ezek termelése nem számottevő, az EU-25 termelésének 1%-ával egyezik meg. A balti országok közül burgonyából, árpából, rozsából, zabból Lettországban termelik a legnagyobb mennyiséget. A három balti országban megtermelt rozs és a burgonya felét Lettországban állítják elő.

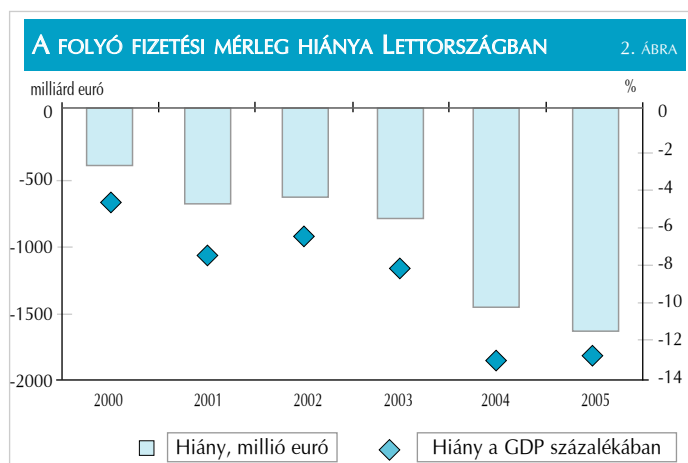
2005-ben 428 ezer sertés és 385 ezer szarvasmarha jelentette az állatállomány számottevő részét; ez az uniós állomány kevesebb mint 1 százaléka.

Az ipari ágazatok közül a feldolgozó- és az élelmiszeriparnak a legnagyobb a jelentősége: külön-külön az iparban foglalkoztatottak ötödrésze számára jelentenek munkahelyet. Az ipar termelésének volumene 2000-hez képest csaknem felével nőtt; ezen belül különösen szembetűnő a bányászat volumenbővülése, ami 2000 és 2006 között 84% volt, szemben az unió egészében mért 16%-os csökkenéssel. A feldolgozóipar lényegében az ipari átlagnak megfelelően bővült, a villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás 40%-kal. Ezek a ráták mind meghaladják az EU-25 megfelelő növekedési ütemeit, de csökkenő tendenciát mutatnak. Az ipari átlagnál lényegesen nagyobb dinamika jellemzi a gumi, műanyag termék, a vegyi anyag termék, a villamos gép, műszer, illetve a nemfém ásványi termék gyártása ágazatokat. 2000-hez viszonyítva egyedül a járműgyártás termelése csökkent, de 2004 óta ez is stabilan emelkedő trendet követ.

Az ország *energiafogyasztása* 162 ezer terajoule volt 2004-ben, amit lényegében teljes egészében importból fedeztek. A háztartások a végső felhasználásra kerülő energiamennyiség 37, az ipar 19, a közlekedés 25%-át fogyasztották el. Az energiafüggőség (a nettó energiaimport és a bruttó felhasználás hányadosa) 2004-ben 66%-os volt, ami az EU-25-re jellemző értéknél (52%) lényegesen kedvezőtlenebb. Az összes villamosenergia-fogyasztáson belül kiemelkedően magas, 47% a megújuló energiaforrások részaránya, ami legnagyobbbrészt a rendelkezésre álló biomasszá-
nak köszönhető. Atomerőműve nincsen, de 2015-re várhatóan elkészül Litvániában a három balti állam és Lengyelország részvételével egy olyan erőmű, amelyben Lettországnak 22%-os tulajdoni hányada lesz.

A dinamikus gazdasági növekedéssel párhuzamosan a *fizetési mérleg* hiánya is erőteljesen nőtt. 2005-ben a hiány a GDP majdnem 13%-a volt. A mérleghiány az áruforgalmi mérleg nagymértékű deficitjére vezethető vissza, amelyet csak kevésbé mérsékel a szolgáltatások pozitív, és tovább ront a jövedelmek negatív egyenlege. (2. ábra)

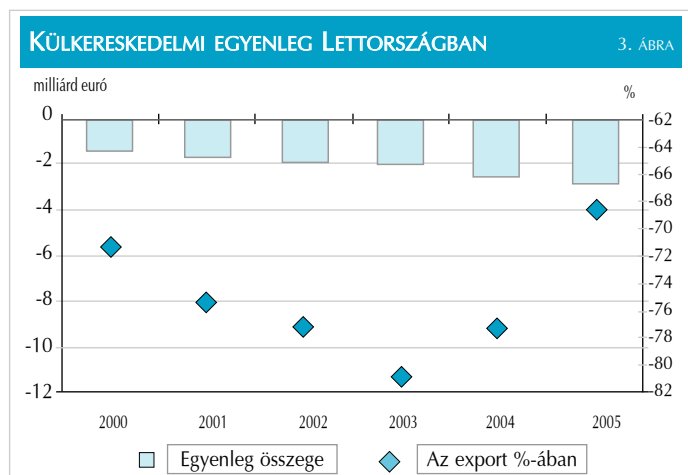
2005-ben 587 millió euró értékű közvetlen *külföldi működőtőkebefektetés* érkezett Lettországba. Az FDI-állomány nagysága 2005 végén 2,8 milliárd latra rúgott. A legjelentősebb befektető országok Svédország és Németország, amelyek az állomány 13–13%-át fektették be az országban, de jelentős, 8–9% közötti volt még Észtország, Hollandia, Dánia és Oroszország részese-
dése is.

Lettország államháztartási hiánya a 2000-es években nem haladta meg a bruttó hazai termék 3%-át, 2005-ben pedig gyakorlatilag nullszaldóssá vált a költségvetés. Az ország a Szovjetunió felbomlásakor nem örökölt államadósságot. A bruttó államadósság 2005-ben a GDP 12,5%-át tette ki, ami az egyik legalacsonyabb arány az unióban, csak Észtorszáé és Luxemburgé kevesebb.

Lettország ma külkereskedelmi termékgazdálkodásának háromnegyedét az Európai Unió országaival bonyolítja le. Külkereskedelmi mérlege deficitese, az EU-val szemben 2, az EU-n kívüli partnereivel szemben 0,8 milliárd eurós hiányt halmozott fel 2005-ben, ami különösen akkor tűnik magasnak, ha exportjához viszonyítjuk: annak 68%-át tette ki ebben az évben, de míg a deficit növekszik, a relatív hiány mértéke csökken.

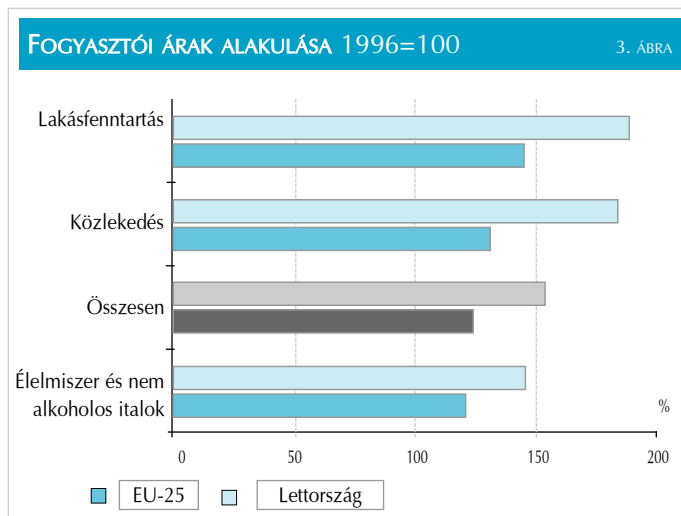
2000 óta mind az export, mind az import volumene megduplázódott, 2005-ben viszont az export dinamikája jóval meghaladta az importét: az előbbi volumene 28, az utóbbié 19%-kal volt magasabb, mint a megelőző évben. (3. ábra)

Importjában a legnagyobb részarányt, mintegy kétharmadot a gépek, szállítóeszközök és a feldolgozott termékek képviselik. Exportjának a feldolgozott termékek kétötödét, a nyersanyagok egyötödét adják. Ezen belül különösen jelentős a fa és faárúk, a vas és acél, a bútorkok, a textíliák és ruházati cikkek kivitele.

A fogyasztói árak színvonala 1996 óta valamivel több mint másfélszeresére nőtt. Az áremelkedés üteme az ezredfordulóig fokozatosan mérséklődött, azóta viszont újra nő. 2006-ban 6,6%-ot tett ki, ami a legmagasabb növekedési ütem volt az unióban. Az átlagosnál lényegesen jobban drágult az energia (12,6%-kal), az élelmiszerek árai 8,2%-kal növekedtek, míg a telekommunikáció árainak 7%-os, a tartós fogyasztási cikkek áráinak 1,9%-os csökkenését figyelték meg. A relatív árszínvonal Litvánia után Lettországban a

legalacsonyabb az unióban, az EU-25 átlagának 49%-át teszi ki. 2000-hez képest ez az arányszám nem változott Lettországra vonatkozóan, de akkor még Szlovákia, Csehország, Magyarország és a másik két balti ország is olcsóbb volt nála. (4. ábra)

TÁRSADALMI ÁTTEKINTÉS

Lettország a kis népességű európai országok közé tartozik, népsűrűsége uniós viszonylatban alacsony, de az északi országokhoz hasonlítva azokétól nem tér el lényegesen. A népességnek alig 15%-a fiatalabb 15 évesnél, ami az egyik legalacsonyabb arány az unióban, a 65 éves és idősebb népesség részaránya pedig a legmagasabbak egyike, 16,5%. A korstruktúra ilyen megoszlásával is összefüggésben van az, hogy a nőtöbbség jelentős, ezer férfira csak Észtországban jut több nő, mint Lettországban. (2. táblázat)

ADATOK LETTORSZÁG NÉPESÉGÉRŐL

2. TÁBLÁZAT

MUTATÓ	Érték
A népesség száma, 2006. január 1., ezer fő	2 295
Terület, km ²	64 589
Népsűrűség, fő/ km ²	36
A fővárosi népesség aránya, %	32
Ezer férfira jutó nő ^{a)}	1 170

a) 2004

A házasságkötések abszolút száma növekvő tendenciát mutat: 2000-ben 9200 pár, 2005-ben 12 500 pár kötött házasságot. Ez az egész unióban egyedülálló növekedés, csak Görögországban nőtt ehhez hasonló mértékben, mintegy negyedével, a házassági kedv ebben az időszakban. Az ezer lakosra jutó házasságkötések száma 5,5, szintén magasabb, mint az uniós átlag, és ez is nő-

vekszik. 2005-ben 6300 házasságot bontottak fel, ami 1100-zal, 20%-kal több, mint az előző évben. Az ezer lakosra jutó *válás*ok száma 2,8-at tett ki. A házasságkötések számához viszonyított válási ráta csökken: 2005-ben 1000 házasságra 506 válás jutott. Bár maga a tendencia ellentétes a növekvő uniós átlag változásának irányával, a mutató szintje még mindig jóval magasabb, mint az uniós átlag (424).

A *születések száma* 2005-ben 5,7%-kal haladta meg az előző éves adatot, miközben az EU-25-ben lényegében stagnálás tapasztalható. A *halálozások* száma ennél kisebb mértékben, 2,4%-kal nőtt egy év alatt, így a népesség természetes fogyása, ami a halálozások és a születések számának 11 300 fős különbségéből adódik, fokozatosan mérséklődik; 2000-ben még elérte a 12 ezret. A népesség *természetes fogyása* mellett csökken a népesség az elvándorlás nettó egyenlege miatt is. 2005-ben félezerrel többen vándoroltak el az országból, mint ahányan odavándoroltak; a negatív migrációs egyenleg azonban csökken, 2000-ben még 5 és fél ezer volt.

A *születéskor várható átlagos élettartam* 2005-ben 72 év volt. Ez az érték a második legalacsonyabb az EU-25-ben, az átlagnál 7 évvel kevesebb. Míg a férfiak esetében az uniós átlagtól való elmaradás 10 év, a nőknél csak 4,5. Így a férfiak és nők várható élettartama közti különbség majdnem kétszerese az uniós átlagnak: 12 év.

Lettországban a keringési rendszer betegségei okozzák az összes halálozás 55%-át, a daganatok pedig további 18%-ért felelősek. A külső okok (öngyilkosság, baleset) a halálozások csaknem egytizedét okozták 2005-ben. A fenti halálokok *népességre vetített halálozási rátái* az uniós átlagot lényegesen meghaladják: a lett halálozási ráta a keringési rendszer betegségeinél háromszorosra, a daganatoknál 1,4-szerese, a külső okoknál 3,3-szerese az EU-25 átlagának.

A háztartások végső fogyasztási *kiadásainak* 4,9%-át fordítják az egészségre; ez meghaladja az uniós átlagot (3,5%). Az államháztartás egészségre fordított végső fogyasztási kiadásai a GDP 2,9%-át teszik ki, ez Ciprus után a legalacsonyabb arány az unióban. Mindez azt eredményezi, hogy az EU-25-ben Lettorszában a legalacsonyabb az egy főre jutó egészségügyi kiadások összege vásárlóerő-paritáson. Az *orvosellátottság* alapján Lettország nincsen kedvező helyzetben: csak nyolc tagállamban jut kevesebb orvos 100 ezer lakosra, mint itt. 100 ezer lakosra 779 ágy jutott 2004-ben, lényegében annyi, mint Magyarországon.

A *foglalkoztatási ráta* uniós összehasonlításban átlagos, 63%, és folyamatosan növekszik. Míg az unióban a férfiak és a nők foglalkoztatottsági rátájában 15 százalékpontos különbség mutatkozik a férfiak javára, Lettorszában ez a különbség csak 8 százalékpontos. A részmunkaidős foglalkoztatottak aránya az összes foglalkoztatotton belül 8,3%, ami jóval alacsonyabb, mint az uniós átlag, de a 2004-ben csatlakozott 10 tagország között a magasabbak közé tartozik. A munkavállalók szempontjából sok szempontból kedvezőtlen, határozott idejű szerződéssel alkalmazásban állók aránya viszonylag alacsony, 8%. E tekintetben a nők helyzete stabilabb, nekik csak 6%-ukat alkalmazzák ilyen konstrukcióban.

A *munkanélküliségi ráta* folyamatosan csökken, a 2000. évi 13,7%-ról, ami akkor az egyik legmagasabb rátának számított volna az EU-ban, 2006-ra 6,9%-ra esett. Ennél 2006-ban 14 tagországban volt magasabb a munkanélküliség szintje. Miközben az EU egészében a női munkanélküliség meghaladja a férfiakét, Lettorszában a férfiak munkanélküliségi rátája a magasabb, az EU-átlagot is túllépi. A fiatalok munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyei jobbak, mint az EU legtöbb országában: csak 6 tagország tud kisebb munkanélküliségi rátát felmutatni a 25 évesnél fiatalabb korosztályra, mint Lettország. (3. táblázat)

Kátainé Marosi Angéla

MUNKANÉLKÜLISÉG, 2006

3. TÁBLÁZAT

MUTATÓ	LETTORSZÁG	EU-25
Munkanélküliségi ráta, %	6,9	7,9
Férfiak munkanélküliségi rátája, %	7,6	7,0
Nők munkanélküliségi rátája, %	6,1	8,9
Fiatalok munkanélküliségi rátája, %	11,9	17,1

K Ö N Y V A J Á N L Ó

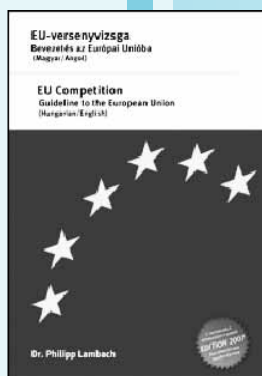
A Központi Statisztikai Hivatalban az Eurostat támogatásával működő EU-infó szolgálat az Európai Unióra vonatkozó adatok, kiadványok megtalálásában, az Eurostat ingyenes adatbázisaiból történő adatletöltésben segíti a felhasználókat. Honlapunkon az EU és Magyarország legfrissebb fő adatait, valamint az Eurostat gyorstájékoztatóiból szemelvényeket közlünk. A szolgáltatás ingyenes és magyar nyelvű.

Telefon: 06(1) 345-6147, 06(1) 345-1296, 06(1) 201-9482

E-mail: euinfo@ksh.hu

Cím: 1024 Budapest Keleti Károly u. 5-7. 1. emelet 114. szoba

K Ö N Y V A J Á N L Ó

EU COMPETITION: GUIDELINE TO THE EUROPEAN UNION

(Felvételizés az EU intézményeibe – segédkönyv)

Mit kínál Önnek ez a kézikönyv

Ezt a közérthető nyelven megfogalmazott tankönyvet az EU-versenyvizsga két szakértője állította össze.

Készüljön fel hatékonyan a vizsgára:

- Mérje fel tudását a több mint 1000 felelet választós tesztkérdés segítségével!
- Készüljön egyszerre anyanyelvén és második nyelvén az írásbeli és a szóbeli fordulóra. A könyv kétnyelvű szövegét használva tanuljon párhuzamosan az írásbeli és szóbeli vizsgára.
- Ranking rendszertünk megmutatja, melyek a lényeges fejezetek, így időt takaríthat meg, és akkor is hatékonyan készülhet, ha kevés az ideje!

Nyelvpárosítások:

magyar-angol, német-angol, francia-német, francia-angol, cseh-angol, lengyel-angol, szlovák-angol.

Kiadó: Via Europe

Ára: 35 EURO

(fizetés forintban, aktuális árfolyamon + 5%ÁFA)

Megrendelés:

Euro Info Service – Az Európai Unió, az OECD, a Világbank, az IMF, az Európa Tanács, valamint az Északi Tanács hivatalos kiadványainak, adatbázisainak magyarországi forgalmazója

1137 Bp. Szt. István krt. 12.

Tel: 329-21-70; 329-24-87

Fax: 349-20-53

Internet: www.euroinfo.hu

E-mail: euroinfo@euroinfo.hu

Megrendelés, megtekintés

UNIÓS ÉRTEŚÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

R O M Á N I A

az ADAPTATIO szerkesztésében

A kis- és középvállalkozások számára sorsdöntő lesz az idei év

Az EU-s átlag felénél kevesebb a kis- és középvállalat Romániában

Sokak szerint a kis- és középvállalkozások számára sorsdöntő lesz az idei év. Ez a vállalkozói kör meghatározó a román gazdaság számára, főleg azért, mert a KKV-k foglalkoztatják a lakosság mintegy 54 százalékát, ami valamivel kisebb a 66 százalékos uniós átlagnál, de így is meghatározó. Romániában ezer lakosra 24 vállalkozás jut, ami lényegesen kisebb az uniós átlagnál, ahol ugyanez a mutató 52.

A vállalkozói érdekvédelmi szövetségek úgy vélik, hogy az uniós csatlakozás első éve meg fogja ritkítani soraikat. A Kis- és Középvállalatok és Szövetkezetek Országos Ügynökségének tavaly őszi felmérése szerint csak a vállalkozók mintegy 25 százaléka képes összeállítani egy értékelhető finanszírozási projektet. Pedig pénz lesz a KKV-k számára is, hiszen a Strukturális Alapokból csak a következő hét évben közvetlenül 695 millió eurót kapnak. Ez a vállalkozói kör meghatározó a román gazdaság számára, főleg azért, mert a KKV-k foglalkoztatják a lakosság több, mint felét, ami valamivel kisebb az uniós átlagnál, de országos szinten meghatározó.

Az aktív kis- és középvállalatokról szóló statisztikák ellentmondóak, a cégjegyzéki nyilvántartások szerint ugyanis számuk meghalad-

ja a 960 ezret, ellenben a szakmai szövetségek mint a Magán Kis- és Középvállalatok Országos Tanácsának becslései szerint, illetve a Coface piackutató és üzleti tanácsadó vállalat adatai alapján legfeljebb csak 520-530 ezer aktív KKV-ról beszélhetünk.

Bár tény, hogy a kis- és középvállalkozói szektor felkészültsége az uniós játékszabályokra lényegesen rosszabb, mint az előző csatlakozási körben mégis a 2004-ben az EU-ba belépő országok esetében a volt magyar, lengyel vagy cseh tapasztalatok nem igazolják a tömeges vállalkozói csődjelentésektől való félelmet.

A Coface kimutatásai szerint a tíz, 2004-ben csatlakozó tagállamban a csatlakozás évében nem érte komolyabb megrázkódtatás a KKV-kat, és az első teljes évben, vagyis 2005-ben is csak a cégek 0,1-0,6 százaléka zárta be kényszerűségből kapuit. Ez az arány Magyarországon volt csak nagyobb, azonban ott is csak 1,85 százalékos.

Bár nem voltak tömeges csődök, tény, hogy a sebezhetőbb kis- és középvállalkozások mintegy felét „megviselte” a csatlakozás. Intő jel lehet, hogy valamennyi országban – Romániától eltérően – lezajlott egy többé-kevésbé sikeres felkészítési folyamat. A román vállalkozások sajnos még az előcsatlakozási programokban sem remekeltek, hiszen a kimutatások alapján mindössze a KKV-k 2,24 százaléka pályázott valamilyen előcsatlakozási alapra.

Forrás: Új Magyar Szó

Kidolgozott projektekkal készülnek

Egymilliárd euróra számít Maros megye a Strukturális Alapokból

Összesen közel egymilliárd eurónyi pályázati támogatásra számít a Maros Megyei Tanács a Strukturális Alapokból a jelenleg kidolgozás alatt lévő pályázatai révén, amelyek többsége környezetvédelmi, illetve infrastrukturális célzatú – jelentette be a megyei önkormányzat vezetőségének sajtótájékoztatóján a megyei tanács alelnöke.

Az alelnök kifejtette, a megyei tanácsnál jelenleg 20 pályázat előtanulmányain dolgoznak, ezeknek az elkészítésére közel kétmillió lejt szántak a megye idei költségvetéséből. Ha az összes lehívható pénz sikerül megszerezni ezekkel a tervekkel, az alelnök szerint csaknem egymilliárd eurót jelentene a megyének. Fratean kifejtette: a megye szerinte jól felkészült arra, hogy sikeresen pályázzon uniós forrásokra, viszont kifogásolta azt, hogy a kormány intézményeinek szintjén nem elég összehangolt a pályázati alapok felhasználására irányuló munka, ezért fennáll a kockázata annak, hogy számos, egyébként hasznos terv támogatás nélkül marad.

Az alelnök meglátása szerint a kormánynak hitelalapot kellene létrehoznia, amelyből a pályázatok önkormányzatokra eső önrészeit fedeznék, mert szerinte elsősorban a kisebb települések önkormányzatainak jelent majd anyagi nehézséget a pályázás során a dokumentációk kidolgozásának magas költsége.

A Maros és Hargita megyei önkormányzatok már tárgyalást kezdtek arról, hogy közös pályázat révén uniós forrásokból újítsák fel a Szászrégentől Laposnyán át Gyergyószentmiklóstra vezető 153C megyei utat, illetve Böződről Székelykeresztúrra vezető utat – jelentette be Lokodi Edit. Mint azt a megyei tanács elnöke kifejtette, a két önkormányzat vezetősége között már volt ilyen irányú megbeszélés, a közös útjavításokat célzó pályázatokról hamarosan a két megyei tanács gazdasági szakbizottságai fognak tanácskozni.

Forrás: Népujság

Még maradt az előcsatlakozási alapokból

Iskolafelújítás Phare támogatásból

Az Európai Integrációs Minisztérium 45,6 millió eurót fog fordítani több iskola rehabilitációjára a Phare TVET 2004 program keretén belül. A projekt lefedi Románia nyolc fejlesztési régióját (Észak-keleti, Dél-keleti, Déli, Dél-nyugati, Nyugati, Észak-nyugati, Központi, Bukarest-Ilfov), célkitűzése pedig a munkanélküliség csökkentése képzett munkaerő-állomány képzése révén, optimális iskolázottsági feltételek mellett. Ezen projekt folytatja a Phare TVET 2001-es és 2003-as programokat, amelyek keretén belül a befektetések értéke 29,3 millió euró volt.

Az iskolákat a Regionális Fejlesztési Irodákkal és az Oktatási Minisztériummal közösen válogatták ki a régiók fejlődési potenciáljának és az oktatási igényeknek megfelelően.

Az előcsatlakozási időszakban, a Phare TVET 2001 program 111 iskolát és oktatási központot célzott meg Románia hét fejlesztési régiójában. A projekt összértéke 16,5 millió euró volt, amelyet épületek bővítésére és felújítására, valamint fűtési rendszerek korszerűsítésére használtak.

A Phare TVET 2003 program keretén belül a különböző műhelyek felszereltségének javítására koncentráltak 93 iskolai központban. A projekt összértéke 12,8 millió euró volt.

A Phare TVET 2004 program által 154 iskola felújítását tervezik, 45,6 millió euró értékben. A projekt az épületek megerősítése és kiterjesztése mellett külső és belső felújítások megvalósítását is előirányozza.

Forrás: Euroactiv, www.euractiv.ro

Magyar-magyar együttműködés

Románia–Szerbia és Montenegró Szomszédsági Program (2004-2006)

Szerbia számára az Európai Unió által finanszírozott határmenti programok közül először Magyarországgal, majd Romániával indult meg az együttműködés. E téren az első ilyen program a Románia–Szerbia és Montenegró Szomszédsági Program (2004-2006) volt, amelynek során azonban – hosszú előkészítés után – csak 2006 nyarán jelent meg az első, még a 2004. évre vonatkozó pályázati felhívás.

A romániai oldalon a forrást a Phare CBC-program biztosítja, míg a szerbiai pedig a CARDS-program. A 2004-es évben elérhető források nagysága romániai részről 3,80 millió euró, míg szerbiai részről pedig 2,73 millió euró volt.

ELŐNYBEN A VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉS

A program általános célja a két ország közötti gazdasági-társadalmi fejlődés kiegyenlítése és a határon átvélt együttműködés erősítése. Ezen belül két nagy prioritási területet jelöltek meg:

1. Lokális gazdasági és társadalmi fejlődés (szerbiai forrás: 2,23 millió euró)

Az első prioritást további négy intézkedésre bontották:

- 1.1. Gazdasági és mezőgazdasági együttműködés (szerbiai forrás: 0,49 millió euró)
- 1.2. Lokális szakszolgálatok együttműködése (szerbiai forrás: 0,26 millió euró)
- 1.3. Környezetvédelmi és helyi infrastruktúra fejlesztése (szerbiai forrás: 0,86 millió euró)

1.4. Turizmusfejlesztés (szerbiai forrás: 0,59 millió euró)

2. „People to people” akciók – az ún. kis-projekt alap (szerbiai forrás: 0,50 millió euró)

A két prioritás között megmutatkoztak a finanszírozási különbségek is: míg ugyanis az első prioritás esetében a támogatás nagysága a szerbiai oldalon 50–300 ezer euró volt (10 %-os önerő mellett), addig a második esetében ez csak 10–50 ezer euró közötti (és az önerő is csak 5 %-os).

PÁLYÁZÓK, NYERTESEK

Pályázatot csak non-profit szervezetek (önkormányzatok, intézmények, civil szervezetek stb.) nyújthattak be, de csak azok, amelyeknek székhelye szerbiai oldalon a Romániával határos körzetek valamelyikében (észak-bánáti, közép-bánáti, dél-bánáti, brancevói és bóri), romániai oldalon pedig a Szerbiával határos megyék egyikében (Timis, Caras – Severin, Mehedinți) van, és természetesen rendelkezniük kellett legalább egy partnerrel a határ túloldaláról.

A szerbiai oldalról 15 nyertes pályázat volt, a támogatási összeg nagysága összesen 1.867.718 eurót tett ki (vagyis a tervezett összegnek mindössze 68,4 %-át tudták elosztani).

A pályázó szervezetet vizsgálva egyértelmű a települési önkormányzatok fölénye: a 15-ből 9 községi önkormányzat, majd őket követik az intézmények (2 múzeum és egy iskola), illetve a civil szervezetek (szintén 3 darab).

Érdekes összehasonlítani a Szomszédsági Program bánáti nyerteseit az Európai Unió e területen 2005-ben zajlott másik programjának,

a Regionális Társadalmi-Gazdasági Fejlesztési Programnak a nyerteseivel. E program az Európai Unió által finanszírozott pilot program volt, amely Szerbia három régiójában, és így Vajdaságon belül a három bánati körzetben valósult meg, kísérleti jelleggel.

A 2005-ös évben két felhívás jelent meg, amelyek során összesen 18 szervezet nyert támogatást, 1.546.882 euró értékben. Ez volt e területen az első igazán fajsúlyos Európai Unió programja, és ezért nem volt mellékes, hogy mely szervezetek sikeresek e téren.

A Szomszédsági Programhoz képest azonban ekkor még nem volt olyan meggyőző az önkormányzatok fölénye: az intézmények után (9 projekt) a második helyre szorultak (5 projekt), és szorosan követték őket a civil szervezetek (4 projekt).

A magyarság szempontjából még jobb volt a helyzet, mert a 18 projektből kettő magyar volt, hiszen magyarok által vezetett intézmény, illetve civil szervezet valósította meg őket (a zentai Thurzó Lajos Közművelődési Központ és a horgosi Agro-Business Fejlesztési Központ).

Összességében megállapítható, hogy a Románia – Szerbia és Montenegró Szomszédsági Program 2004-es felhívásán közepes eredmény született az elérhető támogatások lehívását illetően (68,4%). A határ mellett fekvő legfejlettebb bánati város, Versec fölényesen „vitte el” a támogatásokat, minden harmadik nyertes projekt itt valósul meg.

– munkatársunktól –

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

S Z L O V Á K I A

az ADAPTATIO szerkesztésében

Az Európai Területi Együttműködésre készülve

Ister-Granum Eurorégió

A Mária Valéria híd 2001-es átadása hívta életre az Esztergom-Párkány központú Ister-Granum Eurorégiót. Az együttműködés folyamatosan bővült, mára 102 település csatlakozott az Eurorégióhoz. Az elkészült regionális fejlesztési tervnek is köszönhetően eddig közel 700 millió forint uniós forrást pályáztak sikerrel, és hasonló fejlesztéseket terveznek 2013. után is.

HÍD, AMI VALÓBAN ÖSSZEKÖT

A Mária Valéria híd 2001. október 11. óta két olyan, egykor összefüggő határ menti térséget egyesít, amely az elmúlt évtizedekben elzárt területeknek számítottak, ahonnan nem vezettek tovább az utak, és amelyeknek két határvárosa képtelen volt ellátni eredeti funkcióját. A híd újjáépítése gyökeres változásokat idézett elő Esztergom és Párkány térségében. Az előzetes várakozásokat messze meghaladó mértékben emelkedett a személy- és gépjárműforgalom a Budapesthez legközelebbi határátkelőn: a személyforgalom az 1990-es évekhez képest több, mint tízszeresére, a gépjárműforgalom pedig közel 40-szeresére növekedett. A hídon érvényben lévő súlykorlátozás csak a 3,5 tonnát meg nem haladó összsúlyú teherautók számára engedélyezi az áthaladást. A teherforgalom mértéke ettől függetlenül a fentiekhez hasonló növekedést mutat. A Mária Valéria híd nem csupán közlekedési szempontból játszik meghatározó szerepet, hanem hatással van a gazdasági folyamatokra is. Újjáépítésének köszönhetően emelkedett jelentősen az esztergomi térségben megtelepedő nemzetközi nagyvállalatok száma is. Ezzel együtt érezhetően csökkent a párkányi térségben a munkanélküliség.

A híd megépítése kedvezően hatott az idegenforgalomra is. Nem kizárólag az átutazó turizmus volumene emelkedett (amelyet a határátlépések száma is jelez), hanem bővült a két határvárosban eltöltött vendégéjszakák száma is (Párkányban megkétszereződött). Az Esztergomba érkező turisták jelentős része külön programként magát a hidat is meglátogatja. A megnövekedett turistaforgalom fejlesztéseket indukált Esztergomban, Párkányban és a környező településeken is.

A régi-új híd számtalan területen hatott élénkítőleg a társadalmi kapcsolatok alakulására is. Magyarországon elsőként és egyedülálló módon biztosítja 2005. elejétől az esztergomi Vaszary Kolos Kórház a sürgősségi betegellátási szolgáltatásokat az egyik szlovákiai biztosító ügyfeleinek.

AZ EURORÉGIÓ MEGALKULÁSA

Szinte az újjáépítésről szóló szerződés aláírásának másnapján megindultak a tárgyalások egy határon átnyúló kisrégió létrehozásáról. A megalakulásakor mindössze 35 tagot számláló együttműködés folyamatosan bővül. 2003. november 17-én 100 település polgármestere alapította meg az Ister-Granum Eurorégiót, amelynek területe meghaladja a 2.000 km²-t, lakosainak száma pedig a 200.000-et.

2005. elejére elkészült az eurorégió fejlesztési stratégiai programja, amelyet az újonnan csatlakozott EU-tagállamok eurorégiói közül elsőként mutattak be a brüsszeli Európai Parlamentben 2005. szeptember 21-én. Sikeres pályázatoknak köszönhetően a megalakulás óta több, mint 670 millió forintot (több, mint 90 millió forintot) nyertek regionális fejlesztési feladatokra. Az elindított fejlesztések az eurorégió adottságaira épültek, és a régió egészének népességmentartó erejét célozzák növelni.

Hosszú távon egyfajta regionális identitástudat kialakulását, ezáltal a két nép közötti konfliktusok feloldását szeretnék elérni. A 2001. október 11-én európai segítséggel átadott Mária Valéria híd ekkor teljesíti majd be az újjáalapítóktól kapott hivatását: a közös európai jövő zálogává és jelképévé lesz.

TUCATNÁL IS TÖBB KÖZÖS PROJEKT

KIDOLGOZÁSÁT KEZDTÉK MEG

A 2007 és 2013 közötti Európai Unió költségvetési ciklus során megvalósítandó eurorégiós projektek kidolgozása érdekében szerveztek konferenciát a közelmúltban Esztergomban. A 2007 és 2013 közötti tervezési időszakban a magyar-szlovák határszakasz fejlesztésére az Európai Területi Együttműködés Operatív Program (az INTERREG utóda) keretében összesen 176 millió euró

jut. Megfelelően előkészített projektekkel reális esély nyílnak összesen 25-30 millió euró elnyerésére. Ez több, mint amennyiből a Mária Valéria híd újjá épült (20 millió euró). A fenti adatok jelzik, hogy a területi együttműködés program már önmagában is eddig páratlan lehetőségeket kínál a régió önkormányzatai számára. Ahhoz, hogy ez sikerüljön, az eurorégióknak biztosítani kell az önerőt is. Ennek mértéke a 6 év alatt 1,25-1,5 millió euró, éves szinten tehát mintegy 210-250 ezer eurót kell felmutatni. Az államhatár eltűnése egyúttal azt is eredményezi, hogy leomlanak a két ország gazdasági, társadalmi és kulturális együttműködésének gátjai is. Ez pedig lehetővé teszi a határtérség kapcsolásainak és infrastruktúrájának közös, hatékonyabb használatát, így az együttműködések által nőhet a térség versenyképessége.

Az eurorégió fejlesztési ügynöksége 14 projekt kidolgozására tett javaslatot. Ezek között szerepel többek között határon átnyúló borút létrehozása, regionális idegenforgalmi tájékoztató rendszer kiépítése, vagy az egészségügy és a katasztrófa-elhárítás integrációja is.

A 102 települést magába foglaló integráció az elkövetkezendő évek során mintegy 30 millió euró értékű beruházást szeretne megvalósítani a most kidolgozandó projektek segítségével. Ennek célja: a határtérség gazdasági versenyképességének erősítése, az emberek és közösségek közötti társadalmi és kulturális kapcsolatok növelése, a határtérség elérhetőségének és kommunikációjának javítása, valamint a természeti értékek védelme.

A turizmus a térség számos területén az egyik legfontosabb bevételi forrásnak számít.

E potenciál közös fejlesztéséhez a turisztikai látványosságok közös fejlesztésére, és a régiók ösztönzésére van szükség. A cél érdekében a legfontosabb feladatok: turisztikai tájékoztató hálózat kiépítése, vízút-hálózat kiépítése, kikötők létesítése (Dunaradvány), az Ister-Granum borút létrehozása közös borkelátó üzemművel és a pincefalvak felújításával, az Ister-Granum Natúrpark létrehozása a természeti értékek összekapcsolása érdekében, valamint régi malmok turisztikai hasznosítása.

– munkatársunktól –

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS

- Pályázati tanácsadás: pályázatfigyelés, pályázatírás, pályazatkészítés
- Szakértői tevékenységek, fejlesztési tervek, megvalósíthatósági tanulmányok
- Képzések, konferenciák, információs napok, pályázat-előkészítő tréningek
- Tájékoztatás: uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése: Uniós Értesítő
- Eupalyázat – az első magyar nyelvű pályázati portál, ahol az összes helyi, uniós és magyarországi kiírás elérhető

Románia **Szlovákia** **Szerbia**

Az ADAPTATIO cégcsoport magyarországi tapasztalatokra építve két éve kezdte el tevékenységét a fenti országokban. Elsődleges feladata minél több határon túli magyar szervezet eredményes pályázati tevékenységének az elősegítése, valamint a helyi pályázati szakemberhálózat kiépítése.

ADAPTATIO-E S.R.L.

540349 Marosvásárhely,
Lamaitei 25/10
Tel: +40-745-265759
info@adaptatio.ro
www.eupalyazat.ro

ADAPTATIO-F S.R.O.

Tel: 0908/663-492
+421-/35790-40-37
info@adaptatio.sk

www.eupalyazat.sk

ADAPTATIO-D d.o.o.

24400 Zenta,
Szép u. 15.
Tel: +381-64-160-4686
info@eupalyazat.co.yu

www.eupalyazat.co.yu

MINDEN, AMI PÁLYÁZAT, MAGYARUL

TISZTELT OLVASÓNK!

MOSTANI SZÁMUNKBAN A DÉL-ALFÖLDI REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉG KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL A DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓRÓL KÉSZÍTETTÜNK ÖSSZEFOGLALÁST.

KURCA FOLYÓ

A Dél-alföldi Operatív Program

Dél-Alföldön a programozás középpontjában az az alapvető célkitűzés áll, hogy az előirányzott fejlesztések révén a „Tudás és az egészség” régiója alakuljon ki 2007 és 2013 között Magyarországnak ezen a vidékén. Ezt az is megerősíti, hogy az oktatási, innovációs és környezeti adottságaik kitűnőek a régióban. Elég utalni a fejlesztési pólusnak kiválasztott, Biopoliszként emlegetett Szeged lehetőségeire és az egész régióra, de akár az egész országra kisugárzó hatására. A Tisza-parti város pólus-programjában kiemelt szerepet kap az egészségipar, a környezettechnológia, a kutatások orvosi és agráralkalmazásai, és ennek nyomán az innováció és az élhető környezet célkitűzése.

OKTATÁS-KÉPZÉS, TUDÁS-INNOVÁCIÓ

Szeged már ma is az ország egyik legnagyobb felsőoktatási központja, és nyilvánvalóan hatással van a régióra. Emellett jelentős szellemi-tudományos műhelyként tartják számon Szarvast, amelynek haltenyésztési kutató intézete világhírnévre tett szert. Ezen kívül Szentés és Kecskemét ugyancsak kiemelkedő teljesítménnyel büszkélkedhet a tudás innovációs vonalának erősítésében. Kecskeméten a főiskola a műszaki képzés legnagyobb bázisa Dél-Alföldön. Példáját követve műszaki kar létrehozását tervezik a Szegedi Tudományegyetemen is. Az oktatásnak, képzésnek kiemelkedő szerepe van a humán erőforrás-fejlesztésben, a régió versenyképességének erősítésében.

Hasonló hatása lehet annak is, hogy egészségügyi szolgáltató központtá kívánják fejleszteni a régiót, ami számottevően ja-

SZEGEDI DÓM

víthatja az itt élők életminőségét. E tekintetben Szeged már most országosan elismert centrumnak számít, ezen kívül például Kecskeméten és Gyulán is szakmailag nagyra értékelt kórházak működnek. Az Egészségügyi Minisztérium legnagyobb fejlesztési projektje is Szegeden valósul meg az elkövetkező években. Mivel a régió Romániával és Szerbiával is szomszédos, ennek a szolgáltató központnak határon átvéelő feladatai is lehetnek idővel.

KÖRNYEZETVÉDELEM

A 2007-2013 között megvalósuló nagyprojektek közül kiemelkedő fontosságú a régió szempontjából a dél-alföldi ivóvízminőség javító program, amely több mint 200 településen oldja meg ezt a problémát és tesz eleget 2009-re az európai uniós előírásoknak. Ennek a várhatóan 110 milliárd forintos beruházásnak előkészítése már zajlik, a tervezési munkákat másfél milliárd forinttal támogatja a Nemzeti Fejlesztési Hivatal. A régió nagy értéke, hogy szerencsére elkerülték a nagy környezeti szennyezések. Mindhárom megye egészséges életre különösen alkalmas területnek számít, ami kedvez az aktív turizmus fejlesztésének.

KÖZLEKEDÉS

Dél-Alföld jövője szempontjából stratégiai értéke van annak, hogy az M5-ös autópálya elmegy már az országhatárig. A régión belüli együttműködés szempontjából pedig fontos, hogy biztosítsa az összeköttetést Kecskemét és Szeged között. Hasonló regionális értéke lesz a román határig elvezető M43-as, valamint a Kecskemét és Békéscsabát összekötő M44-es út megépítésének.

A dél-alföldi regionális operatív program legnagyobb erőssége, hogy alulról – kistérségi, falusi-városi, megyei – projektjavaslatokból építkeztek, a tervezők „Semmit sem az íróasztal mellett találtak ki”. A Dél-Alföldi Térségfejlesztési Társulások Egyesületével való tervezési együttműködésnek 1997. óta már nagy hagyományai alakultak ki a régióban. Ezek jó alapul szolgáltak a 2007-2013-as programozáshoz is. Országos szinten most jobb volt a régiók induló pozíciója, mint 2003-ban: a nemzeti fejlesztési terv készítésében nagyobb szerepet kaptak, miután kormányhatározat mondta ki, hogy a tárcákkal egyenrangú félként vesznek részt a munkában.

A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÖSSZEG

2007-2013 között a Dél-alföldi Régióban összesen 230 milliárd forint keretösszeg erejéig pályázhatnak majd a ROP keretei között. Ezen felül további több száz milliárd forint forráshoz is hozzájuthat a régió az ágazati operatív programok révén, például a közlekedési, a humán infrastruktúra vagy az agrárprogramok által.

A 2007-2013-ban megnyíló fejlesztési források 5 prioritás mentén

1. Regionális gazdaságfejlesztés (41,4 milliárd forint)
2. Turisztikai célú fejlesztések (46 milliárd forint)
3. Közlekedési infrastruktúra-fejlesztés (41,4 milliárd forint)
4. Humáninfrastruktúra-fejlesztések (42,5 milliárd forint)
 - I. Egészségügyi ellátás korszerűsítése
 - II. Köznevelési intézmények infrastruktúrájának fejlesztése, rekonstrukciója, korszerűsítése
 - III. Társadalmi befogadást és részvételt támogató infrastruktúra-fejlesztés
 - IV. Akadálymentesítés
5. Térségfejlesztési akciók (58,7 milliárd forint)

SZENTESI ÉLELMISZERBIZTONSÁGI KÖZPONT

ÓPUSZTASZER – SZERI NOMÁDOK

GYULAI VÁRFÜRDŐ, LOVARDA

Az önálló operatív program nagy eredmény

– beszélgetés Gyulai Tamással, a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség ügyvezetőjével –

A z országban megfigyelhető dinamikus növekedés ebben a régióban volt a legkisebb. Mi okozhatta ezt, és mit tudnak tenni ellene a ROP keretén belül?

A GDP regionális növekedésének lassulását, illetve az országos növekedéstől való leszakadását számos tényező együttese jelenléte okozza, illetve okozza jelenleg is. A Dél-alföldi Operatív Program (DAOP) a forráslehetőségeihez, és a kompetenciájába tartozó fejlesztési területek alapján igyekszik ezen hátrányos tényezőket megszüntetni, és egy minél előnyösebb vállalkozói környezetet kialakítani.

A GDP-t tekintve a régió relatív helyzete romlott a többi régióhoz képest. Milyen intézkedésekkel igyekeznek elindítani a növekedést?

A regionális gazdaságfejlesztés célja, hogy növelje a régión kívültre történő értékesítést, azaz, hogy többletjövedelmet legyünk képesek bevonni a régióba. Ezt tudjuk ösztönözni befektetések növelésével, az üzleti infrastruktúra fejlesztésével, a tudományos és vállalkozói szféra innováció alapú együttműködéseivel.

A régió gazdasági növekedése lassú. Ezen segít majd valamennyit a saját operatív program?

A DAOP gazdaságfejlesztési prioritásának fő célja, hogy a regionális helyzetelemzésre alapozva az ágazati operatív programokat – a lehatárolások alapján – kiegészítve a lehető legteljesebb módon szolgálja a régió gazdasági felzárkózását. Ezért kiemelten támogatja a Pólus program projektjeinek ágazati operatív programokból nem támogatható projektelemeit, elsősorban infrastrukturális projektelemeket. A Dél-alföldi régió esetében Szeged város Biopolisz programja került kiemelésre a Pólus programban. Az innovációra és a versenyre alapozva ösztönözni kívánjuk a vállalkozói és a kutató szféra együttműködéseit. Ilyenek például a klaszterek, hálózatok alakítása, majd közös beruházásaik támogatása, továbbá a termelés és szolgáltatás fizikai infrastruktúrájának a fejlesztésével a barnamezős területek gazdasági hasznosítása, ipari parkok fejlesztése, vállalkozói-, technológiai inkubátorok, és ezek szolgáltatásainak támogatása. Vállalkozásbarát üzleti környezetet szeretnénk létrehozni.

A beruházás-ösztönzés, illetve a tőke vonzása érdekében mit tudnak tenni?

A z ITDH-val együttműködve tervezzük a regionális befektetés-ösztönzési irodák kialakításának a támogatását. Ennek keretében elkészülhetnek a kistérségre vonatkozó befektetések vonzásához szükséges települési, kistérségi szintű dokumentációk (helyzetelemzés, munkaerő felmérés, kapacitás térkép,

A RÉGIÓ FELZÁRKÓZTATÁSA A CÉL

stb.), kialakítható egy iroda, és részben finanszírozható egy befektetésekért felelős munkatárs bére.

Milyen intézkedések segítik majd a munkahelyteremtést?

A munkahelyteremtés direkt támogatásként nem jelenik meg a DAOP-ban. A Pólus program sikeres megvalósításával azonban az üzleti környezet/infrastruktúra fejlesztésével, a befektetés-vonzással, direkt vállalkozóknak szóló tanácsadással, az együttműködések támogatásával elérhető a foglalkoztatás bővülése, valamint a regionális jövedelem növekedése.

A területükön három nemzeti park is található, ezeket kiemelten kezelik?

A Dél-alföldi régió területén lévő Kiskunsági, Duna-Dráva és Körös-Maros Nemzeti Parkokat a pályázói körnél az adott területeken megjelenítjük, például a Turisztikai célú fejlesztés-

tések prioritásban megjelenő aktív turisztikai célú fejlesztéseknél. Természetesen a Nemzeti Parkok fenntartásával és fejlesztéseivel kapcsolatos feladatokat az ágazatnak kell megoldania.

A külföldi turisták száma alacsony, a régióra inkább a belföldi turizmus a jellemző. Terveznek turizmusfejlesztő intézkedéseket a külföldiek csábítására?

Az operatív program turisztikai célú fejlesztések prioritásban kiemelt célként fogalmazódik meg a régió természeti-, kulturális-, épített örökségén alapuló turisztikai programkínálatok, szolgáltatások, minőségileg magas színvonalon történő fejlesztése. A prioritás termék- és szolgáltatás-fejlesztések mentén kívánja a hazai és a nemzetközi kereslet igényeit kielégíteni, amelynek megvalósítása során kiemelt szempontként kezeli az együttműködés keretében megvalósuló fejlesztéseket. Emellett a magas minőségű gyógyturizmus és egészség megőrző/fejlesztő turizmuságak, fejlesztésével kíván hozzájárulni a térség gazdasági versenyképességének növeléséhez. A négy turizmusfejlesztési konstrukció a következő: „Dél-Alföld Spa”, egészségturisztikai létesítmények komplex fejlesztése; Kulturális és szellemi értékekre, valamint az épített örökségre alapozó turisztikai fejlesztések; Aktív turisztikai fejlesztések; valamint Turisztikai vonzerőkhöz kapcsolódó kereskedelmi szálláshelyek minőségi és mennyiségi fejlesztése.

Fő cél a kapacitás-kihasználtság szezonális ingadozásának mérséklése, és a szolgáltatások egész évben történő kihasználása. Ehhez szükséges olyan Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezetek létrehozása, amelyek az idegenforgalmi potenciállal rendelkező helyszínek termékeit és egyéb szolgáltatásait egységben, komplex módon kezelő partnerek hosszú távú, szervezett együttműködése annak érdekében, hogy a régióba látogató turisták élményét, illetve a turizmusból származó hatásokat optimalizálják a fenntarthatóság szempontjainak figyelembevételével.

A régió mint a 'Tudás és Egészség' régiója egyedülállóan gazdag vizekben, úgymint folyókban, (Tisza, Körösök, Duna) gyógy- és termálvizekben. Az aktív turizmus egy olyan kitörési ponttá válhat, amely a táji adottságokra és természet adta kincseinkre épülve gazdag programválasztékot szolgáltathat az idelátogató külföldi és belföldi turistáknak.

Az úthálózat is rosszabb az országos átlagnál. Tervezik az építést/felújítást?

Természetesen tervezzük a régió útjainak építését és korszerűsítését, amelyet három intézkedés mentén kívánunk megvalósítani. Az első a kistérség közötti elérhetőség feltételeit javító infrastrukturális beruházások. Ez a külterületen megfelelő sűrűségű, kiépítettségű és jó minőségű alsóbbrendű (4 és 5 számjegyű) közúthálózat biztosításával a kistérségek kohéziójának erősítése, a kistérségi központok népességmegtartó képességének javítása, a városi szolgáltatások elérésének, illetve a gazdasági fejlődés és társadalmi innovációk minél gyorsabb terjedésének elősegítése. A második a közösségi közlekedés korszerűsítése.

E konstrukció fő célja a Dél-alföldi Régióban gazdaságilag és környezetileg fenntartható, helyi és helyközi közösségi közlekedés fejlesztése, igénybevételének ösztönzése, az intelligens mobilitás infrastrukturális és szervezési feltételeinek, a közösségi közlekedés versenyképességének javításával. A harmadik a kerékpárút-hálózat építése. A régióban helyi, helyközi, hivatásforgalmi, turisztikai és egyéb célú kerékpárutak építése, a régió kerékpáros közlekedési infrastruktúrájának kialakítása, bővítése, a nemzetközi és az országos kerékpárút hálózatokhoz való csatlakozás biztosítása, a már meglévő elemek hálózatba szervezése, megfelelő szintű karbantartása, felújítása környezetileg fenntartható módon.

A K+F Szegedre koncentrálódik, és országos viszonylatban kimagasló. Van erre is tervük?

Szeged a Biopolisz programmal készül. Természetesen a városban már működik a Szegedi Biológiai Kutatóintézet és más cégek, például a Solvo Rt., amelyek már komoly munkát folytatnak ezen a területen. A ROP-on keresztül a régió K+F potenciáljának kihasználását ezen felül is több projekttel kívánja megvalósítani. Fontos, hogy Szeged a Pólusváros-program elemeként, és a hozzákapcsolódó Közép Békési Város Centrum mint alpólus az innovatív, magas hozzáadott értéket termelő gazdaság központjává váljon. Ilyen módon hasonló stratégiát követ Kecskemét, ahol a Kreatív Tudásközpont lehet majd az innováció-orientált fejlesztések központja. Cél továbbá az is, hogy a felsőoktatás és a helyi gazdaság kapcsolatának erősítése helyben tartsa a jól képzett fiatalokat, ami bővíti a helyi keresletet. Elérendő az is, hogy a magas hozzáadott értéket termelő vállalkozások klaszterekbe szerveződve nemzetközileg is versenyképessé váljanak.

Összességében elégedett a ROP-pal? Mit hiányol belőle, ha van ilyen? Mi az Ön szerint, amely sokat segít majd a régió állapotán?

A 2007-2013-as időszak programozási sikere, hogy a régió saját Operatív Programot tervezhet. Ez önmagában is sikerként könyvelhető el, mert Magyarország 10 EU csatlakozó országot figyelembe véve az egyik legdecentralizáltabb megoldást alkalmazza.

A Regionális Operatív Program 5 prioritás mentén való fejlesztéseinek régió specifikus kialakításakor nehézségeket okozott, hogy sok egyeztetésre volt szükség a minisztériumok tervezőivel, még a programok véglegesítésének legutolsó heteiben is.

Mindezek ellenére azonban a Regionális Operatív Programból megvalósuló fejlesztések az 5 prioritás mentén biztosan előbbre viszik a régió fejlődését. A régió állapotán az innováció mint kiemelt terület tud sokat segíteni. Ezt elsősorban a Gazdaságfejlesztés Operatív Program támogatja a versenyképesség és foglalkoztatás orientált programokkal.

A Regionális Operatív Program pedig a saját gazdaságfejlesztési prioritásán belül ehhez kapcsolódóan tudja elősegíteni az innováció és a tudásalapú gazdaság kiépítését.